

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Continua innoire — legea de aur a revoluționarului

Trăsătura distinctivă a revoluționarului, îndeosebi a celui de formație comunistă, a constituit-o și o va constitui întotdeauna participarea activă, dinamică, la lupta pentru perpetua innoire a lumii.

„Pentru materialistii practici — scriese Marx — adică pentru comuniști, întreaga problemă este de a revoluționa lumea existentă, de a ataca și schimba în mod practic starea de lucruri dată...”

În viziunea lui Marx, revoluționarul este, astfel, spiritul innoitor prin definiție. Omul neîmpăcat cu stagnarea, îndeosebi cu menținerea statu-quo-ului inegalităților și inechităților sociale. Omul care, fie și acolo unde o vreme se credea că s-a atins perfecțiunea, forțază curajos deschiderea de porți pentru pătrunderea elementelor mereu născînd ale progresului. Omul care nu suferă repetarea absentă, mecanică a lucrului deja știut, căruia îi repugnă tropăitul fără înaintare și care repelă cu toată convingerea, pentru sine și pentru alții : nicăieri, în nici un colțisor al ei, indiferent cît de geniale ar fi fost experiențele anterioare, viața nu poate fi oprită în loc. Acest tip de revoluționar devine prin sine însuși un propagator al atitudinii mereu deschise în fața pasului înainte : prin înțelegerea și, mai ales, prin sprijinirea directă, personală a înfăptuirii lui...

Ceea ce mă determină să reflectez acum, aici, la imaginea revoluționarului epocii contemporane, așa cum s-a fixat ea în conștiințele noastre din teoria și practica construcției socialiste, o reprezintă apariția în ultima vreme a unor lucrări de o excepțională însemnătate teoretică purtînd amprenta stilului de gîndire și de acțiune propriu secretarului general al partidului nostru.

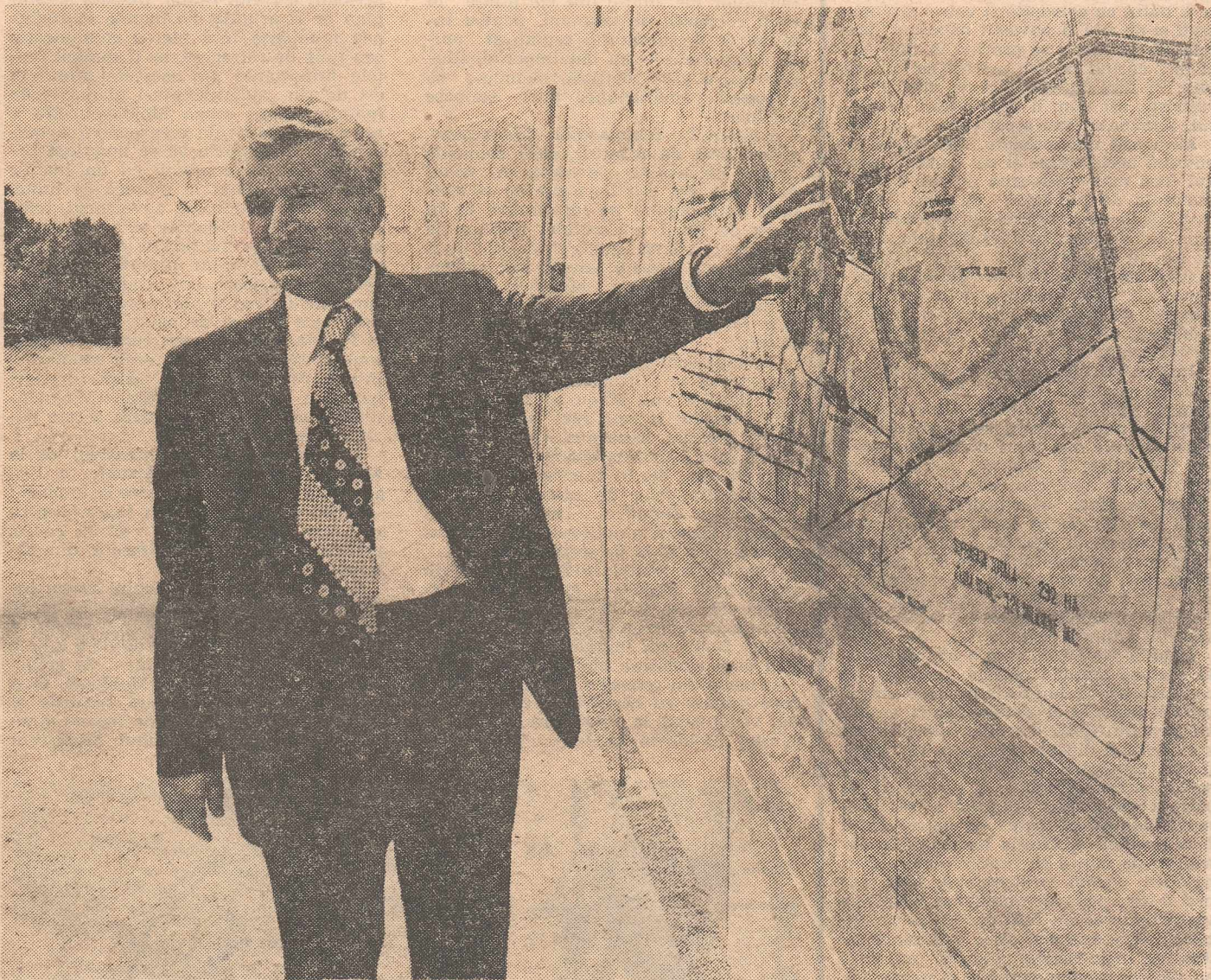
Ceea ce impresionează în primul rînd este, desigur, largul registru al tematicii abordate într-un spațiu de timp destul de restrîns de la analiza efectelor cutremurului — la o cuprinzătoare secțiune prin problematica internațională actuală și fixarea foarte clară a principiilor politicii externe românești ; de la stabilirea țelurilor creației literare și, în general, a rolului artistului în societate — la istoria luptelor pentru independența țării și fixarea conceptului de neatințare, astăzi ; de la analiza aproape exhaustivă a problematicii agriculturii și a rolului țărănimii în destinul națiunii — la o magistrală resubliniere a rolului clasei muncitoare, clasa conducătoare a societății ; de la măsuri concrete de creștere a nivelului de trai al populației — la dezvoltarea curajoasă, originală a teoriei și practicii democrației...

În întreagă această activitate care, repet, produce o extraordinară impresie prin amploarea și diversitatea ei, deosebit de demnă de a fi urmărită mi se pare însă tocmai acea trăsătură cu totul specifică pe care Marx o definea pentru revoluționarul epocii contemporane : participarea activă, dinamică la continua innoire a stărilor de lucruri date.

„A ataca” (în sensul cel mai rațional și mai curajos), spusese Marx, pentru „a schimba” (în sensul celui mai înalt umanism). Tovarășul Nicolae Ceaușescu îndreaptă atacul principal cu deosebire în direcția inerțiilor de orice fel, marea

(Continuare în pagina 5)

EUGEN FLORESCU ■



Un moment din desfășurarea recente vizite în Capitală a secretarului general al partidului și președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o ipostază de lucru cotidiană : mereu cu țara în față, impulsiv și neconținut devenire

FORUMUL CLASEI MUNCITOARE A HOTĂRÎT, HOTĂRÎRILE SALE DEVIN, ACUM, FAPTĂ!

„Modul profund, critic, exhaustiv în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat, în expunerea susținută în fața forumului muncitorimii, stadiul actual de dezvoltare economico-socială a României, problemele ei cardinale, a transformat analiza, ca totdeauna, într-un document de însemnătate istorică, într-un amplu program al noului, într-un sistem de idei a căror eficiență practică este și una imediată, este și una de durată. O astfel de analiză te înarmează cu toate armele pentru toate luptele ce te așteaptă, cu toate cheile, pentru toate porțile ce se interpun între tine și viitor și, în același timp, îți suscită capacitatea de muncă, de gîndire, de inovație, de imaginație, te invită să-ți spui propriul tău cuvînt, te invită la dialog” — consideră unul dintre delegații la Congresul consilierilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, inginerul Ion Licu, directorul general al Centralei industriale de mașini și aparataj electrice și al întreprinderii „Electroputere” Craiova în interviul pe care ni-l acordă la rubrica OMUL LA TRIBUNA SOCIALĂ.

Discuțiile purtate cu o săptămîină în urmă la Șantierul naval din Galați cu o seamă de muncitori, membri ai consiliului oamenilor muncii din această întreprindere, între care unii dintre ei delegați abia întorși de la Congresul desfășurat la București în zilele de 11—13 iulie 1977, au relevat nu numai adevărata totală, de conștiință și acțiune, a acestora la hotărîrile și chemarea adoptate de importantul forum al clasei muncitoare, ci și marile perspective pe care le deschid acestea pentru afirmarea plenară a democrației și inițiativei muncitorești. Discuții-argument pentru capacitatea muncitorilor de a-și pune și a soluționa probleme-cheie ale producției. Spiritul creator imprimat de congres participării maselor de muncitori la conducerea treburilor întreprinderii se afirmă și prin noile măsuri și acțiuni pe care și le propun muncitorii de la S.N.G., fiindcă după cum se afirmă chiar în titlul reportajului nostru de la rubrica PRIN TOȚI, PENTRU TOȚI, „oamenii se cunosc și după propunerile pe care le fac în consiliu”.

Vara de foc și epopee 1917

Încă înainte de a deschide prima carte a neamului, istoria, ba chiar și abecedarul, marile bătălii ale românilor din vara anului 1917 avuseseră un viu răsunet în mintea și sufletul meu. Și explicația acestei preimpresii receptivă a unuia din cele mai memorabile evenimente ale acestui jurnal de front, în fapt întreaga noastră istorie, este una simplă, la îndemîna oricărui om trăitor pe aceste meleaguri, ținînd de acel sistem de educație încetăținit de obștea românească dintotdeauna. Unii dintre cei ce săvîrșiseră nemuritoarele fapte de arme de la Mărăști, Mărășești, Doaga, Răzoare, Soveja, Oituz erau chiar bărbații, cărunți deja, asupra cărora deschiseserăm ochii întîi, bușici, iar uneori părinții noștri. Așa că, în răgazul lucrului la cîmp, în serile lungi de iarnă, soldații mustăcioși din puținele fotografii întîlnite prin casele noastre sărace prindeau viață în oamenii trudiți de lîngă noi, și atunci, dintr-o dată, de cum începeau să-și depene amintirile de pe frontul care încă mai bubuia în memoria lor, căpătau parcă o altă înfățișare. Pe fiecare dintre ei îl vedeam urcînd pe soclul monumentului din mijlocul satului, în locul uriașului soldat incremenit în bronz, cu pușca prinsă de țeavă, virtos, gata să izbească. Mai tîrziu

(Continuare în pag. 2)

NICULAE STOIAN ■

Varade foc și epopee 1917

(Urmare din pagina 1)

cînd aveam să trecem la partea a doua a abecedarului, pe tablă de marmură fixată pe același soclu. La picioarele uriașului de bronz, silabiseam cîteva nume ce ne erau cunoscute : „Mărăști-Mărășești-Oituz. Pe-aci nu se trece“.

Și-apoi, de Ziua eroilor, la același monument ne era dat să ascultăm, cîntat de frații și surorile noastre mai mari, un cîntec firesc pentru noi :

Bătrîne, vino să povestești
De lupta grea la Mărășești.

Cu aceste prime cunoștințe, sau mai curînd sînte emoții, aveam să deschid, sîrînd zeci de pagini, prima carte de istorie din clasele primare, grăbit să văd dacă ceea ce știam de la bătrînii noștri se afla înscris întocmai acolo. Apoi, cercetînd pagină cu pagină aceași carte, am băgat de seamă că părinții și bunicii copiilor de dinaintea noastră, de vreo două mii de ani încoace, aveau și ei același sfînt obicei, de a se fi bătut cu cotropitorii vetrei strămoșești și de a-și fi povestit nepoților faptele, nu pentru a se grozăvi în fața lor, ci mai curînd pentru a-i învăța ce trebuie să facă la vremuri de nevoie și restriște, așa cum îi deprindeau cu aratul, semănatul sau secerișul.

Mi-a fost dat totodată, mai tîrziu, să cutreier acele coline și văi pe unde plugul încă mai răstoarnă de sub brazdă oseminte de luptători, cu toate că în mausoleele de la Mărășești, Mărăști, Soveja se odihnesc, alături de comandanții lor, ca să parafrzez o inscripție funerară, mii și zeci de mii de ostași necunoscuți. M-a purtat prin acele vechi cîmpuri de bătălie nu numai cronica glorioasă, ci, uneori, cîte un bătrîn din partea locului.

Iată că din nou memoria și inima ne cheamă pe acele plaiuri unde s-au dat, cum se spunea în înseși ordinele de luptă ale marilor comandanți de oști, unele din cele mai mari bătălii din istoria românilor. E, dealtfel, semnificativ faptul că în anul centenarului independenței de stat, al cinstirii eroismului celor ce s-au jertfit la Grivița, Plevna, Vidin, Smirdan, Opanez, venim să celebrăm și biruințele obținute în urmă cu 60 de ani, biruințe prin care neatîrnarea țării se consfințea încă o dată, creîndu-se totodată premisa desăvîrșirii statului național unitar.

Bătălia Moldovei, cum a fost denumită această amplă acțiune armată de contracarare a loviturii pe care cotropitorii germani și austro-ungari vroiau s-o dea din două direcții, dinspre sud spre nord și dinspre vest spre est, joncțiunea urmînd să se facă pe Trotuș, fusese însă bine pregătită și concepută de către comandanții români și se întemeia înainte de toate pe patriotismul fără margini și vitejia legendară a ostașilor, pe faptul că pretutindeni, ca-n patetică poemă eminesciană, riul, ramul le erau prieteni numai lor. Memoria vie a celor ce au fost părtași la aceste bătălii fără seamăn, ca și o întregă literatură beletristică, istorică, militară, au păstrat pentru veșnicie crîncena înclăstare cu dușmanul a armatei române, susținută în ofensiva ei și de diviziile ale armatei ruse. Succesiv cele trei bătălii de la Mărăști (iulie 11/24 — iulie 19/august 1), Mărășești (iulie 24/august 6 — august 6/19) și Oituz (iulie 26/august 8 — august 9/22) au reprezentat cheia de boltă a întregii campanii militare a anului 1917. Rememorarea și cinstirea vitejiei românești din această vară de neuitat, care în timp coincide cu marile biruințe de la Călugăreni (23 august 1595), Gorăslău (3/13 august 1601), Grivița (30 august 1877) sau insurrecția națională armată antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 se înscriu cu dreptate în pilduitoarea faptă patriotică a partidului comunistilor, de prețuire și glorificare a tradiției noastre eroice, a necurmătei lupte și jertfe pentru neatîrnarea vetrei strămoșești. Dorînd să adauge paginii de istorie, analizei științifice a evenimentelor, mărturia nemijlocită a faptelor de pe fronturile de luptă, revista noastră a solicitat unora dintre distînșii veterani ai acestor bătălii să evoce cîteva din momentele și chipurile aureolate de eroismul acelor zile. Generali venerați deopotrivă pentru faptele de vitejie săvîrșite ca tineri ofițeri în urmă cu 60 de ani ca și pentru contribuțiile lor la luptele purtate de armata română din zilele insurrecției naționale din august 1944 pînă la victoria finală asupra Germaniei hitleriste, semnatarii suitei de evocări pe care o vom publica în această pagină aduc nu numai un prinos tovarășilor lor de arme, ci însuși cititorilor de azi, tinerilor mai ales, sentimentele nepieritorului patriotism pe care, cu atîta dăruire, îl cultivă partidul nostru, secretarul său general, în rîndurile întregului popor.

Bătălia de la Mărăști

În mijlocul verii anului 1917, comandamentul superior al armatelor Puterilor Centrale a stabilit un PLAN STRATEGIC prin care se urmărea : să scoată din luptă armatele române, să cotopească întreaga țară și să-și deschidă drum mai departe spre Ucraina și porturile rusești de la Marea Neagră.

Acest plan a fost dat peste cap — și un prim obstacol l-au constituit începînd din ziua de 11 iulie acțiunile ofensive ale Armatei a II-a române, cunoscute sub numele de Bătălia de la Mărăști, localitate din Vrancea al cărei nume a intrat în istorie. Aici ostașii români — care își legaseră de această bătălie cele mai arzătoare năzuințe privind eliberarea țării, pentru viitorul lor și al familiilor lor, multe din ele aflate în zona cotropită de germani, pentru înăptuirea dezideratului seump al unității naționale — au dat imperialiștilor germani o grea lovitură, făcîndu-i să cunoască amărăciunea unei serioase înfrîngerii.

Arogantul feldmareșal Mackensen, spărgătorul de fronturi, care comanda grupul de armate ce opera în sudul Moldovei, era atît de sigur de victorie încît date precise ne informează că în Gara de Nord a Capitalei noastre, la urcarea în trenul care trebuia să-l ducă în regiunea Focșani, spre a lua comanda ofensivei asupra Moldovei, a spus textual celor care-l conduseseră la gară : „La revedere, la Iași peste două săptămîni“.

Absolut convins de această victorie a ordonat să se construiască un observator „special“ pe Măgura Odobeștilor (NV Focșani) la cota 1001 (schitul Tarnița), destinat împăratului Wilhelm al II-lea spre a urmări desfășurarea valurilor de atac ale infanteriei germane și ale escadroanelor de ulani, galopînd spre inima Moldovei. După asemenea iluzii și planuri ambițioase, cu atît mai drastic avea să le fie șocul înfrîngerii.

Primăvara anului 1917 a venit tîrziu pe plaiurile Moldovei. O iarnă aspră și lungă adusese multe suferințe sutelor de mii de refugiați din Oltenia, Muntenia și Dobrogea îngrămădiți în teritoriul care rămăsese neînvasat.

O parte din resturile armatei române, care luptase cu bărbăție și curaj de la Tg. Ocna pînă la Siret, era retrasă în nordul Moldovei pentru refacere. Ar-

mata a II-a română, mai puțin istovită în lupte, se găsea la începutul anului 1917 în defensivă în Vrancea pe frontul ce se întindea de la valea Putnei, versanții de sud-est ai Carpaților Orientali pînă către Măgura Cașinului. Încetînd în justetea cauzei apărării pămîntului strămoșesc, ostașii noștri așteptau cu ardoare să pornească la lupta hotărîtoare.

Încă din luna martie, Marele Cartier General al Armatei române luase hotărîrea ca în cadrul operațiunilor din vara anului 1917 de pe frontul rusoromân din Moldova, misiunea Armatei a II-a române să fie aceea de a rupe apărarea adversă în cooperare cu trupele Armatei a IV-a ruse, apoi de a declanșa o ofensivă puternică pînă în valea superioară a rîului Putna. Reușita acestui plan ar fi aruncat pe inamic în regiunea muntoasă fără nici o comunicație sau linie de retragere, ar fi nimicînt forțele importante ale acestuia aflate la est de rîu, zădărnîcîndu-i planurile de înaintare spre inima Moldovei. Era o misiune deosebit de grea pentru Armata a II-a care trebuia să se angajeze într-o luptă inversunată cu un inamic tenace, bine dotat în tehnică de luptă. De-a lungul frontului, adversarul, folosînd terenul accidentat și acoperit, își organizase o primă poziție de rezistență constituită dintr-un puternic lanț de centre de apărare care asigurau o continuitate de foc și obstacole. Cele mai puternice lucrări de acest fel se aflau în Poiana Întărcătoarea, cota 536 și platoul Mărăștilor, unde erau amplasate întinse rețele de sîrmă, adăposturi tari betonate, ceea ce determina Comandamentul german să considere aceste poziții inexpugnabile.

În preajma începerii ofensivei de la Mărăști, comandantul Armatei a II-a a dat un ordin de zi în care se spunea : „...Nu uitați că reluăm lupta, pentru cea mai dreaptă și mai sfîntă cauză, pentru izgonirea cotropitorilor din căminele noastre“.

Pentru a nu da inamicului vreun indiciu asupra sectorului care urma să fie atacat, Comandamentul român a ordonat declanșarea în ziua de 9 iulie a unui puternic bombardament de artilerie pe întregul front al Moldovei. O zi și o noapte și încă o zi tunurile și obuzierele din 228 guri de foc nu și-au domolit focul. În văzduhul Mărăștilor

se desenau traiectoriile lor necrutătoare. Limbi roșii de foc începeau văzduhul, iar Mărăștii fusese cuprinși de flăcări. Lucrările genistice distruse, rețelele de sîrmă răvășite. Trupele germane suferiseră mari pierderi.

Semnalați de atac a fost dat în noaptea de 10 spre 11 iulie. În timp ce tunurile românești mai bubuiau încă, șiruri, șiruri de ostași ai Diviziei a 3-a — căreia încredințîndu-i-se misiunea de onoare ca „divizie de efort“ în cadrul armatei urma să atace prima — au trecut bărbătește prin apa rece a Limpezoarei și au urcat apoi spre povîrnișurile platoului Mărăști. Încet, încet, fără zgomot s-au apropiat la 100—200 m de liniile dușmane. Aici și-au petrecut restul nopții.

Pe la ceasul patru o rachetă se înalță spre limpezimile dimineții. Artileria și-a lungit tirul. Și atunci un lanț viu de oameni cu baionetele la arme, ostașii Regimentului 2 vînători, urmașii bravilor cuceritori ai Griviței de la '77, se avîntă prin breșele făcute în rețelele de sîrmă ghimpată și ajung în tranșeele dușmane unde se începe o înclăstare cumplită. La dreapta se reped argeșenii din Regimentul 4. Inamicul este nevoit să primească lupta corp la corp. Lîngă argeșenii apar gorjenii din Regimentul al 18-lea de infanterie.

Dimbovițenii din Regimentul 22 execută o manevră hotărîtoare asupra Mărăștilor. Grenadele, baionetele intră în acțiune. Tranșee după tranșee sînt curățate de inamic. Asalturile vijelioase nu au putut fi oprite de inamic și astfel către ora 6.30 localitatea Mărăști este cucerită. Freamătul luptei cuprinde întreg văzduhul iar umbrele eroilor de la Rovine îi călăuzesc spre victorie. O înclăstare pe viață și moarte se încensează și pentru cucerirea dealului Mănăstioara și Poiana Întărcătoarea. Aici au luptat vitejește, dînd numeroase jertfe, muscelenii din Regimentul 30 și tecucenii din 24 infanterie. Au trebuit două zile și tot atîtea nopți pentru a izgoni pe dușman din Poiana Întărcătoarea, considerată de germani ca inexpugnabilă.

Comandamentele dușmane se retrăgeau în panică la apariția baionetelor românești. Unitățile noastre trec ca fulgerul în urmărirea vrăjmașului cotropitor eliberînd localitățile : Cîmpuri, Roșculeți, Vizantea, Soveja. În luptele de la nord-vest de Soveja și-a dat viața pentru țara sa și micutul ciobănaș Șerbănică, de fei din satul Lepșa de pe Putna, iar alături de el și zece ostași pe care am avut cîntec să-i comand în ziua de 20 iulie 1917, într-o misiune de recunoaștere spre un afluent al Putnei — Lepșa Mică.

Micuțul ciobănaș s-a oferit să ne conducă drept călăuză spre Muntele Zboina Neagră, dar o schiță de obuz l-a lovit în frunte, am căzut alături de el și eu grav rănit la mină și abdomen : osemintele lui Șerbănică și ale celor căzuți cu această ocazie odihnesc pentru totdeauna în Mausoleul de la Soveja.

Marele nostru scriitor Mihail Sadoveanu a redat cu multă plasticitate în ziarul România din 30 iulie 1917 atmosfera acestor acțiuni ofensive : „...Aici sînt locuri mai tari și mai sălbatice decît în orice parte a țării. E Vrancea necunoscută și aspră. Auzi cum urlă tunul și sună în toate văile. Nu-i soldat de-al nostru care să nu tresară cînd îi aude glasul și să nu strîngă patul pustii. Aici luptele se dau pas cu pas în întunericul sălbatic în locașul sălbăticiunilor... Bătălia de la Mărăști va trece în istoria noastră ca o operă serioasă și solidă de artă militară. Toată dezvoltarea ei a fost prevăzută și s-a executat potrivit planului inițial. Cel din urmă soldat a știut unde merge și ce are de făcut.“

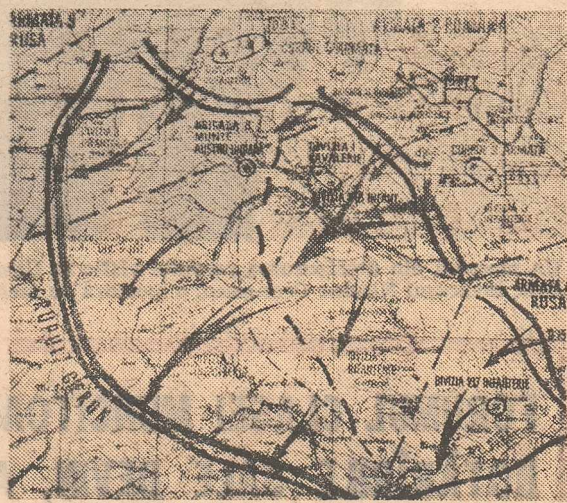
A fost o lovitură de trăznet. Zădarnic fură cele din urmă silinți ale inamicului să oprescă valurile dezlănțuite ale ostașilor noștri după suferințele morale ale așteptării...“

Victoria de la Mărăști a avut totodată o influență deosebită asupra moralului trupelor române. Ostașii români au văzut cum fuge inamicul din fața lor, cum cedează terenul și se predă. Ei s-au convins că sînt în stare să biruie un cotropitor experimental în meșteșugul războiului și cu o puternică dotare în tehnică de luptă.

Mărăștii rămîn de aceea preludiu al marilor și eroicelor bătălii de la Mărășești și Oituz, ce aveau să aducă victoria deplină asupra cotropitorilor.



General locotenent în rezervă Emilian Ionescu



Ofensiva română de la Mărăști (iulie 11/24 — iulie 19/august 1 1917)



În prima linie de luptă a frontului de la Mărăști

General-locotenent în rezervă EMILIAN IONESCU

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu

- Pe șantiere ale reconstrucției și în zone unde Capitala va dobîndi o nouă înfățișare
- Într-o cuprinzătoare expoziție: examinarea stadiului de modernizare a unui important sector economic

La loc de frunte în agenda politică a săptămînii trecute — puternic marcată de desfășurarea lucrărilor primului Congres al consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi — se înscrie și vizita de lucru pe care secretarul general al partidului, președintele republicii, a făcut-o în cursul dimineții de vineri, 15 iulie, în mai multe zone ale Capitalei și în împrejurimile acesteia. Itinerarul a cuprins mai întîi șantiere ale refacerii din perimetrul central, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, cu specialiștii în domeniile construcțiilor și sistematizării care l-au însoțit în această vizită, a analizat modul în care se desfășoară activitatea de consolidare și reparare a unor imobile avariate de seismul de la 4 martie. S-a constatat, fapt de natură să provoace satisfacția tuturor, că, pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, a hotărîrilor recent adoptate de către Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ritmul de lucru pe șantierele refacerii s-a intensificat, un important fond locativ ca și numeroase spații comerciale din acest perimetru fiind deja refăcute. Analiza a evidențiat însă existența a importante rezerve pentru creșterea și mai susținută a ritmului de execuție ca și a calității lucrărilor de consolidare și reparare: deficiențe în organizarea unor șantiere, exagerări în ceea ce privește aprecierea stării unor clădiri, soluții costisitoare, nemotivate. Criticînd asemenea deficiențe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut edililor Capitalei, specialiștilor să adopte soluții raționale, să evite lucrările inutile, nejustificate nici tehnic, nici economic, să organizeze mai temeinic munca pe fiecare șantier pentru scurtarea duratei lucrărilor, pentru redarea cît mai grabnică în folosință a tuturor imobilelor avariate.

Pe aceeași linie a preocupării permanente ce o manifestă față de edificarea unei Capitale demne de civilizația socialistă și comunistă pe care o făurim, s-a înscris și analiza la fața locului a proiectelor de sistematizare a cartierului Ciurel și a zonei adiacente comunelor Roșu și Chiajna. Sînt zone al căror nou destin s-a hotărît, după cum știm, în acele



La expoziția de tehnologii moderne pentru manipularea mărfurilor

momente dramatice ale luptei împotriva puhoaielor dezlănțuite și, iată, acum, pe baza sarcinii stabilite de secretarul general al partidului, specialiștii înfățișează imaginea viitorului ansamblu de locuințe Ciurel, a salbei de locuri din zona comunelor subordonate Roșu și Chiajna, a sistemului de acumulare ce va asigura satisfacerea nevoilor de apă ale orașului, cît și protecția împotriva unor eventuale inundații. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, în permanență sa grijă față de condițiile de viață ale oamenilor, cere ca noul cartier de locuințe ce se va ridica la Ciurel să fie nu unul oricum, să-l zicem obișnuit, ci un cartier de locuințe model, care să folosească adecvat cadrul natural deosebit de pitoresc de aici și să creeze o zonă de agrement de mare frumusețe, cuprinzînd un parc, lacuri și stranduri, baze sportive etc. Perspectivele acestei zone a municipiului au fost examinate în contextul mai larg al

mărilor amenajări ce urmează să se execute pe firul Dimboviței, în amonte de București. Analizînd împreună cu specialiștii proiectele de amplasare a barajului de retenție și a barajelor de dirijare a apelor râului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat ca soluțiile pentru aceste importante lucrări hidrotehnice să fie dintre cele mai eficiente, atît sub aspect tehnic cît și economic.

În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Expoziția de tehnologii moderne pentru manipularea mărfurilor organizată în Complexul expozițional din Piața Științei. Exponatele prezentate: sisteme, utilaje, agregate și instalații de mare productivitate pentru manipularea mărfurilor de diferite categorii, în depozite, întreprinderi, stații de încărcare-descărcare auto, feroviare și navale, precum și mijloace speciale de transport sînt rodul preocupărilor inițiate de secretarul general al par-

tidului pentru modernizarea acestui important sector economic în concordanță, cu creșterea continuă a volumului circulației de mărfuri și produse. Apreciînd realizările obținute, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat noi și prețioase indicații specialiștilor pentru diversificarea acestor mijloace, pentru extinderea tipizării, pentru reducerea consumului de metal, prin dimensionare corespunzătoare și folosire mai intensă a inlocuitorilor, pentru reducerea cheltuielilor pe care le implică modernizarea globală a manipulării și transportului de mărfuri.

Abordînd probleme economice și sociale de mare importanță, această vizită de lucru, pe parcursul căreia secretarul general al partidului a fost întîmpinat cu sentimente de aleasă stimă și prețuire de numeroși bucureșteni, se constituie într-o nouă expresie a griji și preocupării permanente a conducerii partidului și statului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru dezvoltarea și înflorirea capitalei patriei, pentru înfăptuirea obiectivelor menite să asigure progresul economic al țării și viața tot mai prosperă a oamenilor.

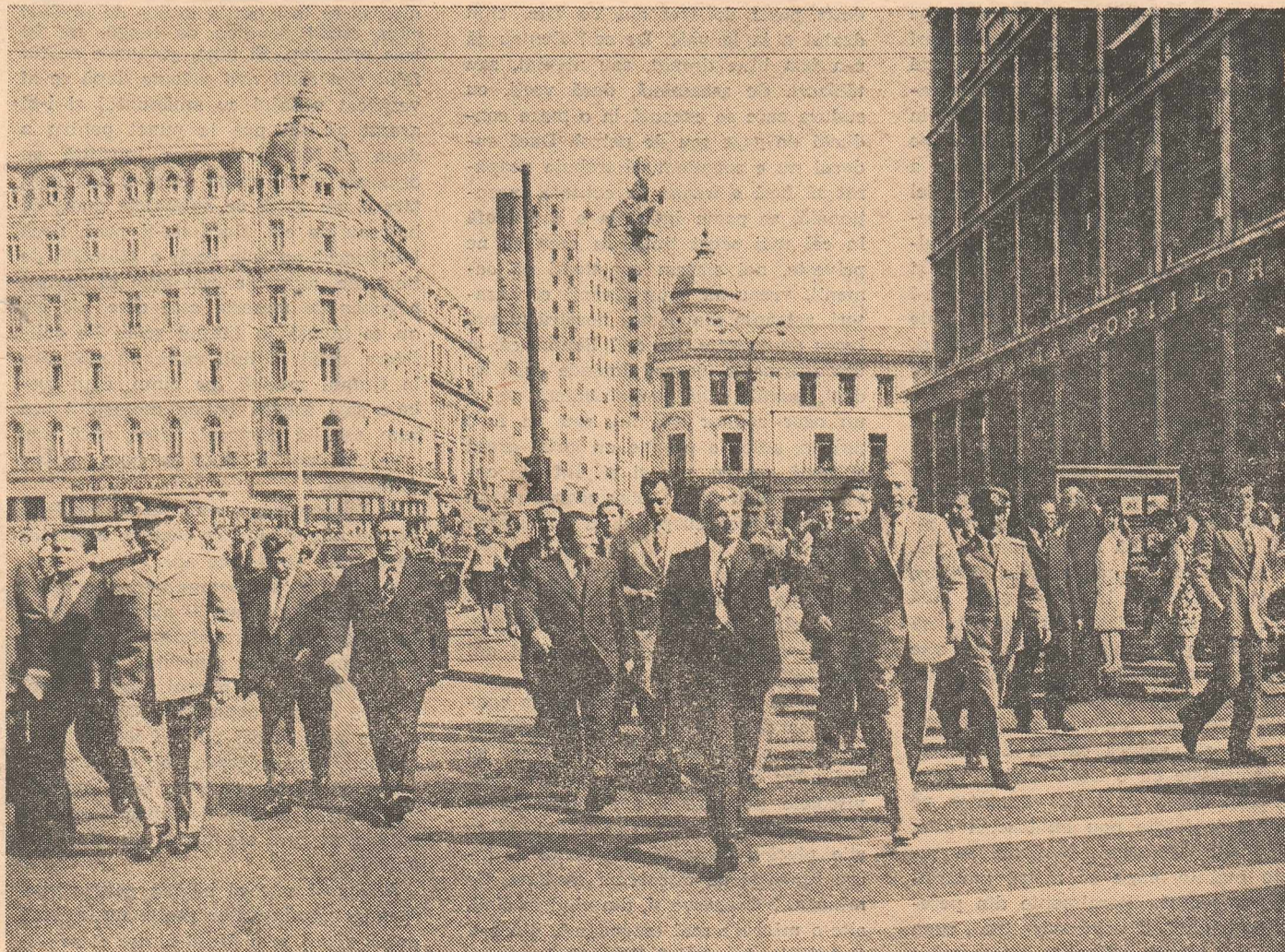
Acte ce dau expresie griji față de om

Noi acte normative date publicității în cursul ultimelor zile extind în chip semnificativ dimensiunile transparenței în viața a Programului de creștere mai accentuată în acest cincinal a nivelului de trai al poporului, atestînd consecvența deosebită a partidului și statului nostru în înfăptuirea politicii de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii.

În prevederile Decretelor adoptate de Consiliul de Stat cu privire la majorarea pensiilor unor largi categorii de cetățeni, a retribuției cadrelor militare, a alocației de stat pentru copii, ajutoarelor ce se acordă mamei cu mai mulți copii, indemnizația de naștere, încadrarea personalului muncitor în grupele I, II și III de muncă — toate acestea reprezentînd o exemplară aplicare a principiilor eticii și echității socialiste — se evidențiază cu putere unul din adevărurile fundamentale și caracteristice ale realităților pe care le trăim și le făurim: acela că în centrul întregii opere de edificare a socialismului și comunismului în România se află omul, satisfacerea la un nivel mereu ascendent a necesităților sale de viață.

Cum detaliile documentelor la care ne referim sînt bine cunoscute tuturor, nu vom stărui asupra lor. Dealtfel mulți dintre noi vor resimți efectul lor în propriul standard de viață chiar din acest an. Ceea ce nu putem însă să nu relevăm, chiar și în acest succint comentariu, este marea atenție, marea și emoționanta atenție pe care partidul și statul nostru o dau creșterii și educării copiilor. Potrivit măsurilor conținute în programul adoptat de Plenara C.C. al P.C.R., decretul purtînd semnătura președintelui republicii stabilesc o majorare a alocației de stat pentru copii, în medie cu 30 la sută pînă la finele cincinalului, dreptul de a beneficia de alocație fiind extins la toate categoriile de personal și pentru toți copiii în vîrstă de pînă la 16 ani. Se instituie, de asemenea, un nou sistem privind ajutoarele pentru mamele cu mai mulți copii, pentru soțiile de militari în termen și plata indemnizațiilor de naștere. Aceste ajutoare bănești care, trebuie reținut, se acordă pe lîngă alocația de stat pentru copii și al căror cuantum, în cazul mamei ce au în îngrijire cinci sau mai mulți copii și al indemnizației de naștere, nu este influențat în nici un fel de natură și nivelul altor venituri, vorbesc în modul cel mai expresiv cu putință despre consistentul sprijin material de care se bucură familiile cu copii, și copiii înșiși, din partea statului nostru socialist, despre o politică demografică umanistă, cu adevărat științifică, a cărei trunică întemeiere este dinamismul economic, dezvoltarea puternică, armonioasă a forțelor de producție pe care îl întregii țări.

Toate aceste măsuri sînt în același timp noi motive în care își află izvor puternicul sentiment de recunoștință pe care întregul popor îl nutrește față de partid, față de secretarul său general, hotărîrea unanimă de a înfăptui neabătut programul de dezvoltare și înflorire multilaterală a patriei, de ridicare pe noi trepte de progres și civilizație a națiunii noastre socialiste.



În perimetrul central al Capitalei, noi indicații pentru intensificarea ritmului pe șantierele refacerii

NICOLAE ALEXANDRU

Inginerul șef pe combină

În prima jumătate a acestui an, în județul Constanța s-a încheiat școlarizarea a 145 de președinți C.A.P. și a 1724 de cadre tehnice din I.A.S., școlarizare care, printre altele, atestă că cei 1869 de cursanți sînt gata oricînd, mai ales în perioadele de vîrf ale campaniei și mai ales acolo unde există un deficit de mină de lucru calificată, în privința conducerii mașinilor agricole, să urce ei înșiși pe tractor sau pe combină și să lucreze efectiv, astfel încît utilajele să nu stea tocmai acum, cînd prezența lor în cîmp este absolut necesară.

Iată-ne deci ajuși la Negru-Vodă ca să vedem la fața locului roadele școlarizării, ținînd seama și de faptul că aici există în parte acel deficit de cadre tehnice de care aminteam și că, totodată, timpul nefavorabil împiedicase recoltatul grîului. Dar în dimineața aceasta soarele își făcea loc după cîteva zile de ploaie și umezeală, iar combinele puteau intra în lanuri. Pe unul din loturile Cooperativei agricole de producție din Viroaga nouă combine intraseră deja în grîul înalt și des. Bobul plin era uscat și se putea recolta. Pe inginerul șef al C.A.P.-ului Viroaga, Pavel Lojewski, nu-l găsisem la sediu și mă așteptam să-l descopăr la cîmp. Aici, însă, doar combinele și doi fermieri. „Inginerul nostru șef este chiar pe combină, îmi strigă cineva. De la ora 7 n-a ieșit din lan”. Omul se duce să-l cheme. Mai aștept preț de un sfert de oră și observ distingîndu-se la distanță o mogildeață care nu depășea cu mult virfurile spicelor. „Este, într-un fel explicabil, îmi spune Pavel Lojewski, după ce facem cunoștință. În facultate îmi spuneau toți „Fifi înaripatul” din cauza celor 46 de kilograme greutate și un metru șaizeci înălțime”. Este ars de soare și plin de praf. Astăzi la cinci și jumătate dimineața a fost la sediu, la șase și jumătate a fost la selector să verifice calitatea grîului de sămință, iar la șapte a fost în cîmp. „Azi avem noroc, a ieșit soarele și bate și crivățul. S-a zvîntat bobul și se poate culege. Dacă nu ploua, eram la șase și jumătate pe arie”. A intrat în cîmp, a repartizat transporturile, două tractoare remorci și șase camioane, a făcut proba să vadă dacă se scutură grîul, a controlat etanșeitățile combinelor, apoi s-a urcat pe o „Glorie”. „Nu este nici o problemă, continuă el. Trebuie să organizez recoltatul, să stabilesc mărimea loturilor ca să reduc deplasarea în gol a mașinii. Dar o fac și cu mare plăcere. Cînd am terminat facultatea în 1968, la Cluj-Napoca, nu știam să conduc nici tractorul și nici combina. Le-am învățat tîrziu, în cadrul reciclării. Dar am pierdut un timp bun, zic eu. Acum mă descurc foarte bine și pe tractor și pe „Gloria” și, în plus, pe mașinile mai noi, cea de erbicidat, MET-1200, pe toate tipurile de semănători și mașini de împrăștiat”. Ardelean din Turda, Pavel Lojewski a îndrăgit pămîntul și vînturile Dobrogei, iubește grîul. „Cu toată întîrzierea la recoltat, tot scoatem la grîu aproape 4000 de kilograme la hectar. Recuperăm în zilele care vin. În perioadele de vîrf, important este ca toți să pună mîna. Aici la Viroaga eu sînt inginer șef. De fapt sînt singurul inginer. Dar punem toți mîna. Și președintele C.A.P.-ului și eu și fermierii. Dacă ne stă o mașină, compromitem recolta. Așa că vedeți, școlarizarea noastră apare ca un lucru normal”.

BARBU RĂDULESCU ■

Vasile Dăriescu vindecă rănile pămîntului



În urmă cu aproape 5—6 luni, cu prilejul unui reportaj despre oamenii care duc o adevărată bătălie pentru vindecarea pămînturilor rănite, mai exact spus pentru combaterea eroziunii solului din podișul central al Moldovei, cu precădere dealurile din jurul Vasluiului și Birladului, notasem numele buldozeristului Vasile Dăriescu. De ce? Pentru că anul trecut, de exemplu, pe la sfîrșitul lui decembrie, deci la ora bilanțurilor, buldozerul său efectuase 5400 de ore de lucru. După normele în vigoare, ajuns la acest număr de ore, buldozerul urma să intre în reparație capitală. Dar, aflat într-o excelentă condiție tehnică, buldozerul, după chiar spusele stăpînului său, mai putea lucra încă 2500 de ore. S-ar putea crede, desigur, că utilajul ar fi fost menajat. Ei bine, luna de lună, Vasile Dăriescu își depășea norma cu peste 20 la sută.

Mă așteptam, așadar, să-l întîlnesc pe Vasile Dăriescu la volanul celebrului său buldozer cu care, de peste 5 ani de zile, vindecă pămînturile, le ridică din ruină și paragină. Dar, surpriză, Vasile Dăriescu, unul dintre cei mai buni mecanici ai Oficiului de îmbunătățiri funciare, județul Vaslui, zîmbea la volanul unui buldozer nou-nouț. Cu alte cuvinte, o bună parte a reportajului meu despre Vasile Dăriescu și buldozerul său, neapărat cel cu care muncise la Trohan, Dănești sau Bahnari, se dusesse pe copcă. Vasile Dăriescu, deci, zîmbea, iar eu așteptam să termin de încărcat camioanele care așteptau la rînd. Cupa buldozerului se-nfîșea adînc în dealul înalt care trebuia mutat într-un alt loc, pentru a pregăti terenul unei viitoare întreprinderi chimice. Ion Păcuraru, inginerul-șef al O.I.F.-ului, avea să-mi explice că pentru cîteva săptămîni Dăriescu a fost împrumutat cu buldozer cu tot Trustului de construcții industriale. „Dealul acesta, avea să-mi spună inginerul Păcuraru, are un pămînt foarte bun pe care noi îl vom transfera pe coasta cîtorva dealuri roase de vînturi și ape. Deocamdată Dăriescu execută ceea ce se numește decopertarea straturilor fertile. Camioanele așteaptă la rînd, cupa le încarcă, apoi o iau pe drum în sus, la locul de depozitare a pămîntului care, iată, este ca un fel de materie primă. Odată dealul desființat, Dăriescu se va deplasa cu buldozerul său la depozitul de pămînt și îl va încălca în alte camioane care-l vor transporta în diferite puncte de lucru. Cam asta ar fi, în linii mari, munca pe care, la ora actuală o face Dăriescu.

Așa cum spuneam, Dăriescu zîmbea, iar eu așteptam să-mi vină și mie rîndul, după ce toate camioanele se vor fi încărcat cu prețioasa materie primă numită sol fertil. Urc, în sfîrșit, pe șenilă, sar în cabină și cu chiu cu vai, îmi găsesc un loc mai acătării printre manete, bidoane, bidonașe și o ladă mare cu scule. Dar nu apucăm să schimbăm prea multe vorbe, că alte camioane, ca furnicile, se așează sub cupa imensă a buldozerului. În fața noastră dealul, sfîrțecat pe jumătate, pare un zid asupra căruia buldozerul se năpustește cu o furie oarbă. Vasile Dăriescu apasă cu toată greutatea pe manete (e foarte nou buldozerul ăsta, îmi spune Dăriescu), fierăraia se sucește înainte, cupa se ridică amenințător și mușcă, literalmente din perețele de pămînt. O nouă zvîcnitură, cupa se ridică, apoi se-ndreaptă spre camion și, cu o precizie surprinzătoare pentru masa aceea de fiare zdroncînd din

toate încheieturile, se deșartă exact în lada camionului. Operația se repetă pînă cînd prindem o clipă de răgaz.

— Asta-i buldozerul pe care lucrezi acum?

— Asta-i. Tip S-1800. Buldozer-încărcător.

— Și celălalt, cel vechi?

— Buldozerul de 1500? I l-am dat lui Vasile Marcu.

— Atunci cum mai scriu eu reportajul despre dumneata și buldozerul acela celebru?

— Păi n-ar fi o problemă. Dați o fugă pînă la Bahnari, vorbiți cu buldozerul care încă merge, adică e destul de bun, numai că tușește prea tare, parcă ar vrea să spună că i s-a făcut dor de-o reparație capitală. Bineînțeles că puteți vorbi chiar și cu Vasile Marcu. E băiat bun. Eu l-am învățat meserie. Mi-aduc aminte cum, în urmă cu trei sau patru ani, șefii l-au luat cam tare. De-abia urcase omul pe tractor și nu știa cum să facă treaba ca lumea. Credea că la eroziuni e ca la agricultură sau construcții. Nu, tătucule, i-am spus, aici fiecare lamă de pămînt trebuie să o iei cu grijă și să o pui exact acolo unde trebuie. Lucrare specială, mă-nțelegi? L-am privit în adîncul ochilor și mi-am dat seama că se străduia să mă înțeleagă. De-aceia m-am dus la șefi și i-am convins că Marcu poate fi, mai tîrziu, cînd se învață cu specificul muncii noastre, un om de nădejde. Și iată că a ajuns. La fel s-au întîmplat lucrurile și cu Nicolae Luca. Știi, un buldozerist care lucrează la O.I.F. este cu totul altceva față de un buldozerist din construcții sau mai știu eu de unde. Și cînd am spus O.I.F. m-am referit în special la noi care combatem eroziunea solului.

— Adică?

— În primul rînd munca pe care o facem noi cere o mare conștiințiozitate. Greșeala, dacă există, nu se vede decît peste doi-trei ani de zile, cînd dealul o ia la vale. De ce? Pentru că n-a fost bine drenat, sau nivelat, sau tălăzuit. Se aseamănă, dacă vrei, cu sudura care se execută la o mare conductă de gaze sau de petrol. Dacă sudorul nu e conștient că trebuie neapărat să facă o treabă de calitate excepțională, se poate întîmpla o catastrofă în cel mai scurt timp. În ceea ce ne privește, noi sîntem conștienți că oamenii, vreau să spun țărani cooperatori, așteaptă din partea noastră numai lucru de calitate. De ce? Pentru că, la urma-urmelor, de noi depinde dacă un deal, pustiit pînă ieri-alaltăieri, va fi un ogor roditor sau nu, sau va fi o pajiste, adică o pășune cu iarbă grasă și bună pentru vite și oi. Într-un cuvînt, ne dăm foarte bine seama că nu ne putem juca cu piinea și bunăstarea oamenilor.

— Ai lucrat, după cîte știu, la Trohan, Dănești și Bahnari. Ce simți dumneata cînd treci prin acele locuri unde, ca să zic așa, ți-ai petrecut cinci ani din viață?

— Simt exact ceea ce simte un constructor cînd trece pe lîngă o clădire pe care a ridicat-o. Nu mai spun că îmi aduc aminte ploile, arșițele sau viscocele pe care le-am îndurat prin acele pustietăți, pentru că, e bine să se știe, plecăm de-acasă la punctul de lucru luna și ne întoarcem sîmbăta. Ce mîncăm? Conserve și, din cînd în cînd, cîte-o mîncare mai omenească, din sat. Condițiile de viață? Exceptînd mîncarea — o problemă greu de rezolvat — bune. Liniște, aer curat și-o noapte în-

treagă în care mii de gînduri îți trec prin cap.

— Am notat, sigur că da, datele generale ale muncii de oifist, dar reportajul de față, e bine să știi, este dedicat în mod special buldozeristului Vasile Dăriescu. Altfel zis, ce ne poți spune despre dumneata?

— În primul rînd, îmi iubesc foarte mult meseria, vreau să spun mecanica, chiar dacă mai am la bază încă o meserie, aceea de zidar. Da, am fost zidar, ajunsesem chiar la categoria a patra, dar visul meu a fost să mă fac mecanic-auto, așa că am părăsit zidăria, deși ajunsesem la o categorie destul de mare, și-am luat-o de la capăt, cu cursurile de calificare, apoi cu categoria întii și-așa mai departe. Sigur că da, părinții mei, oameni simpli, țărani din satul Valea Siliștii, comuna Solești, la numai 11 kilometri de Vaslui, nu s-au prea bucurat de schimbarea asta în profesie. S-au bucurat în schimb cînd de la Brăila, unde am terminat școala mecanică și unde am lucrat un timp în construcții, am venit aici, la O.I.F., mai aproape de casă și mai aproape de bătrînețile lor. S-au mai bucurat apoi cînd m-am însurat și au apărut nepoții, trei la număr, doi băieți și o fată. Din păcate, în ultimii doi ani am avut mari neazuri cu sănătatea copiilor. Dar asta nu cred că trebuie să intre în reportaj. Mai bine vă spun că în locul meu la construcții, am dus 16 băieți din sat și i-am calificat ca zidari, dulgheri, fierari-betonisti, mozaicari.

— Să revenim la buldozerul acela cu care ai făcut, cum spun unii, adevărate minuni.

— Da. Foarte mulți s-au mirat cum de-am reușit să lucrez cu el 5400 de ore și să-l garantez pentru încă 2500. În fond, aș zice eu, nu e nici un secret. Sper să repet isprava și cu buldozerul ăsta încărcător tip S-1800. Spuneam că pe șantierele noastre, seara, la terminarea lucrului, este foarte frumos să te lași pradă miilor de gînduri care, cită-i noaptea de lungă, tot îți trec prin cap. Ei bine, gîndurile de tot felul sînt mult mai plăcute după ce ai verificat utilajul cu amănuntul și l-ai gresat și l-ai pus la punct pentru a doua zi. Mașina se cere îngrijită cu dragoste și cu mare atenție, așa cum țărani au grijă de animalele mari, de boi sau de cai. Dacă nu-ți pasă, dacă buldozerul nu este decît o grămadă de fierăraie, atunci e mai bine să te lași pîgubaș de meseria asta care, zic eu, nu se învață în timpul școlii de calificare, decît în linii mari, eț mai ales în timpul muncii, pe cîmp, cînd trebuie să-i ascuți bătaia motorului așa cum ascultă doctorul inima unui om.

— Ar mai fi ceva de spus despre dumneata?

— Despre mine, nu. Despre colegii mei, o mie și una de lucruri. Mai ales peste vreo cinci-zece ani.

— Ce vrea să-nsemne perioada asta?

— Timpul pe care îl avem la dispoziție pentru a transforma dealurile, acum pustiite, ale județului, într-o salbă de ogoare și pășuni. Ogoare care să sară cu producția de la 800 kilograme de grîu la cel puțin 2500 de kilograme. Atunci, despre noi, se va putea spune că adevărat că am ieșit învingători dintr-o bătălie de lungă durată, o bătălie în care am făurit din nou pămîntul.

Adevărul este că bătălia pentru vindecarea pămînturilor rănite naște, încă de pe acum, eroi. Unul dintre ei se numește Vasile Dăriescu.

VICTOR NIȚĂ ■

Oamenii se cunosc după propunerile pe care le fac în consiliu

În inima Șantierului naval Galați există o hală nu prea mare, nu prea arătoasă. E atelierul de turnătorie. Dacă vom da din capul locului câteva nume: Ene Dumitru, Vasile Constantin, Nicolae Miron, Gabriel Ene, Vasile Păun, Iftică Ene, o facem pentru a se ști că dacă noi, românii, fabricăm în prezent elice navale, faptul se datorează direct acestor oameni. Începutul datează din 1962. După două mii de încercări de găsire a unor aliaje adecvate, chiar u-nora din atelier începuse să li se pară totul o irosire de timp. S-a întâmplat că tocmai următoarea încercare a dat rezultate! N-a strigat nimeni „Eureka”. Oamenii erau pur și simplu istoviți. Nu mult după aceea au trecut la turnarea elicei. A primei elice navale românești pentru un cargou de 4500 tdw.

Directorul de atunci al șantierului a trebuit să accepte o realitate care se impunea tuturor simțurilor sale. Cu toate acestea, la elicea pentru cargourile de 7500 tdw au fost aproape tot așteptate discutii ca și la prima. Apoi, își amintesc Mircea Roibu și oamenii săi, parcă dintr-o dată lucrurile s-au limpezit. Noul director, inginerul Ion Drasoveanu, parcă era altfel de om. Vorbea cu oamenii, îi asculta până la capăt și rezolva împreună cu ei. E adevărat, în același timp, a luat ființă la S.N.G. și Consiliul oamenilor muncii, for democratic și colectiv de conducere, prin care opiniile și propunerile celor peste 7000 de muncitori au devenit principalul factor de îmbunătățire a activității șantierului. Aceste modificări în sistemul de conducere al șantierului au înlesnit și au dat cale liberă ambiției celor de la turnătorie. Ambii care se suprapunea, de fapt, unei necesități a economiei naționale. Căci elicele navale erau scumpe, foarte scumpe, și se aduceau din import.

Sint, doar, îmi spune șeful atelierului, Mircea Roibu, cele mai vulnerabile piese ale navelor. Într-o navă, elicea e cea mai complicată piesă din punct de vedere geometric, fiindcă ea nu prilejuiește nici o linie dreaptă între două puncte. E o continuă suprafață curbă, care trece pe nevăgăte de seamă dintr-un plan în altul. De aceea, o elice se lucrează ca o bijuterie. Este și motivul pentru care sint scumpe. Și motivul pentru care, desigur, am fost ajutați. De la elicele pentru vasele de 4500 tdw am trecut, cum vă spuneam, la cele pentru vase mai mari, de 7500 și apoi 15500 și 18000 tdw. Ultima pe care am făcut-o este pentru cargoul de 55000 tdw. A fost nevoie de muncă, de efort. Dar am fost și sprijiniți pe măsură. Sint multe de zis. Trece peste amănunte. Spun numai atât: de câte ori am avut nevoie de ceva, C.O.M.-ul ne-a aprobat cererile. Întotdeauna. Și nu zadarnic, așa zice. De când am început să fabricăm elice navale, până la sfârșitul anului trecut, am adus economii valutare echivalente cu prețul citorva cargouri de câte 4500 tdw.

Istoria fabricării elicelor navale românești are însă un deznodământ spectaculos. Este deznodământul, de fapt, numai al unei perioade, pe care am putea-o numi, fără ezitare, „romantică”. O altă etapă a acestei istorii se pregătește acum, prin concretizarea unei mari investiții pentru construirea unei întreprinderi de anvergură. Experiența acumulată de muncitorii atelierului de turnătorie din cadrul șantierului a devenit, cu timpul, un capital prețios. Oamenii aceștia au făcut, neobișnuit de nimeni, și cu mijloace modeste, după cum am spus, un „capăt de pod” într-o industrie necunoscută nouă până atunci. Mai mult: cu mijloacele de care dispuneau, aproape că nici nu le puteau face. A stat în puterea conducerii lor colective să realizeze asemenea inițiative. Mircea Roibu:

— Am propus, acum câțiva ani, în Consiliul oamenilor muncii, să fie construită o secție de elice în cadrul șantierului. Propunerea a fost bine primită. A fost primită, de fapt, mai bine decât puteam spera noi vreodată. Căci nu s-a aprobat o secție în șantier, ci s-a luat în vedere posibilitatea construirii chiar a unei întreprinderi specializate. Acum această întreprindere se află deja în construcție. Se numește I.N.E.T.O.F. Primele trei inițiale seamănă „întreprinderea navală de elice”. E bine, vă spun cinstit, nu ne puteam gândi, în 1962, că vom ajunge aici! E o mare onoare pentru noi. O întreprindere modernă, vă dați seama?! Va fi cea mai modernă uzină de neferoase din țară. Și vom avea astfel, începând cu anul viitor, când I.N.E.T.O.F. va intra în funcțiune, posibilitatea de a face elice fără limite, pentru orice fel de nave.

Atelierul de turnătorie din S.N.G. va fi transformat, va căpăta o altă destinație. Mircea Roibu și oamenii săi, care vor trece să lucreze la I.N.E.T.O.F. — întreprindere care va funcționa în cadrul Centralei Industrii Navale, independent de S.N.G. — încearcă încă de pe acum nostalgia pentru acest loc în care s-a desfășurat, dramatic la început, apoi netezind treptat asperitățile drumului său în lume, ceea ce am numi un exemplu de inițiativă muncitorească și un exemplu de receptare și fructificare a ei. „Deși, zice Mircea Roibu, acesta este și un exemplu de felul cum C.O.M.-ul a acționat conform intereselor șantierului, dar nu s-a oprit numai la ele. Căci, dacă am lua-o școlărește: ce este C.O.M.-ul? Organismul colectiv de conducere preocupat de toate problemele șantierului și rezolvarea lor în interesul unității. Și iată că, de data aceasta, la noi s-a luat o măsură nu numai „pentru noi”, pentru cei de la S.N.G., ci pentru industria navală și, de fapt, pentru economia națională. Căci, nu e lipsit de interes să vă spun, alături de noi, cei din atelierul de turnătorie, care ne vom muta la I.N.E.T.O.F., sint calificați și pregătiți pentru viitoarea întreprindere alți vreo 30 de băieți. Deci

șantierul pregătește cadre pentru „alții”, s-ar zice, dacă n-am ști că sintem toți o mare familie în care nu „concurăm” decât în bine. Adăugați deci spiritului muncitoresc de la S.N.G. această calitate, căreia eu nu-i spun neapărat act de înalt patriotism — căci parcă am o rețineră față de cuvintele mari —, dar frumoasă generozitate...”

Am relatat mai sus ceea ce a fost, la un moment dat, doar o propunere a oamenilor S.N.G.-ului în consiliul lor colectiv de conducere. Nu toate propunerile făcute, desigur, sint de anvergură acesteia. Cele mai multe se referă la probleme curente ale activității în secții și ateliere. Două zile după Congresul consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi, **Anatolie Mehic**, secretarul comitetului de partid al șantierului, îmi vorbea despre pregătirile în vederea ținerii adunării generale a oamenilor muncii și despre măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea activității C.O.M.-ului din întreprindere. Iată câteva gânduri:

Vasile Vădăna, reprezentant în C.O.M. al secției 1 corp nave: „Pentru industria navală, am văzut, se prevăd sarcini mari. Dar alături de produsele „tradiționale”, ca să zic așa, noi trebuie să realizăm și platforme de foraj marin, care sint construcții navale mai puțin obișnuite. Am făcut-o, se știe, pe prima. N-o s-o facem pe a doua mai puțin bine, sint convinși. Dar C.O.M.-ul va trebui să aibă în vedere continuarea acțiunii de calificare a unor sudori de excepție...”

Iacomî George, ajustor, secția 2: „...să nu mai pierdem timp sub nici un motiv, propunerile să fie mai bine cîntărite cînd ajung la C.O.M. iar informarea oamenilor — nu numai a reprezentanților C.O.M.-ului — să fie mai bună. Scurt: să evităm situații de felul celeia cînd cineva de la atelierul lăcătușerie a cerut fonduri pentru a construi o mașină de debitat iar o mașină din aceea se afla alături, la treizeci de metri, în atelierul de confecționări. Să vorbim adică, întotdeauna, ce e de vorbit...”

Ion Pintilie, tîmplar, secția 3 amenajări nave: „cînd cineva face o propunere și nu e acceptată, să i se explice clar omului de ce a fost respinsă. Informările acestea se fac de obicei în grupele sindicale. Cînd unii uită să facă aceste informări, te trezești că aceiași oameni vin, a doua și-a treia oară, cu aceleași propuneri: și nu e bine...”

Marcel Ștefănescu, șef atelier întreținere și reparații: „...să se continue acțiunea de reparare a unor utilaje în schimbul 3, atunei cînd sint mai puțin încărcate...”

Traian Olaru, secretar C.O.M.: „...Consiliul nostru trebuie să se dezbrace de orice urmă de formalism. Eu nu vreau să spun că pînă acum am fost formalisti. Dar, de exemplu, de mai multe ori invitații la ședințele C.O.M.-ului n-au răspuns chemării noastre. Nu e bine să avem invitați numai de formă, ci oameni care ne-ar putea ajuta în felul lor...”

Inginer I. Novac, șeful biroului plan: „Întîrziem uneori cu anumite lucrări, datorită întreprinderilor furnizoare. Cele ce ne trimis echipamente electrice și electronice, mai ales, întîrzie...”

Inginer Vasile Miron, șef serviciu producție: „...și Fabrica de armături din Zalău. Nici I.M.G.B.-ul nu ne trimite întotdeauna la timp toate comenzile. Poate că, în această privință, Consiliul Național al Oamenilor Muncii creat în urma recentului congres va avea un cuvînt de spus...”

Cea mai bună caracterizare a acestor oameni o făcea, cred, însuși directorul șantierului, președintele Consiliului oamenilor muncii, inginerul **Ion Drașoveanu**: „Oamenii se cunosc după propunerile pe care le fac. Și nimeni n-a cerut ca la Galați Dunărea să fie albatră, ca-n cîntec. Înțelegeți...”

Înțelegem. Și am dat, mai sus, câteva frînturi de discuții, unele gânduri care acum se cristalizează, în urma congresului, tocmai pentru faptul că ele dovedesc maturitatea acestui mare colectiv de muncitori, atenți la faptă cît și la vorbă. Iar dacă vorbele sint, în parte, cele de sus, faptele pot fi strînse, toate, în cifra milionului de tone de mărfuri pe care le transportă pe zeci de linii maritime navele construite de uriașă forță pe care ne-am obișnuit s-o numim, pe scurt, cu inițialele S.N.G.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Continua înnoire — legea de aur a revoluționarului

(Urma e din pagina 1)

sa lectie fiind tocmai punerea clară sub reflector a acestor inerii, care mai acționează, pe baza unei profunde și multilaterale cunoașteri atit a realităților, cit și a direcțiilor progresului.

Inertia, de pildă, spunea: „școala este un templu al abstracțiilor, al teoriei...” (și ce puternice erau forțele care persistau în această părere!). Dar iată că am efectuat, ca urmare a spiritului înnoitor al secretarului general al partidului, o adevărată revoluționare a întregului sistem școlar, așezat astăzi pe direcția sigură a slujirii tot mai eficiente a țelurilor societății.

Inertia fixase, timp de sute de ani, ca singur mijloc de reeducare a celor ce încăle unele norme ale conviețuirii sociale — metodele coercitive, repressive. Iată că, astăzi, chiar dacă la început unora ne-a părut ceva cu totul iesit din comun, sintem cu toții convinși că societatea, prin colectivele ei de muncă, are și alte forțe, chiar mult mai puternice și mai eficiente, de a-i reînțegra în rîndurile ei pe cei vinovați de respectivele abateri.

Inertia spunea: funcționarul e doar funcționar... (se mergea pînă acolo încît specialistul trimis să lucreze într-un minister, proiectantul, de pildă, era iute asimilat, prin oarba inerte, birocratului care nu mai știa să facă nimic altceva decît hirtii!). Sub privirile mirate, poate, ale unora s-a zis „nu” inertei și s-a trecut la lucru după metode noi.

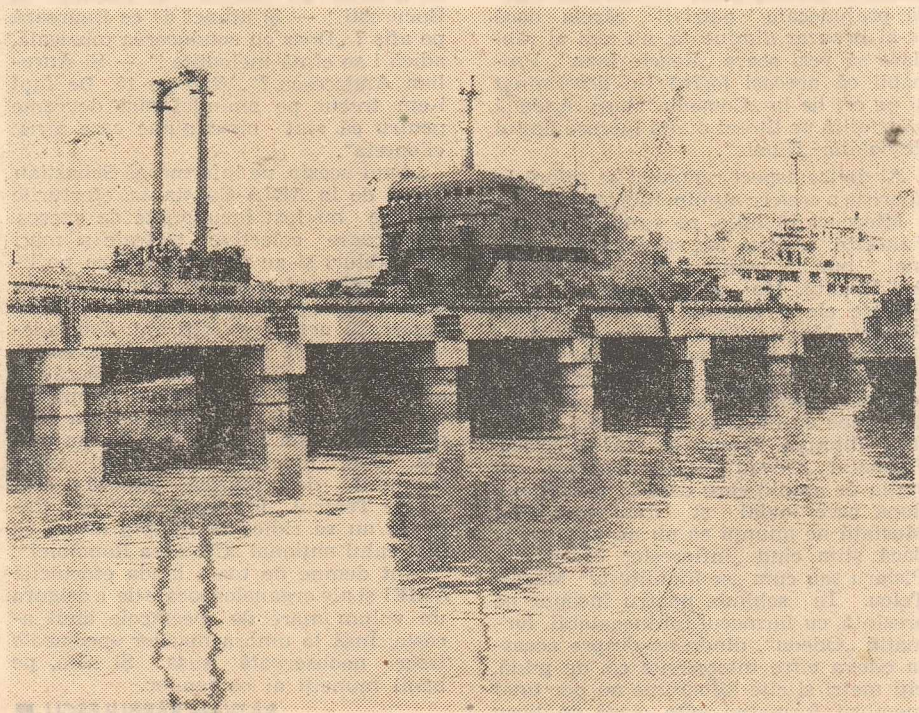
Inertia dădea dreptul celui ce primea o anumită sarcină de răspundere să aprecieze că de bunul mers al treburilor în respectivul colectiv el singur trebuie să se îngrijească, deciziile fiind doar emanații proprii voințe. Și în acest caz, „nu”-ul a fost categoric: autoritatea conducătorului nu trebuie confundată cu necesitatea conducerii colective, nu poate lua locul înțelepciunii colective.

Am dat desigur doar câteva exemple, dintre cele mai recente, poate de defaltiu, dar care vin să întregesc un adevărat palmares al înnoirilor pe care, sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, partidul le-a introdus în viața țării, a poporului cu deosebire în ultimii doisprezece ani și în rîndul cărora se datașează în mod deosebit măsurile pentru creșterea rolului politic, conducător al partidului, dezvoltarea pe căi noi și la ritmuri nemaiîntîlnite a industriei, agriculturii, legarea științei de practică, dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor țării, crearea unui amplu sistem de participare a poporului la conducerea treburilor obștești, punerea pe baze noi a activității de formare a conștiinței socialiste a maselor, puternica deschidere a României spre lume etc. etc.

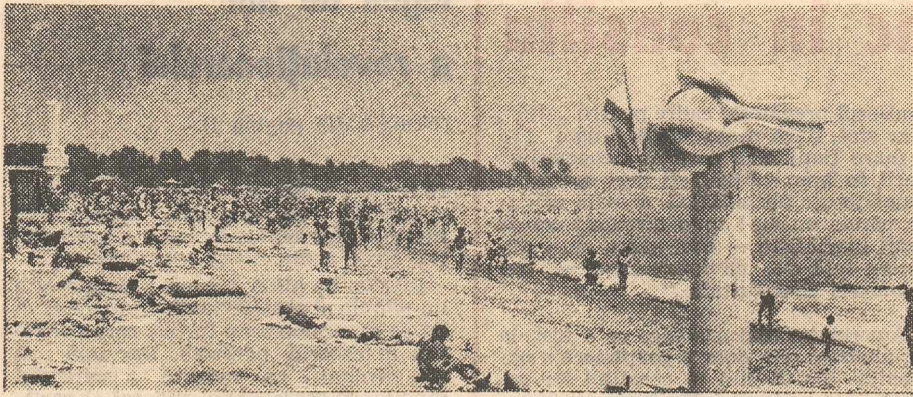
Impresionantă este, în această vastă activitate de înnoire, starea de calm, de luciditate, de rigoare, în care se săvîrșesc, de fiecare dată, noii pași înainte. Ea este, în mod indiscutabil, rezultatul evidenței palpabile a succeselor, care alungă iritarea, a unei perfecte stări de echilibru, ce face ca măsurile transformatoare — multe, permanente — să vină, totuși, parcă la timpul cel mai cuvenit. Nici grabă, nici întîrziere, ca o pulsație continuă a capacității de care dispune societatea socialistă. Ele se produc, dealfel, aproape matematic, în baza unui program bine cunoscut de întregul popor — Programul partidului adoptat de cel de al XI-lea Congres.

A fi cu adevărat marxist-leninist înseamnă a fi un explorator îndrăzneț și experimentat al drumului nou, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, un cutezător vizionar al zilei de mine.

...Maxima, care irumpe din însăși activitatea exemplară a secretarului general al partidului nostru, poate și trebuie să devină legea de aur a vieții și muncii fiecăruia dintre noi.



REPORTERII NOȘTRI TRANSMIT DE PE LITORAL



Frumosul cadru natural al plajei beneficiază și de o ambianță monumentală dintre cele mai alese, concepută și realizată de tineri

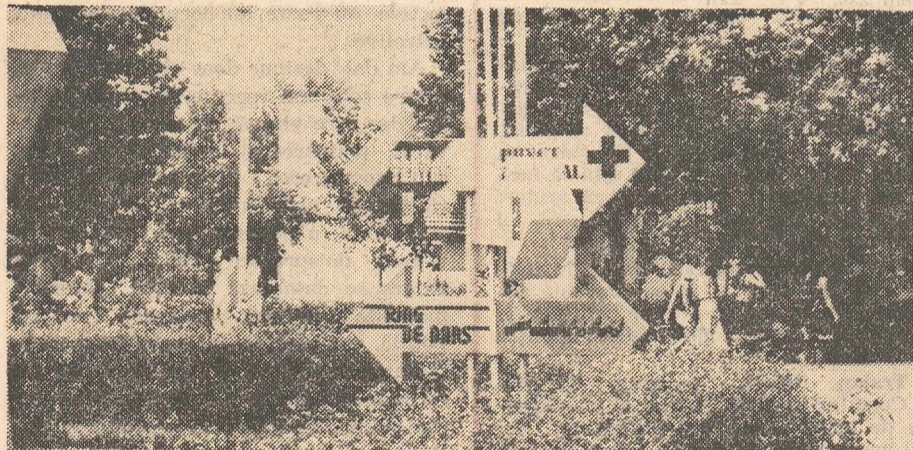
Costineștiul — un parc pentru educație și odihnă

— Tovarășe Ioan Bari, sînteți comandantul Complexului turistic pentru tineret Costinești. E grea, e ușoară această muncă ?

— Știu eu, asta ar putea s-o spună alții. Sînt deprins cu munca și să ne amintim că așa cum plugul ar fi rămas un simplu fier fără munca aspră a țărănilor, malul sterp de altădată nu ar arăta ca acum, un adevărat parc pentru educație și odihnă, cum ne place să-l numim. N-am tras eu prima brazdă aici, sînt doar de doi ani la Costinești, dar cu toată modestia pot spune, cu mîna pe inimă, că am pus și eu bratul și sufletul alături de colegii mei care se ocupă de turism.

— Vă place cum arată plaja ?

— Acum nu arată rău. Aș putea spune chiar bine. În toil iernii o furtună care a ținut două săptămîni a unit marea cu lacul, a stricat plaja, așa că a trebuit să golim lacul, și el ne-ar fi înghițit mulți bani dacă n-am fi primit ajutoare din județul Constanța și celelalte județe, zeci de brigăzi de muncă patriotică au curățat totul, au mărit plaja, au drenat și împrejmuț lacul.



Tot tinerii, studenții la arhitectură sau arte plastice, au avut ideea acestui sistem de orientare în alegerea multelor plăceri pe care le oferă tabăra

Am realizat fără cheltuieli mari chiar și iluminare nocturnă.

— Pentru cei care n-au văzut Costineștiul de cîțiva ani este un adevărat miracol. Surprinde mai ales vegetația abundentă. Este încîntătoare această grădină mare. Aveți și alte surprize ?

— Avem, dar pentru că ele chiar surprind, trebuie explicate. Pentru vegetație a fost nevoie de răbdare și muncă atentă, ba chiar de o luptă cu natura, cu briza sărată care usca totul peste iarnă. S-au încercat tot felul de soiuri, s-au păstrat cele rezistente, încît astăzi avem arbuști și arbori zvelți, trandafiri, dar și gazon. Pentru a proteja verdeața nu permitem mașinilor să intre în tabără. În plus evităm poluarea sonoră și aglomerarea aleilor. Zilele trecute am dat în folosință o grădiniță pentru copiii tinerilor căsătoriți care își petrec vacanța la noi. Are o capacitate de 200 de locuri și pe lângă noutatea sa ca element de civilizație, poate fi un exemplu de urmat pentru tot litoralul.

— Cine poate să-și petreacă concediul la Costinești ?

— După cum bănuți, probabil, numai tineri. Tineri între 14 și 30 de ani, muncitori, țărani, elevi, studenți și tineri intelectuali, în total peste 30 000 de persoane pe sezon. Cazarea lor se face în corturi, căsuțe, vile și două hoteluri, dintre care unul a fost dat în folosință

în acest an și are o capacitate de 300 de locuri. Avem deci diferite grade de confort. Alături de tinerii din țara noastră, sosesc anual și un număr important de tineri din țările socialiste, cît și din alte țări ale lumii. Apropierea dintre tinerii noștri și tinerii de peste hotare contribuie la întărirea legăturilor de prietenie dintre tineretul român și cel din alte țări.

— Pentru mine încă o chestiune nedidă este design-ul indicatoarelor și felul cum sînt prezentate citate din bărbății de stat și de spirit. Am întilnit undeva scris : „Simțul de datorie e cea mai luminoasă dovadă de sănătate a unui suflet“, cuvinte aparținînd învățatului N. Iorga. Tinerilor din tabără, tineri care au datoria de a munci, este bine să li se amintească vorbe înțelepte ca acestea, dar nu prezentate oricum.

— Ne mîndrim cu propaganda audio-vizuală pe care o facem. Ea se încadrează bine în arhitectura și ambianța casutelor și hotelurilor. Dealtfel, după cum se poate vedea, am încercat să primenim propaganda audio-vizuală pen-

tru ca ea să nu fie mai prejos decît programele cultural-educative, decît seriile de poezie patriotică și revoluționară, și cele de muzică oferite de cenaclurile tineretului.

— Eu cred că vă apropiați de ceea ce trebuie generației tinere, o generație a muncii și a luminii, o generație care își construiește singură bazele turistice, le întreține și decorează cu mult bun gust, într-un proces continuu de educație. V-aș ruga să-mi spuneți ce faceți pentru ca tot timpul să fie vreme bună.

— În zilele fără soare, dar nu numai, se desfășoară întreceri sportive, se fac excursii în deltă, la Adamclisi și Histria, pe litoralul bulgăresc. Clubul stă la dispoziția tuturor. Avem o bibliotecă, săli pentru jocuri, ringuri de dans, discotecă, un teatru de vară cu spectacole în fiecare seară. Era să uit tocmai școala pentru inițiere în tenis, condusă de profesorul și antrenorul emerit Gh. Bobzuc, ex-căpitanul echipei naționale în una din finalele românești ale Cupei Davis. Avem la dispoziție 10 terenuri de tenis și ajutorat de studenții de la educație fizică, sînt inițiați sute de tineri în tainele acestui sport îndrăgit.

— Nu este deloc plictisitoare o ședere la Costinești ?

— Eu cred că este chiar plăcută și educativă.

— Este !

ION PEȘTIȘANU ■

Goana după suc de zmeură

Intr-una din aceste zile fierbinți ale litoralului, un cetățean intră în magazinul destinat desfacerii produselor pentru copii, aflat chiar în centrul Constanței și bea pe nerăsuflăte trei sucuri de zmeură. Băgînd de seamă că stau de vorbă cu vinzătoarea și că-mi notez ceva într-un carnetel, se apropie :

— Felicitări pentru suc de zmeură, este excepțional. Observîndu-mi mina surprinsă, adaugă : Nu sînteți de la fabrică ?

— Nu ! Nici dumneavoastră nu sînteți constănțean ? , il întreb la rîndul meu.

— Nu. Brasovean. Și în timp ce la noi transpiri din greu pînă găsești o sticlă cu răcoritoare, în magazinul acesta, uități, se pot număra cel puțin opt sorturi. E drept că numai aici, pentru că în cofetării am intrat dar n-am văzut decît vreo două, trei sorturi.

Plecînd de la situația respectivă, iată-mă ajuns la unitatea care produce aceste răcoritoare, numită (sic !) *Întreprinderea de mobilă și bunuri de consum*, încercînd să deslușesc, împreună cu directorul Marin Țicu, din ce motive băuturile secției de răcoritoare a fabricii nu se găsesc.

— Tovarășe director, am primit felicitări în locul dumneavoastră pentru calitatea răcoritoarelor produse la Întreprinderea de mobilă și bunuri de consum.

— Desigur, mă bucură, însă asta nu schimbă cu nimic situația. Noi producem multe tipuri de răcoritoare de care însă nu toată lumea a auzit : Arola, Bianca, Bitter Citro, Bitter Tonic, Orange Citro, Quik, Mandora, Maricola, Ginger, Cora și Suc de zmeură. (Într-adevăr, dintr-un mic raid pe care l-am întreprins în aceeași zi mi-am dat

seama că nu doar lumea este străină de existența acestor sucuri, dar nici măcar responsabilele unor cofetării n-au habar de ele, oamenii vînzînd eterna citronadă sau o băutură mai nouă, care costă trei lei, numită apă tonică. — n.n.)

— Vă mărturisesc că o duminică întregă am căutat un pepsi sau un cico, dar n-am întilnit nici o băutură din cele menționate de dumneavoastră.

— Din toate tipurile de răcoritoare de care am pomenit putem fabrica mari cantități, dar la ce bun din moment ce comerțul nu le preia. Uitați, trebuiau să ridice pînă la 10 iulie, conform contractului, aproape 365 000 de sticle. Au ridicat doar 238 590. Fabricăm mai multă oranjadă deoarece, tot după spusele comerțului, celelalte nu prind, iar în zilele mai răcoroase nu le cumpără chiar nimeni (este problemă falsă din moment ce oamenii nu le cunosc, în ciuda reclamei făcute prin presa locală — n.n.). Și mai este ceva. Comerțul preferă să vîndă un pepsi cu 3,50 lei sau o apă tonică cu 3 lei decît să vîndă sucurile noastre cu 1,50 sau 2,00 lei.

Așa ne apropiem de un adevăr, confirmat, printre altele, și de faptul că, de pildă, cu o zi înainte, la o tonetă aflată vizavi de „Hanul piraților“ într-o mizerie de fost bilci comunal, dar la adăpostul unui anunț pe care scria : „unitate de categoria I-a fără remiză“, cu chiu, cu vai mai putem pune mîna, contra a 10 lei, pe trei sticle de apă tonică, firește, în lipsă de altceva, pentru care nu dădeai remiză, dar nici nu mai primeai restul. Și iată cum orașul Constanța, beneficiarul unei secții care fabrică cîteva tipuri de răcoritoare foarte apreciate, este adeseori în suferință în această privință, datorită în mare parte comodității și rutinei comerțului, dar și, să recunoaștem, unei reclame insuficiente, expediată într-un colț de gazetă.

MIRCEA RAICIU ■

Afară-i vopsit gardul, dar înăuntru nu-i leopardul

Cineva afirma că în vara aceasta viața culturală a litoralului este mai bogată ca niciodată. Și, într-adevăr, se pare că lucrurile stau chiar așa. Numeroase afișe anunțînd spectacole susținute de colective teatrale renumite, ca Teatrul de Comedie, Teatrul Giulești, Teatrul din Piatra Neamț, cel din Constanța etc. Sînt așteptate, de asemenea, mari ansambluri folclorice ca „Banatul“, „Maramureșul“, „Ciocirlia“ și altele. În plus, nu lipsesc nici numele celebre ale muzicii noastre ușoare, indiferent că au venit cu Teatrul „Ion Vasilescu“, prin A.T.M., sau mai simplu, dar mai eficace, cu contracte directe încheiate cu marile restaurante, ca „Marea Neagră“, „Hanul Piraților“ și așa mai departe. La o lună și ceva însă de la inaugurarea sezonului, se constată două lucruri. Primul în ceea ce privește repertoriul. Astfel, la Teatrul dramatic din Constanța am văzut o piesă ușorică, „Românșoșii“, adaptare a lui Alecu Popovici după Edmond Rostand. Deși se simte efortul modernizării pentru a evita monotonia, spectacolul amintit e destul de firav. Cîteva replici mai vioaie stîrnesc uneori și risul. Dar de fapt spectacolul trăiește mai mult de pe urma interpretării lui Florin Zamfirescu, Rodica Mandache și Sebastian Papaiani, actori care, în ciuda oboselii turneului și a zăpușelii din sală, se străduiesc să joace cu același elan ca la premieră. Dar de ce a ales Teatrul Giulești această piesă ? Pentru că există prejudecata potrivit căreia dacă te-ai bronzat dimineața, nu mai ai răbdare să vezi seara „Regele Ioan“. Probabil că aceeași logică i-a determinat și pe cei de la „Comedia“ bucureșteană să trimită pe litoral o altă lucrare destul de debilă, „Niciu“.

Al doilea aspect remarcat se referă la apariția a ceea ce numim îndeobște sușă. Miercuri 13 iulie, pe scena Teatrului Fantazio, a avut loc spectacolul „Cel mai bun... continuă !“ sub egida A.T.M.-ului. Mai multe capete de afiș. Printre ele : Marina Voica, Olimpia Panciu, Marius Țicu, Mihai Constantinescu și foarte popularii Gioni Dumitriu și Ion Mustață, colaborator al Televiziunii. Spectacolul anunțat la orele 20 începe cu un sfert de oră mai tîrziu, fără Olimpia Panciu și Marius Țicu. Formația „Odeon“ atacă uvertura cu stația de amplificare dată la maximum, după care jovial și transpirat Ion Mustață ne anunță că nu ne va întreba dacă știm cînd „înflorește“ Margareta Pislaru sau cum „se înmulțește“ Marius Țicu. În schimb, pentru început ne prezintă, cu farmecul lui inegalabil, formația „Odeon“, dîndu-ne despre aceasta cîteva cifre interesante ca, de pildă, cîți metri și cîte kilograme au per total membrii formației, cîte clase de liceu

și cîți ani de facultate au urmat și ce număr poartă dîșii la șepci. Iar spectacolul continuă tot așa, presărat fie de bancurile răsuflăte și adeseori vulgare ale prezentatorului și ale lui Gioni Dumitriu, fie de texte de muzică ușoară de genul celor strigate de copilul-minune Mihai Constantinescu, din care am reținut cîteva cuvinte, cum ar fi : „Pentru mine, pentru tine, pentru nu mai știu eu cine, șabadab-o, șabadab-e“. Singura notă bună au făcut-o Marina Voica și Sergiu Zagardan, detașați prin profesionalism și respect față de ei înșiși și, mai ales, față de spectatori. Cît despre Olimpia Panciu și Marius Țicu nu s-a mai vorbit nimic, totul rezumîndu-se la o fițuică lipită pe afișul inițial, care le explica sec lipsa. Afișe impozante răspîndite în toată Mamaia îi anunță pe Aurelian Andreescu, Sergiu Zagardan și Horia Moculescu „în fiecare seară la restaurantul Marea Neagră“. Dînd curs invitației, iată ce constatăm : Pînă la orele 21 gazdele au pus o bandă de magnetofon. După 21, la fel. Peste o jumătate de oră apare Sergiu Zagardan care cîntă șase melodii și pleacă, fără ca cineva să anunțe unde și pentru cîtă vreme. Șeful de unitate ne explica ușor strîmătorat : „Au fost chemați să cînte la Grădina de vară din Mamaia, e acolo un spectacol, dar se întorc peste o jumătate de oră. Horia Moculescu vine pe 14 iulie (eram în 11 iulie, n. n.), are de aranjat un spectacol la Boema, în București.“ — Și atunci de ce figurează pe afiș ? „Doar cu conducerea muzicală, adică i se cîntă melodiile !“ — Și Aurelian Andreescu ? „Vine pe 15. De fapt i-am trecut pe amîndoi mai devreme pentru că sînt niște nume care atrag clientela“.

„Anul acesta, ne informează Sebastian Tașcă de la ARIA-Constanța, eforturile noastre au fost încununat de succes. Numeroase colective teatrale și mari ansambluri și-au anunțat sosirea pe litoral. Volumul mare de spectacole, adevărată competiție republicană, ne detașează net de ceilalți ani. Este adevărat, cu unele trupe avem și necazuri. De exemplu, Filarmonica din Bacău a anunțat că vine cu Constanța Cimpeanu și Cornel Finățeanu. După ce am vîndut biletele am aflat că cei doi nu mai vin. Sau, nivelul calitativ al spectacolului de muzică ușoară oferit de Teatrul „Ion Vasilescu“ din Capitală nu se ridică la treapta atînsă la Festivalul național „Cîntarea României“.

Sînt demne de toată lauda eforturile ARIEI și ale organelor locale de a asigura un volum mare de spectacole anul acesta. Însă la umbra marilor spectacole trece neobservată șușa. Și asta, pe banii muncii ai oamenilor.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Cititorii ne sesizează

Facem naveta din satul Valea Nandrei, comuna Dirmănești — Argeș, unde locuim, la întreprinderea de autoturisme Pitesti (Colibași). Vă scriem despre modul în care Autobaza Colibași înțelege să ne asigure mijloace de transport. Scurt, concret, exact: până pe data de 22 iunie a.c., pe ruta noastră circulau patru autobuze. Că erau ele aglomerate, aproape că nici nu mai are rost să vorbim acum, cind numărul mașinilor s-a redus la trei iar aglomerația este, desigur, și mai mare. Parte dintre noi muncim la turnătorie, forjă sau la banda de montaj, unde opt ore stăm în picioare. Tot în picioare venim la serviciu și ne întoarcem acasă, deși mergem cu autobuzele. Noi nu enunțăm, neapărat, pretenția de a călători comod, pe scaune, fiecare la locul lui. Fiindcă nu despre dorința noastră de a sta neapărat jos, cind călătorim, este vorba, ci despre dorința de a fi priviți altfel decât cu indiferență de către șeful autocoloanei respective și de a fi găsită o soluție de a putea călători, chiar și în picioare, dar civilizată. Adică nu 80, sau chiar mai mult, într-o mașină! (Semnează un grup de 30 de persoane)

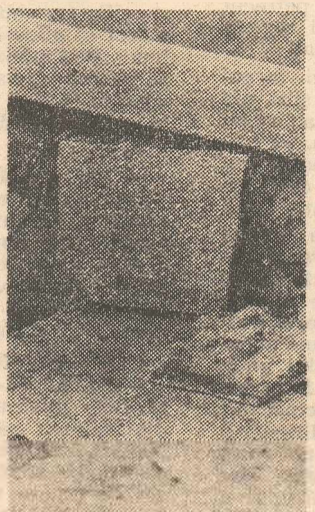
Sint în prag de pensionare și-mi este necesară o adevărată din care să rezulte că am lucrat în perioada 1950—1952, pentru completarea carnetului de muncă și, respectiv, pentru întocmirea formelor necesare pensionării. La începutul anului 1976 m-am adresat Administrației fluviale a Dunării de Jos Galați cu o cerere în acest sens, la care am primit răspuns să mă adresez Arhivelor Statului, filiala Brăila. Adresându-mă acestei instituții, am primit o altă adresă, care mă îndreaptă, la rindul ei, tot către primul for, ce-și declinase posibilitatea de a-mi rezolva cererea. Altă cerere adresată acestui organ mă trimite din nou la Filiala Brăila, care iar mă îndreaptă către Administrația fluvială a Dunării de Jos de la Galați. Astfel, de mai bine de un an și jumătate nu am putut intra în posesia rîvnitei adevărate. Hotărârile partidului nostru sînt limpezi și nu înțeleg de ce este atât de dificil să fie rezolvate în termen cererile și sesizările oamenilor muncii. (Gheorghe D. Cotea — Bostia — Ungheni, județul Iași)

Mă numesc Gheorghe Carpen și locuiesc pe strada Cărlărași nr. 1, Constanța. În tot cursul anului trecut am plătit la zi consumul de curent electric. De aceea m-am mirat cind la sfîrșitul lunii februarie a.c., electricianul care a citit contorul mi-a spus că am de plătit 1540,40 lei. În urma contestației pe care am făcut-o mi s-a spus că instalația era veche și, probabil, curentul s-a scurs în perete?! În sfîrșit, s-a făcut o instalație nouă. Dar la sfîrșitul lunii mai a.c. mi-a venit să plătesc 1090,80 lei!! Gîndesc că eu, ca să consum atîta curent, ar fi trebuit să am fabrică în casă, or, nu am așa ceva. Solicit, de aceea, puțină bunăvoință în dezlegarea acestui mister.

Sintem muncitori în cadrul întreprinderii de mașini unelte și agregate București și locuim în căminul de nefamiliști al întreprinderii, pe bd. Macaralei nr. 4, unde este necesar, credem, a se pune capăt activității abuzive și dăunătoare a administratorului acestui cămin, activitate caracterizată prin nepăsare, indolență, lipsă de spirit gospodăresc. Comportarea abuzivă față de unii locatari, măsurile brutale ce le ia împotriva unora, în special față de cei ce nu-i sînt „simpatici”, e de-a dreptul scandalosă, ca și folosirea în interes personal a unor bunuri din dotarea căminului. Cu toate că fiecare palier are cîte o bucătărie dotată cu aragazuri și butelii, acestea nu se văd, sînt inexistente, noi fiind astfel împiedicați să ne putem prepara o mîncare etc. Televizorul căminului este stricat de multă vreme, iar singurul aparat de radio existent funcționează în locuința sa personală. Lenjeria de pat este schimbată la interval mare de timp și este degradată, cu toate că e angajată o femeie în atribuțiile căreia intră și reparațiile ce trebuie aduse din cind în cind. Cu prilejul descinderilor sale în camerele noastre, cind găsește resurse electrice le confiscă, fără a ține cont că în lipsa buteliilor și aragazurilor acestea ne sînt necesare pentru a putea prepara o mîncare caldă. Dacă-i cerem să respecte el însuși normele de funcționare a căminului și să ne pună la dispoziție bunurile din dotare, ne spune disprețuitor: „Dacă nu vă convine, mutați-vă la gazde, în oraș; ce, acasă la voi ați stat mai confortabil? Doar nu ați vrea să vi se asigure și confort sporit!” Nu, noi nu vrem aceasta, dar vrem ca el să nu mai transforme căminul într-o feudă proprie, să nu mai terorizeze muncitorii și să nu mai dezinformeze conducerea întreprinderii, care a făcut și face eforturi pentru ca locatarii acestui cămin să aibă o viață civilizată. (Marin Broșteanu, Matei Mocanu, Iulian Barbălată, Remus Pintilie)

Mă numesc Gabriela Jianu, am domiciliul în orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej și sint învățătoare suplinoare la Școala generală de 4 ani Bălăneasa, nr. 2, comuna Livezi — Bacău. În vacanța de primăvară trebuia să rămîn în activitate la școala unde funcționez. Între 11 și 14 aprilie tovarășul director coordonator a hotărît să lucrez chiar la școala din Livezi. După aceea s-a hotărît trecerea mea, din nou, la școala Bălăneasa. Pe data de 19 IV a.c. a trebuit să revin însă și să-mi desfășor activitatea tot la școala coordonatoare, Livezi. Toate ca toate dar, spre surprinderea mea, cind să primesc retribuția pe luna aprilie, mi-au fost reținuți banii pentru cinci zile. Motivul: că zilele respective am activat la școala Bălăneasa, unde sint încadrată. Din conștientă de prezentă a acestei școli rezultă că am lucrat acolo, într-adevăr, cinci zile, dar tovarășul director coordonator refuză să dea dispoziție ca zilele respective să-mi fie plătite. Această problemă o cunoaște și tovarășul primar al comunei, și în luna iunie mi s-au plătit, e adevărat, 2 din cele 5 zile. De ce n-am fost retribuită pentru toate zilele lucrate, încă n-am înțeles.

Vă scriem despre unele deficiențe ce s-au ivit la blocul nostru, dat în folosință la sfîrșitul anului 1972. Cu privire la recepția definitivă a părților comune, putem arăta că această formă nu s-a făcut nici pînă azi așa cum prevede legislația în vigoare. Fostul președinte al Asociației de locatari spune că dinsul nu a semnat niciodată recepția definitivă a părților comune, deoarece s-a tărăgănat foarte mult cu remedierea deficiențelor apărute în anul de garanție. Încă de anul trecut, în 6 din cele 8 apartamente situate la etajul 4, cind plouă se infiltrează apa, hidroizolația fiind necorespunzătoare. La tronsonul 1 cade mozaicul de pe balcoane, ca și cel de la casa scîrilor de la tronsonul 2. Am solicitat O.J.C.V.L.-ului Cluj să întrunească o comisie și să constate din vina cui au apărut aceste deficiențe la numai patru ani de la darea



în folosință a imobilului. Ni s-a răspuns că atît covoșirea mozaicurilor cit și defectele hidroizolației de la terasa au apărut după trecerea termenului de garanție, de 12 luni, și deci reparațiile cad în sarcina noastră. Un răspuns îmbucurător pentru noi, ca să zicem așa, cu atît mai mult cu cît, pentru repararea hidroizolației, cooperativa „Construc-torul” ne-a cerut suma de 40000 lei. (Asociația locatariilor, bloc R 14, Cluj-Napoca, str. Peana 7, cartierul Mănăstur)

Domiciliul în cartierul Militari, în vecinătatea Institutului politehnic, din 1974, an în care s-au dat în folosință aici 4 blocuri; pînă în prezent s-au mai dat 6 și se construiesc în acest an încă 20 — vom locui, așadar, începînd cu acest an, peste 10000 de persoane, care sint nevoite să se aprovizioneze din alte puncte ale Capitalei, deoarece pînă acum aici, la noi, nu s-a construit și nici nu se întrevăde construirea unui magazin alimentar. Este neplăcut, dar mai ales greu, ca în fiecare zi să vii cu sacosele pline cu cumpărături, înghesuit pe mijloacele de transport și de la distanțe respectabile — trei stații de mașină — după ce ai stat la cozi interminabile. Cred că sint în asenti-mentul tuturor locatarilor din această zonă cerînd celor în drept să aibă în vedere construirea unui complex comercial, spațiul fiind suficient și mai ales rentabilitatea acestuia fiind deplină. (Dan Catrina, București)

Semnale critice recepționate

Primum din partea Uniunii Județene a Cooperativelor Agricole de Producție Buzău, cu privire la modul de rezolvare a scrisorii adresate redacției de către Sava Chița, membru a C.A.P.-ului Smeeni, în care aceasta arăta că nu este mulțumită cu retribuiția pe anul 1975, nu și-a primit banii conveniți pentru munca efectuată în 1976 și nu este primită la muncă în acest an: „Din analiza efectuată s-a constatat că normarea și retribuirea muncii pentru anul 1975 corespunde legalității și nu i s-au reținut norme din munca depusă. Avînd în vedere însă că Sava Chița are unele greutăți materiale, părinții bolnavi și o fiică, elevă în clasa a VI-a, de întreținut, s-a hotărît să i se acorde din fondul de ajutor bani și produse la nivelul celor 37 de norme ce le revendica, fapt pentru care s-a declarat mulțumită.

Cît privește drepturile pe 1976, petiționarea și le-a primit în produse (griș și porumb) odată cu ceilalți cooperatori. În fața colectivului de activiști ai U.J.C.A.P. Buzău și a conducerii cooperativei petiționarea a primit 713 lei, urmînd a primi încă 4000 lei în termen de 3 zile, suma reprezentînd lichidarea drepturilor convenite pentru munca efectuată anul trecut.

În legătură cu încadrarea în muncă pentru acest an: petiționarea nu s-a mai prezentat la ferma de legume, motivînd că este bolnavă de reumatism și nu poate lucra la irigații. De aceea s-a stabilit de comun acord cu petiționarea și cu oamenii din fermă ca Sava Chița să lucreze în continuare la grădina și să nu i se pretindă să facă muncă la irigații, ci să efectueze celelalte lucrări, iar lucrarea de irigații ce ar trebui să o presteze dînsa, să o efectueze membrii echipei în care este încadrată, pînă la însănătoșirea petiționarei. Petiționarea s-a declarat mulțumită cu modul de soluționare și s-a angajat să lucreze efectiv în formația în care a fost încadrată.

Consiliul Popular Județean Gorj ne comunică rezolvarea dată scrisorii adresate revistei „Flacăra” de către locuitorul Tunaru Ion din comuna Bilteni, referitoare la executarea unor lucrări edilitar-gospodărești în comună:

„Clădirea școlii cu 4 săli de clasă din satul Peșteana — Jiu este terminată, iar lucrările de construcție la Liceul de cultură generală Bilteni vor fi încheiate în cursul trimestrului IV 1977, conform planificării.

Consiliul popular comunal a pus la dispoziția tinerilor din satul Bilteni un teren care urmează a fi amenajat ca bază sportivă, prin munca patriotică a tineretului. Pe raza comunei mai există încă trei baze sportive: în satele Rovinari și Moi, și la Liceul Bilteni.

Conform celor prevăzute în schița de sistematizare a comunei, urmează ca în actualul cincinal să se construiască prin contribuția bănească și în muncă a locuitorilor un local modern pentru căminul cultural, adaptat noilor cerințe ale sate-nilor.”

Directia Județeană de Poștă și Telecomunicații Arad: „În urma scrisorii apărute în revista „Flacăra” nr. 21 din 26 mai a.c., prin care se arată de către cititorul Burlacu Ștefan din orașul Lipova că presa centrală în această localitate vine cu întârziere de circa 1—2 zile, vă comunicăm:

Presa se expediază din Arad către Lipova în mod normal, dimineața, la orele 8.12, cu sosirea în gara Radna în jurul orei 9. În cazurile cind presa centrală care sosește cu avionul întîrzie, aceasta se trimite pentru oficiul poștal Lipova la orele 17.30. În cursul lunii mai avionul cu presa a avut 11 cazuri de întîrziere între 20 și 60 de minute, ceea ce ne-a împiedicat să o mai putem trimite la Lipova cu trenul de dimineață. În prezent avionul sosește la Arad în jurul orei 6 dimineața și o putem dirija către Lipova cu trenul de la orele 8.12.”

Comitetul municipal Deva al P.C.R. ne răspunde în legătură cu sesizarea lui Musa Romulus din Deva, cartier Micro 15, bloc 46:

„Din verificările efectuate în teren rezultă că la blocul 46, scara C, în subsolul tehnic se găsesc încă materiale rămase de la construcție, instalația sanitară prezintă defecțiuni la coloana de scurgere a apei menajere, iar instalația de încălzire are o coloană fisurată. Față de această situație s-a stabilit împreună cu Oficiul județean pentru construirea și vînzarea locuințelor Deva, ca pînă la 1 august a.c. să fie remediate defecțiunile mai sus amintite.”

SCRISOAREA SĂPTĂMINII

Dușu și Mona vorbesc...

● Este pentru prima oară cind incerc să adresez citeva rînduri unei reviste. Dar să mă prezint: mă numesc Octavia Popescu-Gheorghe și sint de pe meleagurile Gorjului. Am găsit de cuvînt să folosesc această cale deoarece numai așa voi putea face cunoscută situația care de cîteva ani mă frîmîntă. Vă rog foarte mult să-mi scuzați îndrăzneala.

Durerea mea a fost multă vreme o durere sufletească foarte mare, și anume că am numai doi copii și amîndoi prezintă deficiențe în auz și vorbire. De doi ani acești copii se află într-un Centru experimental din Cluj-Napoca. I-am adus aici fără să poată zice un cuvînt și în acest timp copiii mei au învățat multe, acum vorbesc iar eu sint sigură că vor fi recuperati. Vă dăți seama că nu există bucurie mai mare pentru o mamă decît să-și audă copiii (pot spune surzi) vorbind? Dar toate acestea se datoresc numai efortului mare deșus de minunții profesori de la acest Centru de reabilitare a auzului și limbajului din Cluj-Napoca.

Cind Monica, fetița mea, care pînă nu demult n-a scos un cuvînt, iar acum spune scurte poezioare și vorbește destul de corect în propoziții imi vine să cred că visez. La fel și frățiorul ei, Dușu. Aș fi vrut să scriu un articol intitulat „Dușu și Mona vorbesc”, dar nu mă simt în stare. Prin aceste rînduri aș fi vrut să mulțumesc tovarășilor profesori pentru rezultatele lor, pentru tot ce-au făcut ca acești doi frați să vorbească, dar mai ales să aflu și alți părinți ce în orașul Cluj-Napoca există un Centru de reabilitare a auzului și limbajului, la care se pot adresa cu încredere. Aici sint oameni minunați care au reabilitat foarte mulți copii surzi, astăzi elevi la școlile obișnuite, alături de alți copii sănătoși. Și tot aici mi-am găsit liniștea sufletească.

Rămîn cu încrederea că veți lua în considerație tot ceea ce v-am scris, toate acestea nefiind altceva decît frîmîntările unei mame aî cărei suflet este plin de durere și în același timp de bucurie pentru copiii săi care au început să vorbească.

Octavia Popescu-Gheorghe ■

Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—14, iar luni, marți și miercuri între orele 10—18.

Am fi recunoscători corespondenților noștri dacă unele din scrisorile lor, de la caz la caz, le-ar însoți cu fotografii care să ilustreze cele semnalate. Evident, numai în condițiile cind o pot face fără eforturi speciale.

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Maria Ivasuc — Galați. În Decretul 54/1975 se prevede: absolvенții învățămîntului pedagogic care nu efectuează stagiul obligatoriu de 3 ani la unitatea școlară unde au fost repartizați sint obligați ca la plecarea de la unitatea școlară respectivă să restituie integral indemnizația de instalare. Intrucît dv. ați stat unde ați fost repartizată numai 2 ani din cei 3 obligatorii, trebuie să restituiți indemnizația de instalare.

Cornelia Vișan — Cluj-Napoca. Vi s-a aprobat detașarea pe timp de 6 luni la Farmacia nr. 32 din Cluj-Napoca.

Constantin V. Drumen — Tismana, Gorj. Dosarul dv. medical a fost trimis la Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă în vederea verificării gradului de invaliditate. Cind vom primi concluziile definitive vi le vom comunica.

Constantin Nedu — Călărași. Ministerul Muncii ne-a comunicat că vi s-a aprobat confecționarea unui cărucior de salon

și s-a trimis comanda la întreprinderea de produse ortopedice și protezare București, în vederea executării.

Vasile Mormonea — I.A.S. Bela, Vilcea. Ne-ati trimis copia unui memoriu scris ilizibil. Reveniți.

Gheorghe Krișan — Cluj-Napoca. Din relatările dumneavoastră nu vă putem preciza care diagnostic este valabil. Vă sfătuiam să vă adresați unor specialiști din localitate.

Margareta Papp — Reghin. Așteptati răspunsul de la forul competent căruia v-ați adresat.

MARGA NEDELEA ■

OMUL NOU

Un om neinstrăinat de sine însuși

În articolul nostru precedent despre omul nou, puneam întrebarea: ce este, dar, mai ales, cînd, cum și unde apare acesta, cu ferma convingere că numai filosofia marxistă poate da răspunsul mulțumitor unor atari întrebări. Aceasta pentru că în sintagma om nou avem, în primul rînd, noțiunea de om, de om în general, care împrumută sensuri inedite adverbului de calitate — nou, obligîndu-l să-i transfere și el, la rîndu-i, zone întregi din sfera lui semantică. Noul aici apare în opoziție cu ceea ce s-a deteriorat, s-a învechit din noțiunea de om, în cadrul unor lungi și complicate procese sociale. De reținut deci că în ideea de om nou intră mai întîi aceea de om etern, în măsura în care termenul etern este cît de cît propriu aici, adică omul care s-a autocreat prin munca lui, dar a cărui esență a fost alienată în diviziunea muncii, prin exploatarea lui de către om în societățile bazate pe clase antagonice, unde produsul activității umane este arbitrar separat de producătorul său și acaparat de o minoritate exploatare. De aceea, în lupta aprigă, revoluționară, cu vechea orînduire, cu structurile și ideologia ei, apar germenii omului nou, care într-un proces anevoios și îndelungat se eliberează pe sine odată cu edificarea noii societăți. Pentru surprinderea exactă în creația literar-artistică a acestui om și a împrejurărilor în care se formează e necesar să subliniem caracterul de proces dialectic, să nu acceptăm viziunea facilă, miraculoasă, după care acesta ar apărea, ca un Deus ex machina, la simpla dorință subiectivă a cuiva sau ca rod exclusiv al unei acțiuni pedagogice. Nu, omul nu se poate drege și înnoi ca busuicocul în apa sfințită. El se înnoiește în sudoarea muncii libere, în procesul revoluționar de redobîndire a esenței sale, pierdută în orînduirile sociale bazate pe exploatare, pe împilare, pe alienarea economică, politică, religioasă, morală, alienare care a făcut din el o victimă cu o existență bolnavă. Înțelegerea nedialectică a apariției omului nou în viață nu poate conduce în artă decît la crearea unor personaje firave, la înfățișarea unor conflicte artificiale, neconcludente.

Omul nou se plămădește în luptă cu vechiul, cu toate rămășițele nocive ale formelor de alienare. Omul nou se construiește pe sine în colectivitate și în interiorul conștiinței, în aer liber și la propriu și la figurat, pe șantier și ogoare, în fabrici și uzine, în școli și universități, oriunde pulsează ritmul vieții noi, socialiste. Chipul omului nou se reflectă în oglinda faptelor sale și nu în spuma vorbelor. Omul nou, eliberat de orice formă de alienare, liber și stăpîn pe soarta sa, se eliberează treptat de prejudecăți, de tarele morale și ideologice burgheze și va trăi tot mai mult după principiile eticii și echității socialiste înțelese nu ca norme rigide și restrictive, ci ca necesități vitale ale noului climat spiritual. Omul nou, caracterizat de un puternic spirit revoluționar și militant, muncește și acționează conștient, cu hotărîre, pentru continua lărgire a orizontului său de cunoaștere, pentru perfecționarea lui morală, pentru progres și pentru triumful politicii științifice, patriotice și umaniste a Partidului Comunist Român, promotorul noului în întreaga noastră societate. Prin propria lui viață și activitate, omul nou dă sensuri noi și îmbogățește necontenit unele categorii etice tradiționale, însuflindu-le un conținut revoluționar.

ION DODU BĂLAN

Viața pe ușa din față, nu pe cea din dos!

VĂ DAU ÎNTÎLNIRE PESTE UN AN, ORIUNDE M-AȘ GĂSI. DAR O SĂ FIU TOT AICI!

Joi, 7 iulie a.c., Întreprinderea de fabricație și montaj ascensoare București. Interlocutor: un tînăr, nou angajat.

— Cum vrei să te numești: O.I., I.O. sau Ion Olăroiu?

— Cu numele întreg... Știu ce vrei să mă întrebați. Măsurile de reeducare în cadrul unor colective de muncă a unor tineri din categoria cărora am făcut și eu parte au fost un mare semn de încredere...

— N-ai să te superi, cred, dacă am să te rog: faptele!

— Da, m-am angajat aici la 1 iulie. Dacă asta voriați să mă întrebați.

— Asta. Dar și cum ți-ai petrecut timpul de pe 3 iunie, cînd ai revenit printre ai tăi, pînă te-ai angajat.

— Am fost la țară, la bunici, în comuna Cireșu-Argeș. Acolo, să știți, am muncit, n-am stat. Bunicii m-au rugat să-i ajut ba la una, ba la alta, la treburile gospodăriei. Făceam treabă dar, nu știu cum, se uitau la mine ca la un om bolnav. Și-atunci am plecat.

— Prin comisia alcătuită la nivelul sectorului, din care fac parte reprezentanți ai procuraturii și judecătorei, ai miliției și biroului forțelor de muncă, a fost repartizat la noi. Aici are, deocamdată, 7,40 lei pe oră, îmi spune maestrul Ilie Ștefan, șeful atelierului unde lucrează Ion Olăroiu. Apoi, întorcîndu-se către el: eu am luat și cincii mii de lei, Nelule, pe lună. Cît directorul fabricii. Echipa asta a mea, ți-am spus, cîștigă cel mai mult dintre toate. Dar ai văzut ce oameni sînt. Numai unul și unul. Acum ești și tu unul dintre ei. Și trebuie să fii de nădejde și de viitor, la 20 de ani cîți ai. Apoi, din nou către mine: e un lăcătuș-mecanic foarte bun...

— Auzi ce se vorbește despre tine! Cred că te bucuri, nu? Dar am aflat și că ești băiat sociabil și doritor de prietenie. Cu vechii prieteni te mai vezi?

— Mă întîlnesc cu ei pe stradă, în cartier, le răspund la salut, pentru că așa e politicos, dar atît. Nici nu prea mai am timp. Am cerut să mi se dea și mai mult de lucru, și dînsul, tovarășul maestrul, m-a înțeles. Fiindcă îmi trebuie bani.

— Ce vrei să faci cu ei?

— Vreau să-mi fac o locuință, să am un rost în viață, cum se spune, mai tîrziu chiar să-mi întemeiez o familie. Doar n-o să stau mereu cu părinții.

— Vorbești frumos. Și crezi că printre acești oameni o să ajungi să-ți vezi visul cu ochii?

— Eu am convingerea că da. Este ne-maipomenit să ai de-a face cu asemenea oameni, de la care poți afla numai lucruri bune, decît să fii „subalternul” vreunui Bebe Chiorul sau Gică-Papă Bani, cum se mai întimpla „acolo”. Acum, știu ce se spune despre noi, că există și o anumită rezervă, că mulți așteaptă să vadă ce va fi mai tîrziu, cum vom evolua, ca și zic așa. În ce mă privește, v-am zis, știu ce am de făcut. De fapt, fără multă vorbă, v-am invitat aici peste un an sau cînd veți vrea să mai stăm de vorbă. Nu va trebui să mă căutați în altă parte. Veți vedea.

— De ce ești atît de sigur?

— Fiindcă de data asta vreau să intru în viață pe ușa din față.

AJUT, DAR VREAU SĂ FIU AJUTAT

„Mai tîrziu”. O invitație asemănătoare ne-a adresat și maestrul Stancu Nicolae, șeful secției aparataje electrice din aceeași întreprindere, în grija căruia se află Gheorghe Ioan și Constantin Proca.

— Niște copii. 18 ani. Și tot lăcătuși mecanici. Primul se califică aici, la locul de muncă. Al doilea știe meseria.

— Prima întîlnire?

— Simplu, fără fasoane, că doar sînt băieți, nu ne-am gîndit să le dăruim flori. I-a adus tovarășul Radu Marin, secretarul comitetului de partid pe întreprindere: uite, Stancule, să ai grijă de băieții ăștia ca și cum ar fi ai tăi. Și eu am vorbit cu oamenii mei, că e vorba să facem o treabă mai de finețe și să fim cu băgare de seamă cum ne purtăm. Le-am zis să nu-mi ajungă la ureche că a vorbit vreunul ceva de rău, că-l fac de două parale.

— Apoi?

— I-am repartizat cîte unui muncitor foarte bun. Pe Ioan pe lingă Vasile Stoicescu, iar pe Proca pe lingă Alexandru Pătrașcu. Să-i îndrum, să le dea scule, să le dea de lucru. În același timp am luat măsuri să nu prea poată lua legătura cu unii mai puțin de nădejde, pentru că, nu știu cum naiba, oamenii de felul ăsta se retrag singuri într-o parte, parcă-i cerne sita, și doar nici în întreprindere nu sînt toți numai ușă de biserică.

— Primul lucrează de pe 21 iar al doilea de pe 27 iunie. Ce-ați spune pînă acum despre ei?

— Eu nu sînt aspru cînd zic: e prematur să afirmăm că băieții aceștia sînt buni, deocamdată nu-s probleme, dar să vedem ce va fi mai încolo. Noi toți sperăm că o să facem treabă cu ei, pînă la urmă. Dar singuri n-o să putem.

— De acord.

— Păi, trebuie să ne ajute și părinții, fiindcă noi facem ce facem aici dar depinde și de anturajul băieților. Pînă acum n-am apucat să știu prea multe despre viața lor de dîncolo de uzină. Știu că Ioan vorbește cu-o fată, celălalt, deși e mai domol, se lasă mai greu descoperit. Cunoscute, adică.

— Dar aici cum sînt? Ascultători?

— Da, nu mi-au întors vorba niciodată. Doar Ioan a lipsit o zi. Am dat imediat telefon părinților lui, la serviciu, fiindcă am telefoanele lor. Mi-au spus că-l doare stomacul pe copil. Bine, am zis, de ce n-a venit aici, la dispensar? Nu știu cum, am avut impresia că nu mi se spunea chiar adevărul, și le-am spus: domnule, m-am cam supărat pe dumneavoastră, eu am înțeles să vă ajut, așa, de omenie, că doar nu-mi da nimeni nimic și nici n-aș cere ceva pentru asta, dar n-o să se poată dacă nu colaborăm. A doua zi băiatul a venit la lucru.

Și iată că, după cum spune maestrul Stancu Nicolae, secția aparataje electrice a fabricii a devenit de curînd și un loc de „corectare a imposibilului”. Mai curînd, a ceea ce credeau unii că este imposibil. „Totul este posibil — zice maestrul — și mă bizui cînd spun asta pe faptul că toți oamenii se nasc cu obraz. Înțelegeți ce vreau să spun. Numai, după cum spuneam, să nu se întîmple să strice unii ce facem noi”.

PROBLEMA NR. 1: COLABORAREA

Locotenent-colonelul Dumitru Luca, din miliția sectorului 8:

— Recentele reglementări privind reeducarea prin muncă a unor tineri pre-supun, ca o condiție a reușitei, din partea noastră a tuturor — de la vecin și omul de pe stradă pînă la cei care prin natura atribuțiilor lor se ocupă direct de acest lucru — colaborarea. Ea este problema nr. 1. Căci altfel, ceea ce se cîștigă într-un loc se pierde în altul. Acțiunea aceasta de consolidare morală a societății noastre denotă că opinia publică este pregătită și capabilă pentru autocontrol, pentru un asemenea act de voință. Pentru o adevărată luptă cu ceea ce părea la un moment dat „imposibil”. Imposibilul, iată, devine posibil și, ca într-o a treia etapă, certitudine.

Cu ce preț, însă, am putut vedea, ajutat fiind de locotenentul major Alexandru Cantaragiu, de la circumscripția 17.

O adresă: strada Midia, nr. 11. Aici ar trebui să-l găsim pe Ion Vinătoru, 19 ani, fără părinți, de meserie tinichigiu auto. În aprilie 1975, condamnat pentru furturi din mașini și tilhării. În iulie 1976, pus în libertate, și-a ridicat cei 30 000 lei — bani care se strînseseră din pensia de urmaș de pe urma părinților în timp ce el era încă minor, elev la internatul unei școli unde a învățat și meseria — și i-a cheltuit pe toți în cîteva luni. În noiembrie anul trecut a fost iar condamnat, pentru parazitism, și de o vreme își continuă îndeletnicirile de mai înainte. Reproșurilor vecinilor le răspunde printr-o nepăsare totală. Tocmai fiindcă nu lucrează, sperăm să-l găsim acasă. Ușa, întredeschisă. Din prag, prin semiobscuritatea

încăperii, zărim două paturi răvășite, un portret, pe perete, din care zîmbește roz locatarul de pe cînd avea cîteva ani, și pe jos cîteva cărți rupte și o sticlă de lichior franțuzesc.

— L-a luat de dimineață un tovarăș, cred că era tot de la miliție. L-am auzit de la ușă: Vinătorule, ce e cu bijuteriile alea?

Locotenentul major Cantaragiu e cunoscut, aici, de către toți locatarii imobilului. Viorica Dianu îi aduce la cunoștință că l-a surprins pe Vinătoru în timp ce voia să-i fure butelia de aragaz. Virgil Constantinescu, la rîndul său, ne spunea că noapte de noapte aici este un scandal continuu. De cînd se întunecă, pînă dau zorii zilei. Tot felul de oameni vin, pleacă. Prietenii lui din penitenciar, dintre care unii încă nu s-au angajat. În mijlocul lor, Vinătoru a devenit un fel de „șef”, calitate care, crede el, îi scuză obraznicia. Fiindcă, aflăm, ultima oară a venit aici procurorul Teodorescu, de la sector: „Vinătorule, ieși afară să stăm puțin de vorbă”. Era pe la ora 3 după-amiază. Tînărul a ieșit la lumină cu ochii cîrpiți de somn. „Ascult”. „Ce faci, n-ai de gînd să mergi să te angajezi?” „Uite, chiar acum mă îmbrac și mă duc la muncă”. „Păi cînd?” „Acum, la 3! E 3 și 5”. Prietenii săi de destrăbălare au fost trimiși acasă — mulți sînt din provincie — cu bilete gratuite de tren, date de către miliție, dar în scurt timp au luat calea înapoi. Humeniuc Ion, de exemplu, s-a dus în comuna Tudora, județul Botoșani, dar s-a întors degrabă. Și el, ca și alții, trag la domiciliul lui Vinătoru ca muștele la miere.

Să fie deocamdată „imposibil”?

„Mai avem timp, spune locotenentul major Cantaragiu. Trebuie să o luăm, încă și încă o dată de la capăt. Și pînă la urmă, cine știe? Poate că va fi bine. Trebuie să fie bine!”

CONȘTIINȚA ȘI PILOTUL AUTOMAT

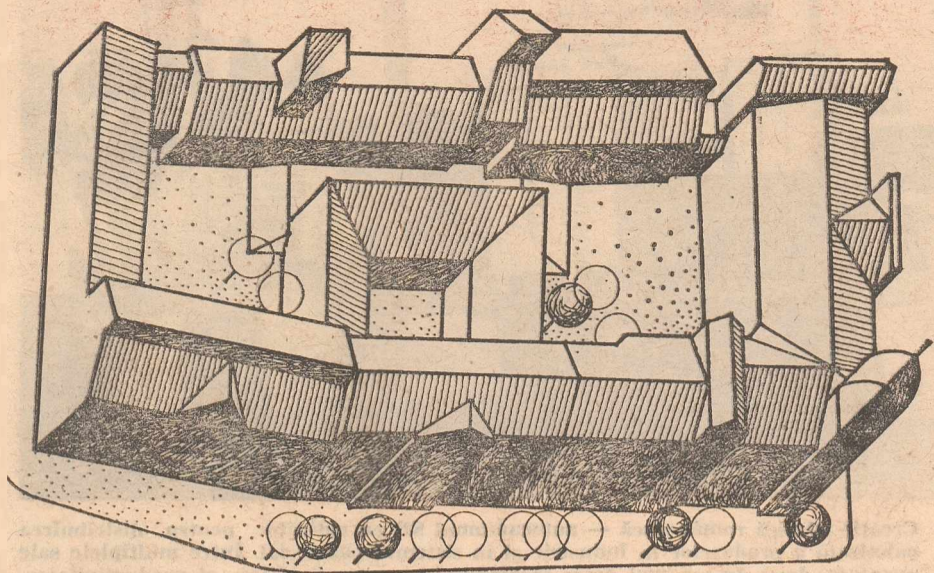
Altă adresă: Calea Griviței 193 A. Cu Căciulan Maria Catrina nu putem vorbi, nu este acasă. Ce ne spune Tudorița Duină, cumnată cu ea: „Mă mir că nu s-a dus niciodată la serviciu, cum spuneți. Doar a zis că s-a angajat, la Arta populară. În fiecare dimineață se scoală la 5, își face pachetul cu mîncare și vine abia pe seară. Odată a venit noaptea tîrziu, pe la ora 2. Ce mai, soțul meu, fratele ei, i-a dat o palmă pentru asta. A ieșit scandal, părinții lor au sărit la el: «Să-ți bați copiii tăi, cînd i-oi avea, pe ei să-i educi tu cum știi, nu pe fata noastră!». Ce să mai zici, în condițiile astea? Dar, să vedem, or să se bucure cînd vor afla că ea n-a dat nici o zi pe la serviciu? Păreră mea, de fapt, este că dacă ei n-o răsfațau ea n-ajungea aici”.

Părinții, așadar. Doar și ei fac parte din colectivitatea de care vorbim!

— Educație, dar și autoeducație — spune locotenentul major Cantaragiu. Dealtfel, vreau să vă dau un exemplu aflat de la un coleg al meu, Dumitru Dumitrache. E vorba tot de un băiat eliberat de curînd, prin decretul 115. Avea contract de calificare cu I.R.A. 17. Cînd s-a dus să se reangajeze, tovarășii de acolo, de la personal, nu l-au mai primit. Voiau să-l pună să plătească școlarizarea. După unele insistențe, problema s-a rezolvat. Iată de ce vorbeam despre autoeducație. Noi, toți cei care alcătuim opinia publică, n-avem voie să greșim, nici să ne anulăm unii altora eforturile. Vă propun o comparație, poate tehnicistă dar potrivită, cred eu. E ca și cum, la bordul unui avion, se întîmplă ceva, să zicem, cu pilotul, și el nu mai poate dirija. Intră în funcție pilotul automat. Dar atunci, jos, la turnul de comandă, fiecare trebuie să știe ce are de făcut. Numai așa aterizările sînt „line”. Cu oamenii, la fel. Cu atît mai mult cu cît ei nu sînt aparate care să se ducă orbe în văzduh, ci ne pot ajuta ei înșiși. Trebuie numai să știm să repunem în funcțiune acel resort complicat numit conștiință.

DUMITRU ELIADE

Studenții arhitecți concep modernizarea Pieței Libertății din Satu Mare



Latura de sud a Pieței Libertății. Propunere de organizare a zonei culturale dintre Muzeul de istorie și Biblioteca județeană, după proiectul studenților. Se pot observa, în desen, extinderile în curte, supraetajările și refacerea volumelor inițiale

În virtutea unui contract de cercetare ferm, cu numărul 17/1976, studenții și cadrele didactice de la Institutul de arhitectură „Ion Mincu” din București au predat recent beneficiarului, Consiliul popular al județului Satu Mare, un studiu privind modernizarea și îndesirea locuințelor în Piața Libertății din Satu Mare, în scopul îmbunătățirii gradului de folosire a terenului. Încheiat în mai anul trecut, contractul, al cărui nume exact sună „Reactualizarea cadrului arhitectural-urbanistic al Pieței Libertății din Satu Mare” și a cărui valoare estimativă depășește bine o jumătate de milion de lei, a fost terminat cu puțin timp în urmă, beneficiarul declarându-se, la o avizare pe parcurs, mulțumit de originalitatea și realismul soluțiilor propuse de studenți.

Necesitând, așadar, o muncă de documentare și creație de peste 13 luni, contractul a implicat energia și imaginația a 43 de studenți din anii II, IV, V și VI ai institutului, care au lucrat, la planșetă, în bibliotecă sau la fața locului, sub îndrumarea cadrelor didactice de la Catedra de sistematizare, între care profesorul Gheorghe Pavlu, lectorul doctor arhitect Victor Fulcea și, mai ales, lectorul Peter Derer, coordonatorul lucrării. Fiind vorba despre o arie veche și extinsă, numărând 10 hectare și o sumedenie de case în stil arhitectural tradițional, cu un farmec aparte — de pildă, Catedrala romano-catolică, datând de la mijlocul secolului al XVIII-lea — nu s-a pus nici o clipă problema unei asanări totale, intențiile colectivului de studenți oprindu-se, de la bun început, la rezolvarea unor detalii prin supraetajare. Trebuiau găsite totodată cele mai bune soluții de legare, sub toate aspectele, a Pieței Libertății de noul centru civic al municipiului, aflat în construcție. După cum ne informa Ștefan Mănculescu, student în anul V, s-a propus până la urmă demolarea unei singure case, „sacrificiu” la care s-a ajuns după o cercetare amănunțită a elementelor existente, efectuată în timpul fazei de relevu, ca parte integrantă a practicii studenților. Viorel Mihalache sau Ștefan Szabo, ambii din anul VI, și-au petrecut multe ceasuri la Muzeul de istorie județean, reconstituind fațade după fotografii îngălbenite de vreme, supraetajarea propusă, menită să conducă la stăpânirea unui spațiu larg, rămas prin scurgerea anilor fără sensuri estetice, realizând nu doar mărirea cu o cincime a fondului locativ, ci și o adaptare mai funcțională a pieței la vertiginosă dezvoltare contemporană a orașului.

Odată terminată faza de relevu, s-a abordat cea de sistematizare propriu-zisă, propunându-se, după o analiză pe variante a zonei, o subtraversare carosabilă cu parcaj subteran, soluție îndrăznească, dar eficientă, după calcule riguroase mai puțin costisitoare decât alte variante, în conformitate cu care s-a eliberat un spațiu extins pentru pietoni și s-au încheiat, spre hotelul „Dacia” și spre Muzeu, două zone cu profil. Prima destinată activităților tradiționale de comerț și prestări de servicii către populație, cea de a doua scopurilor culturale.

A treia fază a muncii, după spusele studentei Adriana Vasile din anul IV,

s-a referit la problemele amenajării ambientale, ocazie cu care colectivul de la Institutul de arhitectură a gândit și așternut pe hîrtie de calc variante îmbunătățite pentru fațadele clădirilor pieței, prin conservarea tezaurului arhitectural străvechi, variante pentru reclame și firme, ba chiar și pentru culori. Judecînd că, pe măsura modernizării și a lărgirii spațiului rămas la dispoziția exclusivă a pietonilor, o arie măsurînd cam o jumătate de hectar, Piața Libertății va redeveni locul favorit de promenadă al sătmărenilor, autorii proiectului au hotărît tencuirea caselor de pe latura dinspre sud a pieței, expusă mai puțin soarelui, în culori foarte tari sau foarte deschise, după cum au sugerat ca vizavi, în partea foarte însoțită, clădirile să primească culori pastelate, care să nu reflecte lumina. Foarte variate, reclamele au căpătat forme mai degrabă moderne, sustrăgîndu-se excesului de decorații menit să obosească ochiul. Pentru firme s-a propus o anume formă de literă, corespunzînd stilului arhitectural al fațadei respective. N-a fost omis, în cadrul unei munci serioase și pline de migală, nici un element. Pînă și mobilierul public al pieței, cutiile postale sau băncile pentru odihnă, a fost gândit în ansamblul acțiunii de modernizare, pînă la ultimul amănunt.

În urmă cu ani, o asemenea operație cădea în sarcina și în competența unui institut specializat, beneficiind de serviciile unor arhitecți cu experiență și calificare. Astăzi, 43 de studenți și cîteva cadre universitare s-au străduit și au găsit cele mai bune soluții — n-o spunem noi, o spun beneficiarii — pentru modernizarea arhitecturii și urbanisticii unui spațiu de importanță vitală în dezvoltarea unuia din orașele mari ale țării, capitală de județ.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

Amnezie sau crasă ignorare?

UNA SPUNE PROFESORUL DESPRE COLEGUL SĂU ÎN REFERAT, ALTA ÎN TRATAT

În urmă cu puțin timp, dacă vă mai amintiți, revista noastră a publicat un amplu articol cu privire la doctorul inginer Dinu Moraru de la INCERC București, expert UNESCO și inventator de elită, autor a 44 de invenții larg aplicate în țară și în străinătate, premiate cu ocazia diferitelor manifestări internaționale, creații care i-au conferit renumele de „doctor al zidurilor bătrîne”. N-am fi revenit, firește, asupra subiectului dacă, recent, nu ne-ar fi căzut sub ochi, cu totul întâmplător, vastul tratat de „Construcții civile”, editat de Editura Didactică și Pedagogică și redactat de 7 specialiști de la catedra de profil a Institutului politehnic din Iași, volum care consacra cîteva din cele 675 de pagini ale sale tocmai problemelor de care s-a ocupat și se ocupă inginerul Moraru cu atîta autoritate și prestigiu științific.

Spre stupoarea noastră, la capitolul 10.5 al „Construcțiilor civile”, intitulat „Combaterea igrasiei la clădirile în exploatare”, nu ne-a fost dat să citim nici un cuvînt despre experiența colectivului Laboratorului de combaterea umidității și consolidării în construcții de la INCERC, condus de Dinu Moraru, dar ne-a fost dat să înțelegem următorul fragment: „În literatura tehnică sînt prezentate metode de electrodreanare pasivă și activă ce fac obiectul a numeroase brevete, însă pînă în prezent REZULTATELE OBTINUTE NU SÎNT CONCLUDENTE” (subl. n.), citat reproduș din pagina 279 a tratatului în discuție. Închizînd cartea, ne-am făcut socoteala că nu era și nu e obligatoriu ca doi specialiști din sfera aceeași activității, respectiv profesorul doctor inginer Adrian Radu, autorul capitolului din care am spicuit, și Dinu Moraru, să aibă aceleași puncte de vedere. Cunoșcînd în amănunțime activitatea și realizările colectivului de la INCERC, ne-a mirat totuși trecerea lor sub tăcere.

Iată că zilele trecute, întâmplător ne-a parvenit un document care pune întreaga poveste în cu totul altă lumină, anume unul dintre referatele susținute, la sfîrșitul anului 1971, asupra tezei de doctorat a inginerului Dinu Moraru cu tema „Combaterea umidității în construcții prin electrodreanare”. Cu cîteva rezerve de detaliu, referatul respectiv este mai mult decît favorabil, subliniînd: „Actualitatea temei este dovedită de numeroasele solicitări primite din țară și din străinătate pentru aplicarea electrodreanării CA UNICA METODĂ CONVENABILĂ (subl. n.) în multe situații și, mai ales, la monumentele istorice. REZULTATELE OBTINUTE AU O MARE IMPORTANȚĂ ECONOMICĂ (idem) prin aplicațiile din țară și străinătate” (pag. 3) „Sub auspiciile UNESCO, autorul și-a adus o CONTRIBUȚIE DE VALOARE (idem) la investigațiile întreprinse pentru salvarea monumentelor de cultură ale Veneției” (pag. 4) „Teza abordează o problemă de actualitate, importantă pentru sectorul de construcții din țară și cu vaste aplicații în străinătate. Teza aduce SOLUȚII CONCRETE (idem) pentru îndepărtarea apei care provoacă igrasia în clădiri fără hidroizolații. Aceste soluții au UN PRONUNȚAT CARACTER DE ORIGINALITATE (idem). Studiile întreprinse reprezintă o CONTRIBUȚIE ORIGINALĂ LA ELABORAREA UNUI MODEL TEORETIC MAI APROFUNDAT (idem) al mecanismului de electrodreanare aplicat la construcții de clădiri”. (pag. 8—9) etc., etc.

Stupoare însă: autorul referatului este UNA ȘI ACEEAȘI PERSOANĂ cu autorul capitolului amintit din tratatul recent de „Construcții civile”, adică Adrian Radu, astăzi profesor, pe atunci conferențiar!! Cu alte cuvinte, în cîteva ani, adică exact în anii în care „Electrodreanarea” s-a impus pe plan științific internațional, fiind premiata la expoziții și târguri internaționale, la Brno, Bruxelles și Viena, fiind cumpărată și aplicată în Anglia și R.F.G., specialistul ieșean și-a schimbat radical punctul de vedere, criticînd ceea ce cîndva lăudase cu cele mai alese superlative. Unde să fie adevărul? Cum se explică o asemenea răsturnare de optică? E greu de răspuns, deși „Construcțiile” par să vină la timp spre a achita unele polite, prin omisiunea de mai sus, ca și prin faptul că, la însușirea pozițiilor bibliografice de la sfîrșitul tratatului, cartea „Umezeala în construcții și combaterea ei”, București, Editura Tehnică, 1969, are autorii trecuți în ordine inversă, E. Dimitriu Vâlcea precedîndu-l pe Dinu Moraru, deși prefața ei, urmînd coperta dealfel, eră foarte clar în privința contribuțiilor celor doi, amintînd că din cele 10 capitole ale volumului Dinu Moraru a redactat 9!! Privită așa, firește, tratarea din „Construcții” poate genera nu doar mîhnirea legitimă a celui nedreptățit, ci o serie de nedumeriri cu implicații etice serioase. Într-un moment cînd INCERC-ul, beneficiarul tuturor brevetelor de invenție datorate lui Dinu Moraru și colaboratorilor săi, editează prospecte menite a extinde aplicarea unor metode noi în țară și în străinătate, în scopul promovării progresului tehnic și ridicării eficienței economice, este de neconcepț cu un tratat apărut în librării în 1977 ignoră cu bună știință realizările unor cercetători români. Poate că la acest mare semn de întrebare pe care ni-l punem, în mod firesc, în fața unei asemenea situații, vom primi un răspuns nu numai din partea tovarășului profesor doctor inginer Adrian Radu, ci și a forului științific, didactic și editorial care înțelege în acest fel să contribuie la promovarea noului în domeniul pregătirii viitorilor specialiști.

■ EMIL NEGOIȚĂ ■

STUDIUM

Psihologia candidaților

la admitere

Coridoarele facultăților sînt, în aceste zile, mai aglomerate și mai agitate ca oricînd în timpul anului: sosesc candidații la admitere. În mod fatal, cea mai mare parte a concurenților pierd concursul, ceea ce nu-i împiedică, totuși, să-și încerce șansele, evident fiecare sperînd că este mai pregătit decît ceilalți.

Și totuși nu e mai puțin adevărat că o bună parte din candidații vin, cum se zice, „la noroc”, poate se întîmplă să le cadă ceea ce știi și „încercarea moarte n-are”. Cum se știe însă norocul ajută pe cei pregătiți și orice tentativă temerară, în absența unei pregătiri temeinice, se convertește în aventură, dovedindu-se sterilă. Acum se răzună, cu cruzime, ceea ce se cheamă factorul aleatoriu, altfel spus modul întâmplător, ignorarea din timp a opțiunii bazate pe vocație și pe pregătirea îndelungă, perseverentă, pe conștiința utilității sociale care este înțelept să prezideze orice tentativă de concurs și care asigură, într-o măsură hotărîtoare, o carieră, un destin. Un concurs de admitere în învățămîntul superior nu se pregătește în cîteva săptămîni, în cîteva luni, nici măcar într-un an, ci în întreg ciclul liceal și nu este exagerat dacă susținem că se pregătește pe întreaga durată a învățămîntului mediu și chiar elementar, căci orice „fisură” din școală poate avea, și are, în fapt, consecințe decisive în condițiile unui examen de admitere. Așa a fost totdeauna și nu există nici un motiv să credem că lucrurile s-au schimbat, ori că se vor schimba. Astfel că orice lamentări privind „dificultățile” competiției, multe dealtfel reale, îi privesc direct pe candidați. Să ne apropiem, prin urmare, de mentalitatea candidatului și să vedem, pe baza unei îndelungi experiențe, care poate fi și a noastră înșine, cam ce gînduri îl năpădesc, cum vede el „lumea” de care încearcă să se apropie, și în primul rînd pe profesorii examinatori, în fața cărora este chemat să-și etaleze cunoștințele și deprinderile. Fiind oameni pe care-i vede pentru prima dată și de care aude pentru prima dată, candidatul e dispus, aproape instinctiv, să-i considere adversari potențiali, căci de cînd lumea între examinator și examinat se instituie un soi de belligerantă latentă, greu de conciliat și care se manifestă spontan, automat. Asemenea impresii se ivesc mai ales la facultățile în care competiția este mai severă cum remarcăm mai înainte, prin raportul dintre locuri și competitori.

Mi-aduc aminte că, la intrarea mea în facultate, în 1950, mulți din cei care venisem din provincie priveam cu invidie pe bucureștenii care, mai familiarizați cu mediul, lăsau impresia, printre-o anume siguranță de sine (sau cel puțin așa ni se părea nouă) că sînt și excelent pregătiți. Am rămas, de aceea, destul de surprins cînd, la afișarea rezultatelor, printre primii reușiți nu se afla nici unul din cei pe care-i și tratam drept vedete.

Care este însă adevărata atitudine a profesorilor, plecînd nu de la „impresia”, bazată pe factori emoționali ai candidaților, ci de la realitatea stării de examinator, nu e nevoie să insistăm. Vom spune numai, pentru candidați, că au în fața lor dacă nu un prieten (prietenia este rodul unei cunoașteri mai îndelungi), un om plin, de înțelegere, în orice caz un om obiectiv, a cărui severitate nu este altceva decît exigența firească de dascăl, de la care evident nu poate abdică, spre folosul societății și spre binele însuși al tinerilor dornici să-și formeze o profesiune demnă.

■ POMPILIU MARCEA ■

O nouă contribuție la dezbateră noastră pe tema:

„Pentru un statut al nutriției — știința de a ne hrăni”

Academician Ștefan Milcu: Abordarea problemelor din perspectiva științei alimentației și nutriției omului

1. Din numeroase motive complexă problematică a nutriției și alimentației omului a devenit mondială, cu o actualitate de o intimidantă diversitate. Acest fenomen nu trebuie să ne surprindă pentru că alimentele constituie unul din factorii de mediu care au intervenit în evoluția speciei Homo și influențează hotărâtor creșterea și dezvoltarea, capacitatea de muncă a colectivităților umane.

Rolul negativ al unei alimentații dezechilibrate în geneza și evoluția bolilor degenerative a promovat, în societățile industriale, pe primul plan, alimentația ca agent patogen ecologic. Pe drept cuvânt acest aspect a fost îndeosebi comentat la masa rotundă condusă de prof. Iulian Mincu, pe marginea căreia dealtfel formulăm și noi aceste câteva opinii.

Se știe că pe lângă agenții cosmici și planetari alimentația constituie puntea cea mai directă a legăturii cu mediul de viață, fiind astfel implicată cuprinzător în biologia omului, a populațiilor umane și în relațiile lor biosociale.

Alimentația și îndeosebi cantitatea de proteine continuă să influențeze cele mai diferite compartimente ale biologiei omului. Rezultate convergente ale unor echipe au arătat că populațiile cu un regim alimentar deficitar calitativ și cantitativ în primul rând în proteine au statura, greutatea, indicii de robustețitate și longevitate inferioare celor cu regim alimentar echilibrat. Subalimentația și infometarea scad de asemenea capacitatea de apărare imunitară, iar regimul sărac în proteine crește riscul apariției unor tumori epiteliale, în primele etape ale vieții animalelor pe care s-au făcut cercetări experimentale. (Morris H. Morris și colab. Nutrition, Aging and Malignancy 21 St. Scientific Report 1975 — 7 of the Institute for Cancer Research, p. 81—85).

Aceste date confirmă că alimentația rațională constituie nu numai o problemă medico-sanitară, ci și un factor hotărâtor în biologia omului.

Această perspectivă antropologică a problemei ne arată că în decursul evoluției biologice și sociale alimentația a devenit o trăsătură specifică, fiind din ce în ce mai puternic influențată de perioadele istorice, de modul de producție și structura societății umane. Nu sînt surprinzătoare deci modificările profunde ce s-au produs în alimentația populațiilor în civilizația industrială. Creșterea continuă a consumului de carne, de grăsimi și de zaharuri caracterizează regimul lor alimentar și tendințele lui evolutive. S-ar putea afirma că în revoluția tehnico-științifică s-a realizat a treia mare schimbare în regimul alimentar al speciei umane.

2. Acest fel de-a pune problema ne arată că nu se pot generaliza concluziile unor investigații referitoare la alimentația societăților industriale la nivel planetar. Nu se pot generaliza nici măcar în interiorul unui popor sau națiuni. Iată de ce privim cu rezervă afirmația enunțată la masa rotundă referitoare la consumul excesiv de zahăr în țara noastră. Consumul mediu pe cap de locuitor este înșelător și poate avea valoare orientativă economică, pentru organizarea producției. Este puțin probabil ca în țara noastră în mediul rural să se consume 50 kg zahăr pe an de cap de locuitor. Pe drept cuvînt se arată marile deosebiri regionale care există în țara noastră în alimentația populațiilor din unele zone geografice. Exemplul Maramureșului este foarte concludent. Am putea adăuga Banatul și alte regiuni din Transilvania.

La nivel individual diversitatea este tot atât de accentuată. Experiența ne arată că sub presiunea condițiilor de viață se mîncă ce se găsește, cînd și cît se poate. Condiția profesională a unei colectivități generează noi constrîngerii și obiceiuri alimentare în care capacitatea adaptativă intervine fără replică.

Este deci evident că criteriul biologic de specie care trebuie să ne orienteze în organizarea unei alimentații raționale este majorat pînă la dezechilibrare

și nocivitate, prin complexul adaptărilor socio-profesionale.

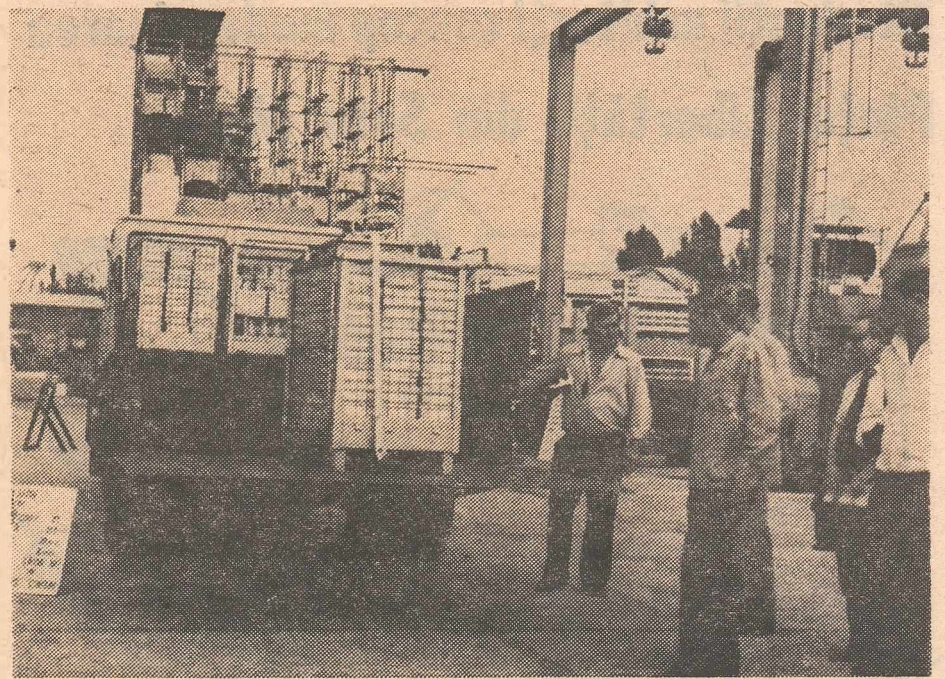
Născîndu-se, trăind și muncind într-o colectivitate istoric constituită, indivizii sau grupele de populație umană în contingente variabile își formează din copilărie un stereotip alimentar. Factorul tradițional etnic este la rîndul lui o nouă sursă care intervine în caracterul și calitatea unei alimentații. În determinismul acestei diversități intervine nu numai accesibilitatea la unele alimente dar — cu o surprinzătoare intensitate — interdicțiile religioase. Să ne amintim în acest sens de regulile alimentare stricte cuprinse în religiile islamică, iudaică, creștină ș.a.

3. Cum putem elabora și mai ales aplica în asemenea condiții criteriile raționale ale unei alimentații? Este evident că acestea trebuie să se inspire în primul rînd din biologia omului și din condițiile energetico-metabolice în care își desfășoară existența și activitatea socială. De unde imposibilitatea unui standard universal valabil, decît în ceea ce s-ar putea numi condițiile bazale de la care trebuie să diversificăm, ținînd seama de accesibilitatea la hrană, de consumul energetic profesional, de vîrstă, de cutume și de starea de sănătate.

4. În deplin acord cu comentariul critic al alimentației dezechilibrate cu exces de lipide și zaharuri și consecințele lui în apariția patologiei degenerative și mai ales în experiența pozitivă a cercetărilor epidemiologice a unui contingent de populație căreia i s-a aplicat cu succes un regim alimentar profilactic, trebuie să reținem rolul educației în rezolvarea alimentației ca factor protector al sănătății. Ușor de spus, greu de realizat! Cu surpriză se poate constata locul minor ce îl acordă primul educator al nutriției omului — medicul. În terapeutică se constată în ultimele 2—3 decenii o minimalizare a regimului alimentar ca factor curativ în diferite boli. Sub presiunea tratamentelor cu substanțe chimice, regimul alimentar este expedit sau uitat într-o prescripție medicală. Acesta își păstrează interesul și necesitatea chiar în bolile endocrine generate de o patologie hormonală — prin definiție chimică. Această poziție este confirmată de locul ce l-am acordat în tratatul despre „Terapeutică bolilor endocrine” (1964).

5. Alimentația rațională începe cînd am depășit necesitatea și avem libertatea deciziei, adoptînd criteriul și modele alimentare. Este situația în țările cu nivel economic ridicat și îndeosebi în societățile zise de consum unde risipa coincide cu malnutriția și degradarea metabolică-trofică a organismului. De aceea necesitatea alimentației raționale apare într-o lumină și mai convingătoare. Prin construcția socialismului, trecerea din necesitate la libertatea deciziilor trebuie să fie considerată în complexitatea ei pe baza criteriilor științifice ale unei alimentații raționale, elaborate în afara improvizărilor și a factorilor ce parazitează deciziile bazate pe o insuficiență cunoaștere a problemelor sub înfățișarea lor reală.

6. În finalul acestui comentariu inevitabil rezumativ și incomplet, reiese complexitatea problemelor alimentației omului și populațiilor umane, cu implicațiile și conținutul lor biologic, etologic, social, economic și medico-sanitar. Apare cu evidență necesitatea abordării lor pe baza datelor acumulate în știința alimentației și nutriției omului, cu completarea lor obligatorie prin progresul științelor care concurează la conținutul lor. Dezvoltarea actualălor nuclee de investigație, insuficiente pentru studiul particularităților alimentației și nutriției în țara noastră, dacă ținem seama de faptul că există — așa cum s-a arătat — o mare diversitate a condițiilor alimentare și a patologiei de origine metabolic-nutrițională, precum și necesitatea elaborării criteriilor diversificate ale unei alimentații raționale au o deosebită urgență. Necesitatea este impusă și de realizarea revoluției tehnico-științifice și de avantajele oferite de planificarea și dirijarea resurselor alimentare, a organizării cantinelor și restaurantelor și de marile posibilități educative de masă.



Creare tehnică românească — autocamionul SR cu ridicător pentru distribuirea palelizată a produselor în industrie și în sistemul comercial. Intre multiplele sale avantaje, două de cea mai mare însemnătate: operativitatea și productivitatea. Fotografie de EMANUEL TANJALA

CARTEA ȘTIINȚIFICĂ

Probleme ale agriculturii contemporane

Sub redacția: prof. dr. ing.
Ion Ceașescu, dr. Alexandru
Ionescu

Ridicarea la rang de tehnică curentă a sintezei experiențelor acumulate privind concentrarea, intensificarea și raționalizarea exploatărilor agricole se petrece în zilele noastre într-un ritm fără precedent. Avînd drept scop final realizarea dezideratului agriculturii moderne — producții sporite la un preț de cost scăzut și cu un volum de muncă minim — toate eforturile savanților și cercetătorilor din domeniu, convertite în rezultate rapid aplicabile în producție, justifică speranțele noastre într-un viitor mereu mai bogat în produse agroalimentare, satisfăcîndu-ne cu prisosință atât cantitativ cît și calitativ necesitățile interne, oferind totodată suficiente disponibilități pentru export.

Într-o asemenea perspectivă, lucrarea „Probleme ale agriculturii contemporane” elaborată de un colectiv de specialiști de înaltă clasă români și străini sub redacția prof. dr. ing. Ion Ceașescu și dr. Alexandru Ionescu are un merit esențial care constă în aceea că toți autorii depășesc condiția savantului sau cercetătorului care nu vede mai departe de ferestrele cabinetului. Originalitatea și puterea de convingere le găsim atestate de ancorarea profundă și angajată în realitățile concrete în care se desfășoară progresul agriculturii, practicarea acestei străvechi ocupații a oamenilor fiind integrată azi unui eco-socio-sistem cumulativ-integrativ de forțe și energii, de cauze și efecte. Unele fenomene nedorite — ne referim la cele legate de poluare — nu au o manifestare evidentă, imediată, ele acumulîndu-se insidios, astfel că pericolul devine o chestiune de perspectivă, dar iminența unei asemenea consecințe nu se cuvîne nici decum eludată. O pîrghie importantă a dezvoltării agriculturii — chimizarea — nu trebuie acționată fără a ține seama de efectele datorate unei aplicări iraționale a unor îngrășăminte, insecto-fungicide sau biostimulatori. Doctorul Alexandru Ionescu relevînd inconvenientele aplicării masive a D.D.T.-ului pledează pentru producerea unor pesticide din ce în ce mai selective și pentru o cooperare interdisciplinară în stare să elaboreze metode de lucru ingenioase și utile în cadrul așa-numitei „lupte integrate” împotriva bolilor și dăunătorilor agriculturii.

În interesantul studiu „Probleme ale agriculturii ecologice” prof. dr. ing. Ioan Puia dezbate aspecte de

mare interes privind ecuația om-hrană, productivitatea agro-eco-sistemelor, restricțiile naturale și economice în creșterea producției agricole ca și problematica legată de calitatea hranei.

Căile de eliminare a efectelor negative datorate chimizării sînt precis enunțate de prof. dr. docent David Davidescu și conf. dr. Velicica Davidescu în studiul intitulat „Chimizarea agriculturii și problemele mediului inconjurător”. Autorii combat cu argumente pertinente și la obiect teoria așa-zisei agriculturii „biologice”, oponentă fără șanse de succes a agriculturii intensiv-industriale. Volumul conține cîteva studii de fundamentare teoretică și practică a conceptului de agricultură modernă. În acest context, dr. docent Constantin Chiriță și dr. ing. Dumitru Teaci insistă asupra rolului pedologiei ecologice, dr. docent ing. Paul Varga dezbate menirea ameliorării plantelor în sistemul agro-ecologic, dr. docent Irimie Stanciu relevă rolul repartiției temporo-spaciale a culturilor agricole, iar conf. dr. ing. Constantin Pintilie și dr. ing. Gheorghe Sin analizează metode de combatere a buruienilor din culturile agricole.

Mecanismele de echilibrare a biocenozelor din solurile agricole constituie subiectul unui amplu studiu întocmit de dr. docent Cristian Hera, dr. Lucian Ghinea și dr. Gheorghe Eliade. Rolul fiziologiei și geneticii ca ramuri dinamice ale agriculturii contemporane este analizat în două secțiuni distincte de dr. Alexandru Ionescu (fiziologia plantelor) și prof. dr. docent Teofil Crăciun (genetica vegetală).

O strălucită demonstrație a legăturii strînse ce trebuie să existe între dezvoltarea industriei și dezvoltarea intensivă a producției hortivitice o face prof. dr. ing. Ion Ceașescu, sintetizînd experiența producătorilor de legume din țara noastră care utilizează cu succes tehnologiile moderne în diferitele sisteme de cultivare a legumelor. „Plantațiile pomi-vitice, parteneri valoroși ai bio și noosferei” este titlul exact transcris al unui studiu convingător aparținînd doctorului docent Vasile Sonea.

Prof. dr. Mircea Dinu abordează cu multă competență realitățile și perspectivele zootehniei și ale problemelor mediului inconjurător, referindu-se cu precădere la marile exploatări din complexele intensiv-industriale.

Spațiul tipografic restrîns nu ne oferă posibilitatea de-a intra în amănunte, care, descrise și comentate, ar conferi desigur un plus de elocvență recenziei noastre. Nu ne rămîne decît să încheiem stăruind asupra convingerii că ne aflăm în fața unei lucrări de excepție prin care autorii își expun și argumentează opiniile, demonstrînd cu prisosință necesitatea și posibilitatea aplicării raționale a cuceririlor științifice într-un domeniu care poate și trebuie să se dezvolte, între altele, fără a polua mediul ambiant.

ELISEI TARȚA



„Mă bucură dezvoltarea excepțională a mișcării de invenții din țara noastră”

În strada Bateriilor nr. 12 bis se află locuința profesorului Vasile V. Bianu. Îl găsim împreună cu păstrătoarea arhivei sale, care este și cumnata sa. Când l-am vizitat pentru prima dată, în legătură cu un dicționar de fizicieni pe care-l alcătuiam, împlinise 90 de ani. Acum are 93 de ani, dar ochii îi scilipsească viu, vorba îi este lucidă și sigură, iar depănarea amintirilor curge într-un flux neîntrerupt.

— După o viață de muncă și creație, ați ajuns la vîrsta patriarhilor. Credeți că există o „taină a vieții lungi”?

— Nu pot să dau o rețetă magică — nimic senzațional. Cred că munca și cumpătarea m-au dus, așa cum mă vedeți, la vîrsta pe care o am. În viață trebuie să faci de toate, dar să te feriești de excese, de vicii. Am fost un fanatic al muncii și al datoriei. În peste patruzeci de ani de activitate didactică, n-am lipsit nici o zi de la cursuri, chiar cînd eram bolnav. Și iată, astăzi, doctorul îmi spune că tensiunea mea arterială nu trece de 16. E tocmai bine la 93 de ani.

— Cînd ați simțit primul impuls spre cercetare?

— Poate că răspunsul o să vă surprindă, dar primul impuls spre cercetare a fost la mine legat de preocupări muzicale. În cursul studiilor secundare, pe care le-am urmat la vestitul „Liceu Internat” din Iași, cîntam din flaut, care avea un sunet dulce, plăcut. După bacalaureat, pe care l-am susținut în 1902, am venit la București, înscriindu-mă la Facultatea de științe, secția fizico-chimice. Un prieten, Ștefan Cantunari, m-a convins să schimb flautul cu vioara. El îmi dădea lecții de vioară, eu, lui de matematică și fizică. Dar de vioara mea nu eram mulțumit. Avea un sunet spart, hirbuit și regretam dulceața flautului. Ca fizician, mi-am dat seama că era vorba de o problemă de acustică și m-am hotărît încă de atunci să contribuie la îmbunătățirea construcției violoncelului. Am început să studiez temeinic această chestiune. Știi dumnea-ta de ce la Cremona nu s-au mai realizat, după Stradivarius, Amati și Guarneri violonceluri de aceeași sonoritate? Fiindcă cei care au vrut să-i continue nu au mai dispus de verniul pe care marii lutieri îl primeau de la chimiștii vremii și al căror secret s-a pierdut. Trei factori contribuie la realizarea unei violonceluri de înaltă calitate: lemnul folosit, calculul construcției instrumentului și verniul întrebunțat. La noi în țară, există un molid și un paltin excelenți pentru violonceluri. Despre calculul construcției instrumentelor cu coarde am scris și o lucrare specială. În sfîrșit, am și conceput, după multe și anevoioase experimentări, un verniu original, a cărui compoziție a dus la obținerea unui sunet foarte plăcut. Am construit, de-a lungul unei vieți, 86 de violonceluri și îndrumat pe meșterii de la Reghin în tehnica și arta realizării acestor instrumente. E un secret acesta, dar eu l-am mărturisit într-o carte intitulată „Secretul violoncelului”, apărută în mai multe ediții...

— Cu aceasta, am ajuns poate prea aproape de zilele noastre. Mai vreți să ne spuneți încă o lucrare a dumneavoastră de început în tehnică sau știință?

— Să vă vorbesc despre prima mea invenție. Era în 1903, aveam 20 de ani și problema zborului mecanic era pe atunci tot atât de pasionantă ca astăzi zborul cosmic. Am conceput atunci, ca student, proiectul unei mașini de zburat cu aripi batante-rotitoare. Proiectul l-am trimis la Paris, unde a fost găsit atât de interesant încît cea mai de prestigiu publicație științifică a Fran-

ței, „Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences de Paris” l-a publicat.

— Vă amintiți de profesorii dumneavoastră?

— Firește. Le datorez foarte mult. Mă refer mai ales la fizicienii Dragomir Hurmuzescu și Constantin Miculescu, la matematicianul Gheorghe Țițeica, la chimistul G. G. Longinescu, iar mai tîrziu, la Paris, de Henri Poincaré și Edmond Bouty. Nu numai că mi-au îmbogățit cunoștințele științifice, dar mi-au și orientat pașii spre creația științifică.

— La Paris, unde ați obținut licența de stat în fizică la Sorbona (1908) și ați devenit inginer electrotehnician (1910), ați lucrat cu Marie Curie, marea pionieră a studiului radioactivității și laureată a Premiului Nobel. Vorbiți-ne despre acei ani.

— Într-adevăr, am lucrat la Institutul Radiului din Paris, fiind primul român asistent al doamnei Curie. Acolo am efectuat lucrări asupra radioactivității poloniului, asupra curbelor Bragg, asupra ionizării prin șoc și altele. În 1914, la izbucnirea războiului, am părăsit acest post de la Sorbona ca să mă întorc în țară, căci eram sublocotenent de artilerie. Doamna Curie mi-a spus atunci: „Îți păstrăm postul de asistent patru-cinci luni, cît o să dureze războiul”. Dar, cum știți, a durat mai mult. În 1916, România a intrat și ea în conflagrație. Eu am fost cel dintîi instructor de tir antiaerian de la noi și am inventat un nou proiectil contra avioanelor. După război, legăturile mele cu ilustra savantă franceză au continuat. Visam să organizez și eu în România un institut de radioactivitate, doamna Curie mi-a și oferit un gram de radium cu jumătate din prețul curent, pentru acest scop — asta s-a întîmplat prin 1923-1924 —, dar n-am putut convinge autoritățile noastre să dea fondurile necesare. Dealtfel, chiar pentru nevoile curente ale laboratorului meu de fizică de la Politehnică, cu greu primeam cîte ceva; cea mai mare parte a aparatului l-am cumpărat din salariul meu de profesor. Încă o amintire legată de doamna Curie. Păstrez și acum o scrisoare a ei din 30 octombrie 1928, în care îmi cere să-i trimit noile mele lucrări, publicate de Academia Română în 1923 și 1924, despre radioactivitatea poloniului.

— Ați avut una dintre cele mai lungi cariere didactice din învățămîntul nostru superior.

— Într-adevăr, dacă socotesc începuturile mele de la Paris, e vorba de 43 de ani. În țară am lucrat, ca șef de lucrări, la Institutul Electrotehnic, condus de profesorul Dragomir Hurmuzescu, apoi, aproape treizeci de ani, ca profesor de fizică generală la Școala Politehnică. În sfîrșit, încă șapte ani am fost profesor la Academia Tehnică Militară. Am format, deci, în România, patruzeci de generații de studenți. Dar și după 1957, cînd am fost pensionat, am lucrat în cadrul Comisiei de Acustică a Academiei, am contribuit la realizarea betatronului românesc și am căutat să fiu de ajutor ori de cîte ori era nevoie.

— Ce ați urmărit, în primul rînd, în munca dumneavoastră didactică?

— Să expun materia clar și interesant. Să însuflu studenților mei spiritul investigației creatoare, dîndu-le un exemplu în această privință.

— Tocmai despre acest exemplu vreau acum să vă întreb. Care au fost principalele dumneavoastră direcții de cercetare și inovare?

— Aceasta este o întrebare prea cu-

prinzătoare pentru ca să-i răspund în interviul duminicel. Cel mult să spicuesc cîteva lucruri. La Paris, am inventat, de pildă, un procedeu pentru sporirea capacității acumulatorilor electrice fără sporirea sensibilă a greutateii lor (brevetat în 1909), precum și o pompă cu mercur pentru producerea vidului. Am adus contribuții în studiul apelor minerale românești, în perfecționarea construcției oglinzilor parabolice, în teleghidarea rachetelor, în dezvoltarea semiconductorilor, în capilaritate, în acustică, în metrologie. Ultima mea lucrare, „Optica geometrică”, a apărut în 1962 și prezintă multe idei care-mi aparțin. Și construcția violoncelului are o bază strict științifică. Deci am lucrat în multe domenii ale științei.

— Sinteti deopotrivă un om al fizicii și al tehnicii. Ce părere aveți despre actuala lor dezvoltare la noi în plin cîncinal al revoluției tehnico-științifice?

— Urmăresc, cu bucurie dezvoltarea științei și tehnicii românești din zilele noastre. Multe dintre problemele de care m-am ocupat eu au ajuns astăzi la o mare dezvoltare și doresc din suflet ca toate aceste rezultate să fie folosite pentru binele și pacea țării mele și a omenirii întregi. Centrul de fizică de la Măgurele este o ilustrare a nivelului înalt al fizicii românești. Am contribuit dealtfel și eu la unele lucrări înfăptuite acolo. Tehnica semiconductorilor, a teleghidării, aplicațiile radioactivității, în care am căutat să aduc contribuții de pionierat și-au găsit astăzi o largă aplicare practică. Sint mîndru că nivelul tehnicii noastre este într-o continuă creștere. Într-un moment

cînd în lume se manifestă o criză atât de acută în domeniul energiei sau materiilor prime, inteligențele românești s-au pus într-o lucrare neobosită spre a găsi remedii și a adăuga noi progrese. Specialiștii noștri în petrol, de pildă, au împînzit lumea. Mă bucură dezvoltarea excepțională a mișcării de invenții din țara noastră, care continuă vechi tradiții românești, aducîndu-le la dimensiuni superioare.

— Gheorghe Țițeica scria: „Oricît de deosebite ar părea știința și arta, oricît de puțină apropiere am fi dispuși să facem între legea atracției universale și o madonă a lui Rafael, totuși, în mecanismul esențial al creației științifice și creației artistice, în partea cea mai adîncă a firii lor, este ceva comun”. Ce părere aveți despre sensul acestor cuvinte?

— Sint și eu de aceeași părere. A-mîndouă, știința și arta, urmăresc bunăstarea omenirii. Pe de altă parte, așa cum există o frumusețe a soluțiilor fizice și matematice, există și un adevăr profund al artei, care-i conferă valoare. Nu întîmplător, unul dintre cei mai mari poeți români, Ion Barbu, a fost și unul dintre cei mai de seamă matematicieni români sub numele de Dan Barbilian. De asemenea, regretatul matematician Grigore C. Moisil era și un maestru al expunerii literare. Nu o dată a vorbit cu farmec și foarte adevărat despre înrudirea științei și artei, care deopotrivă îl înalță pe om. Acesta este rostul nostru, al oamenilor de știință și al artiștilor, să contribuim la împlinirea făpturii umane.

Interviu realizat de I. M. ȘTEFAN

Combaterea parodontopatiilor după metoda doctorului Osipov Sinești cîștigă teren



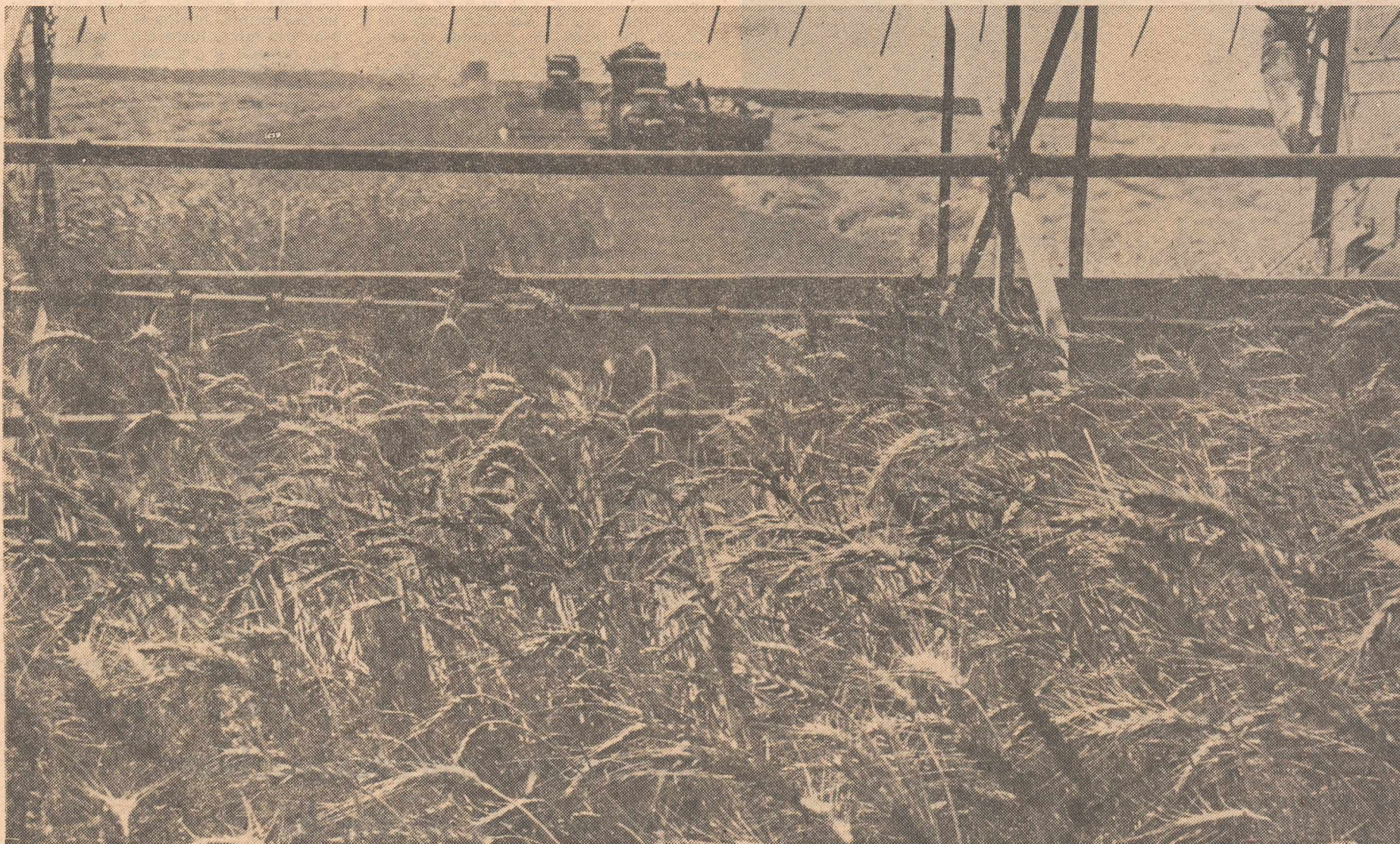
Despre doctorul Grigore Osipov Sinești, reputatul profesor italian Franco Noveri, de la Institutul odontoiatric din Torino, spunea în urmă cu ani că reprezintă „primul specialist care a scos parodontologia din miinile simplului dentist, ridicînd-o la rangul de disciplină medico-chirurgicală”, recunoscîndu-i medicului român merite de deschizător de drumuri prin fundamentarea unei noi metode de tratament și intervenție, metoda care-i poartă numele și prin intermediul căreia Osipov Sinești a redat sănătatea a mii și mii de bolnavi, cum dealtfel am mai avut prilejul să consemnăm în aceste pagini.

După 24 de ani, metoda lui Osipov Sinești a devenit cunoscută și apreciată în întreaga lume medicală, demonstrațiile practice efectuate de specialistul român la Roma, Madrid, Grenoble, Hamburg și așa mai departe, precum și cărțile sale, „Parodontopatia esențială”, Paris 1971 și București 1976, impunînd stomatologilor de pretutindeni nu numai un termen inedit în afecțiunile parodontului, cel din titlul volumelor amintite, ci și o tehnică operatorie proprie. Presupunînd folosirea biostimulatorilor „Os Minerale”, fragmente de os uman deproteinizat, un fel de „pene” pe care organismul le resorbte, depunîndu-le în osul din jurul dintelui operat, presupunînd o igienă bucală aparte, realizată cu ajutorul apei de gură „Ossidenta”, pe care întreprinderea „Miraj” din București a prezentat-o, luna trecută, la Salonul internațional de invenții de la Bratislava, obținînd Diploma de onoare. Afit biostimulatorii cît și apa de gură medicinală reprezintă descoperiri ale medicului român, onorate cu brevete de invenție, „arme” prin care Osipov Sinești a urmărit să realizeze recondensarea osului alveolar și reactivarea vitalității gingiei bolnave, scopuri atinse pînă la capăt, pentru care stau mărturie numeroasele vindecări și ameliorări înregistrate la Centrul de parodontologie al Spitalului „Bucur” din București,

în cadrul căruia lucrează, de cîteva ani, cunoscutul om de știință.

Am vizitat, zilele trecute, Centrul de parodontologie, în care, cu profesionalism și neoboseală, Osipov Sinești caută nu doar să reintoarcă zîmbete pe fețele suferinșilor, pe care-i operează zilnic, în ciuda eforturilor și a vîrstei sale, care nu mai este din cele mai tinere, de vreme ce s-a apropiat de granița a 70 de ani, tînuți însă cu semeție și luciditate, ci și să întemeieze o școală românească de specialitate, capabilă să ducă mai departe și să perfecționeze cunoștințele acumulate într-o viață de om, experiență recunoscută astăzi pe plan internațional. În această idee, Centrul a eliberat, în urmă cu puține zile, 8 diplome de atestare în parodontologie, acordate la tot ația medici din tot atîtea județe care au urmat, sub îndrumarea lui Osipov Sinești, cursuri intensive de 2 luni, pentru specializare. Un al doilea grup de medici se va prezenta la Centrul în decursul lunii octombrie, operațiunea de familiarizare a specialiștilor din teritoriu cu tehnica operatorie a doctorului Osipov Sinești înscriindu-se ca un pas înainte pe calea aplicării unei metode inedite și eficiente, menită să-i scoată pe oameni din durere și să-i întoarcă la familiile și locurile lor de muncă. Ajunși aici, se cade să precizăm că parodontopatia esențială reprezintă una din maladiile frecvente și periculoase ale contemporaneității, statistici recente, puse sub egida O.M.S., demonstrînd că mai bine de jumătate din populația adultă a globului suferă de afecțiuni ale osului numit parodont. Știind mai bine ca oricine acest lucru și știind că parodontopatia nu se aliază, în faza de declanșare, cu nici un simptom, fiind însă capabilă să conducă, netratată la timp, la complicații adesea irecuperabile, șeful Centrului de specialitate de la Spitalul „Bucur” s-a deplasat recent, împreună cu întreg colectivul pe care-l conduce, format din 4 medici și 4 cadre medii, cu toții dintre cei mai liniși, la una dintre întreprinderile bucureștene, inițind o acțiune vastă de depistare precoce a maladiei. Rezultatele „filtrului” n-au fost prea îmbucurătoare, 237 din cele 3170 de persoane investigate la fața locului acuzînd una sau alta dintre bolile parodontului. Cei 237 s-au adăugat altor 270 de pacienți aflați pe listele de programare de la spitalul „Bucur”, la care lucrează acest specialist mereu tînăr, de numele căruia se leagă deopotrivă o metodă terapeutică nouă, cît și mii și mii de vindecări, care au redat oamenilor posibilitatea de a zîmbi.

TRAIAN IORDĂCHESCU



„Pling cu mine bălțile, dar imi șterg lacrima cu o frunză din arborii aceștia de piine“

De trei zile și trei nopți străbatem Insula : Fănuș Neagu și cu mine. Soarele, ieșit din minți, învăluie pământul cu un foc nevăzut și pământul e o gură care țipă de sete. De peste Dunăre, Munții Dobrogei, bătrâni și chilugi, dogoresc și ei, ca o sobă încinsă, uriașă.

N-a plouat de mult în Insula Mare a Brăilei. Plantele invocă ploaia, dar ploaia întârzie să cadă. În preajma ariilor cu grâu adie parcă a piine coaptă. Ne oprim într-un prival, unde miroase a izmă sălbatică și unde locul se luminează albastru — s-a ridicat din el o dumbrăveancă, pasăre născută parcă dintr-o coadă de păun. Fănuș fluieră și injură.

— Ce-ai, mă, cu păsările ?, îl cert eu.
— N-am jumult niciodată o dumbrăveancă și mi-ar place. (Împrejur nu e nici un arbore și el zice : uite, mă, un copac blestemat ! Deasupra capului meu, o sută de mii de fluturi construiesc un salcîm. Auzi, Grigore, sint aici ca să caut cîntecul ce vreau să-l pun sub pragul noului meu roman.)

— Cum se va numi ?, îl întreb.
— „Scaunul singurătății“. Cînd scriam „Ingerul a strigat“, aici erau bălțile Brăilei, girla cea mare în care lui Dumnezeu îi plăcea să se scalde. Și acum, iată, ne învăluie capii de căldură pe cel mai fabulos pește pe care îl aruncă Dunărea pe țărnișurile Europei — Insula Mare. Grîu și porumb și nici o urmă de umbră. Cîmpii de plută ! Lunecînd, în suflul meu, spre un vis pierdut. Eu mai văd încă sălciiile uriașe, plopii albi, sutele de lacuri, pescarii, plasele fierțe în catran, peștii năzdrăvani pe care lumea îi așeza în legende, herghelii de cai sălbatici, hoți, mormîntul lui Terente, fete furate, lună mirosind a pepene galben, șiruri de bărci purtînd biserică improvizate, pârul Chirei Chiralina, călcîiul ei bătînd în podeaua circiului, gîtul de fileș al corăbiei pe care a plecat Panaft Istrati în lume, casa cu stăfii princiare de pe strada Sf. Nicolae, din Brăila, și fîntina de flăcări a soarelui răsărînd în Munții Măcinului...

— Oprește-te ! Privește mai bine în jur pământul copilăriei noastre duse.
— Uluitor cît soare fierbinte și cît piclă verde ! 72.000 de hectare de porumb și grîu. De trei zile trăiesc impresia că ne aflăm într-o casă cît un colț de țară din podul căreia curge grîu roșu, grîu arnăut, porumb alăptat la uger de știucă (să știi, mă, aici au fost știuci cu uger și vaci cu ferăstrău), girle de floarea-soarelui, cît n-au spart, n-au prăjit și n-au vîhduț lipo-

venii din Pisc în două sute de ani, fasole și miere — am văzut două mii de stupi — și dacă cele trei Dunări care scaldă insulele Brăilei ar fi mărginite cu tei, hotarele ar fi niște valuri de albine și aromă, așa cum le-a văzut grecul ăla care se numea Herodot, singurul dintre greci, cred eu, care n-a avut corabie la Brăila. Pling cu mine bălțile de odinioară, dar imi șterg lacrima cu o frunză din arborii aceștia de piine. Am văzut împreună că bălțile n-au pierit aiurea.

„Bărăganul a făcut doi pași de barză și s-a mutat peste Dunăre“

La ferma Băndoiu, unde am ajuns acum, se mai clatină la adierea vîntului doar 280 hectare cu grîu. Mult a fost recoltat. Șapte mecanizatori, Costică Grigore, Nicolae Iorga, Nicolae Bordea, Ion Puia, Ion Dobre, Gheorghe Rață și Dumitru Aldea, vrednici și pricepuți, recoltează într-o zi, de pildă astăzi, cu șapte combine Gloria, un tren cu grîu format din 16 vagoane. Anton Mocanu, economistul fermei Băndoiu, mărturisește că nu e deloc puțin, nici ușor, de vreme ce mai au unele necazuri : curelele de la descărcare se mai rup, lipsesc unele piese de schimb, unii conducători auto vin să care grîul în mașini neetanșe, fără prelate, alții nu rămîn seara la dormitoare din insulă cum sint indicațiile. Dar grîul se recoltează, grație acestor mecanizatori pricepuți, și altora ca ei, vreo opt sute în toată insula, pînă mai acum zece ani, ciobani sau pescari în satele Mărașu, Băndoiu, Tăcău, Zatna, Măgura sau Agaua. Azi minuiesc un set întreg de mașini, tractoare, combine, prese, au încredere în ele, execută singuri reparațiile curente, toate lucrările cîmpului, le execută repede și bine. Se vede după grămizile cu grîu de pe arii, după șlepurile care se încarcă zilnic la cele patru guri de livrare ale insulei, spre care curg fluviul de grîu. Iată, o parte dintre mecanizatori și muncitori au așternut ștergare pe arii și s-au așezat să mănince. Și masă, o masă de mii de hectare, le este pământul fertil al insulei, pe care s-au născut și au crescut, pe care îl muncesc și îl apără cum știu mai bine. Pe masa aceasta, primordială și eternă, stau grămizile de grîu, stau ca niște piini urieșești, în jurul lor stau oamenii și cred că imaginea care mi se plimbă acum prin fața ochilor explică existența unui popor.

— Fănuș, te-am văzut tot timpul umblind, mirosind, scaldîndu-te. Construiești oare în aceste zile un personaj din roman după chipul și asemănarea oamenilor din insulă ?

— Mai cu seamă mă chinuiesc să învăț că balta e înapoia norilor de demult și că insula este cîmpie. Bărăga-

nul a făcut doi pași de barză și s-a mutat peste Dunăre. E mai răcoare și nu-l doare fruntea. Și se sprijină în 48 de puncte cu nume care nu i-ar fi trecut prin gîndul ierbii : Lebăda, Blasova, Nufărul, Coroișca, Agaua etc.

De trei zile, pe toate drumurile, mașina noastră e însoțită de berze. Mă întreb : ce o fi vrînd să nască luna iulie ?

— Tu ce crezi ?
— Cred că vrea să se iscălească în aer cu o întimplare nemaiauzită.
— O cunoști ?
— Pot să v-o spun eu, intervine Dumitru Balea, secretarul comitetului de partid din I.A.S. Insula Mare a Brăilei : la noapte, pentru prima oară, se va aprinde lumina electrică în toată insula !

— Auzi, mă, Tudorele ?, îi zice Fănuș lui Tudorel Gere, șoferul „Daciei“, care, împreună cu secretarul comitetului de partid, ne însoțește prin insulă.

— Ce să aud ?, întrebă Tudorel.
— Mai întii, Tudorele, să te ștergi de licurici la gură, fiindcă acum aveți curent electric, și să ne duci la lacul Blasova, unde se mai păstrează un pilc de plopi, ca să-ți spun cine a fost Contele de Roma și ce învățea el prin bălți.

— Ce învățea ?, întrebă Tudorel.
— Un bici...

„Din răspîntia tuturor energiilor sună cornul civilizației“

În dreptul Termocentralei de la Chiscani se întretaie acum două fluviu : cel de jos, lichid și dintotdeauna, și cel de sus, nevăzut, de energie. Doi stilpi înalți, situați pe un mal și altul al Dunării, țin în brațele lor puternice un cablu gros, prin care pulsează în insulă curentul electric. Lucrarea, dificilă și impozantă, de înaltă tehnicitate, a fost realizată de o echipă de specialiști condusă printre alții și de meșterii Virgil Ghiaș și Ioan Vancu, de la Electromontaj Cîmpina, pe care l-am mai întîlnit și pe alte șantiere. În momentul în care notez aceste rînduri, este pusă sub tensiune stația electrică „Lunca“, a treia, după „Lebăda“ și „Zatna“, existente acum în insulă. Momentul este important. Marchează, după îndiguire, o nouă etapă de dezvoltare a insulei : industrializarea. Din răspîntia aceasta a energiilor sună cornul civilizației. Radiourile, televizoarele, frigiderule, mașinile de spălat, sobele electrice intră în prize și gestul, în complexitățile și profunzimile lui, determină noi considerații despre lume. Pe albia fostului lac Șerbanu, cel mai mare din balta de odinioară, a apărut deja primul nucleu de industrie : Fabrica de uscat furaje verzi. Produce, deocamdată, 40 de tone de furaje concentrate pe zi, sub formă de granule

Fereastra de grîu a Insulei

și brichete. Inginerul Marcel Cucu, 29 ani, din Dumitrești Vrancei, directorul fabricii, ne spune că prin procesul acesta de deshidratare forțată, furajele verzi își conservă toate calitățile nutritive. Este prima încercare de livrare a produselor finite din insulă. Gheorghe Cîrstea, șef de tură, Ghinea Pană, din Mărașu, Aurel Hurmuza, Ionniță Popa, împreună cu ceilalți, muncesc din noapte în noapte, trec peste ei bucuriile și necazurile începutului, și n-au timp să se gîndească ce semnificație are gestul lor, de a trece dintr-o clasă în alta, de a forma aici primul nucleu muncitoresc.

Revin la Fănuș. Pînă acum s-a chinuit de mama focului cu un pix. Pe o asemenea caniculă, lui îi „înghețase“ pasta. Noroc de economistul fermei Pațiu, Bratu Butoi, care a dus pasta la gură, a suflat puternic în ea și i-a pus pixul pe roțile. Și-a notat ceva în carnet și cere umbră. Tudorel Gere ia cap compas punctul Blasova, unde într-o cutie de carton plînge un arici și unde se află un vechi crac de Dunăre, cu stuf, cu pește și cu sălcii. Nea Cocos, cabanierul, a pus bibanul la fript, iar doctorul Victor Finescu a ridicat marele pavoaz. Acesta din urmă, un entuziast inepuizabil, se luptă de cîțiva ani să transforme această oază într-o zonă turistică și de agrement. Cîteva întreprinderi au construit aici, prin acțiuni patriotice, cabane, unde o parte din angajați, care vor, petrec sfîrșitul de săptămînă. Îl întreb pe Fănuș : „Ce elemente noi ți se impun în romanul pe care îl scrii, acum, după ce ai umblat din nou prin aceste locuri ?“

„Cea mai mare descoperire pe care am făcut-o e că lumea din insulă miroase altfel...“

— Pe lângă mirosurile tradiționale, — apă, salcie, măturiică, stînjelul sălbatic, izmă, cai, porci sălbatici, am întîlnit acum mirosul detrandafiri aduși din coasta Brăilei. La fiecare fermă gîlgîie polițe de crini, miroase a zmeură, a floare de cartofi, a gura leului, a piersic și a gutui. Cum îl chema, zici, pe omul ăla care spunea că aici se fac gutuile cît capul meu ?

— Constantin Chiriță, șeful fermei zootehnice Pațiu. Un om minunat. Lucrează în insulă de cînd era copil și lucrează bine.

— La el, la fermă, mirosea, bineînțeles, a urdă și a caș, dar mirosea și a piersici, a mărar și pelin și mai cu seamă a nalbă. O nalbă ciudată, ca un scaiet, avînd pe tulpină pînă la o sută de flori roșii. Dacă ai fost atent, în

...itorii la izvoarele vieții

Trei zile și trei nopți în Insula Mare Brăilei



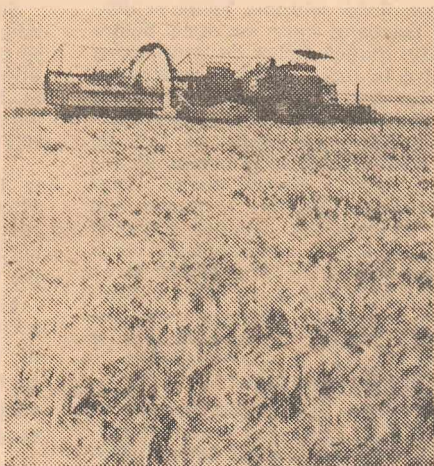
Scritorul Fănuș Neagu căutând gățul vântului sau poate vreo imagină de coamă de cal

prăfuite, cu șepci sau băști decolorate, îmbăsite de pleavă, cu porii astupați de un praf aurifer de grâu, se mișcă asemenea unor comete iuți, mănincă din bidoane, din gamele, beau apă din butoaie de lemn sau direct din Dunăre, dorm pe unde apucă, dar culeg grâu, adună grâu, transportă grâu. Trupurile lor, de culoarea bronzului, miroasă a nădușeală și a grâu. Mașinile curg încărcate cu grâu, într-un șlep intră 120—150 de mașini, un șlep se încarcă în mai puțin de o zi, șoferii vin ca nălucile, pe unii i-am certat că risipesc grâu, soarele arde smintit în luna lui cuptor, la Dunăre se adună mobile de grâu. George Pană, șofer, face și șase curse pe zi, cară grâu de când e insula insulă, mecanicul Radu Iorga veghează și ascultă torsul motorului de la punctul de livrare „cât ține forfota asta”, iar forfota grăului ține din zori în zori.

Fumegă Dunărea, se văd în depărtare satele adăpostite sub dig, un curcubeu înodat la capete: Tăcău, Bândoiu, Mărașu, Zătna, Măgura, Rața, Agaua, Piatra Frecăței, Titcov. Odată, o elevă din clasa I, Nicoleta Grigore, din Mărașu, a răspuns la un extemporal: „Digul este un gard care ne apără de Dunăre”.

— Ce crezi, Fănuș, că a însemnat digul pentru noi, cei de dincoace de Dunăre?

— Digul, marele inel verde! Nu exista pescar de aici care să nu fi văsat să prindă un pește cu un inel de aur. Iată-l. Digul înseamnă intrarea acestor oameni și a acestor locuri în civilizația socialistă a României, început de istorie modernă. Balta era o legendă colcăind de neguri și de povești. Insula, dacă ne gândim că trupul



Corăbii de fosfor pe o mare de grâu

României are chip de piine, este colțul aburind pe care-l rupi, când scoți piinea din cuptor.

„Singura dintre bucuriile lumii de care pământul nu se poate lipsi decît două luni din an e grîul”

Grâu. Grâu și porumb, hibrizi noi de porumb și floarea-soarelui sucindu-și fața după soare. Riuri de grâu din soiurile „Dacia”, „Ileana” și „Iulia”, obținute la secțiile de cercetări ale Stațiunii experimentale Brăila, situate aici în insulă, preluate apoi de agronomii fermelor și adaptate la condițiile de mare producție. Mobile de grâu, miez de piine dulce crescută în cupe de nu-făr. Fănuș umblă printră grămezile de grâu și așa cum e, mare și blond, pare, în asfințitul singurii și fierbinte, un uriaș bob de grâu, o movilă de grâu care a făcut picioare și umblă prin insulă. Îmi amintesc de Blaga și îi strig: Fănuș, ascultă! „Copil, îmi plăcea, despoiat, de veșminte, / să intru-n picioare în cada cu grâu, / cufundat pin' la gură în boabe de aur”. El reia: „Pe umeri simțeam o povară de riu. / Și-acuma, în timpuri tîrzii, cînd mai văd / citeodată grămezi de semințe pe arii, / anevoie pun capăt fierbintei dorinți / de-a le atinge cu fața”.

— E teribil, continuă el, cît mă tulbură și mă liniștește grîul. Jumătate din viața mea am dormit într-o casă cu grâu. Noi țineam grîul în pod, știi? Am scris undeva că bunica îmi spunea mereu că pe sub pământul nostru umblă caii grăului: cap de grâu, trup de grâu, picioare de grâu. Eu știu să visez cu grâu. Cînd am mari necazuri, îmi spun: la noapte vreau să visez grâu. Eu cred că și grîul la rîndul lui visează oameni. Dintre toate bucuriile lumii, singura de care pământul nu se poate lipsi decît două luni din an este grîul.

— Din cîte știu, eroul romanului la care lucrezi acum este un om al acestor locuri. Mergi deci prin realitatea cărții tale. Cîstii, de ce ai venit aici, cînd erai atît de cufundat în lucru? Aici, unde se coace și seceră grîul, unde se prășește porumbul, unde oamenii, arși de soare, plini de praf, după cum ai văzut, fericiți și nu totdeauna fericiți, dorm pe grămezi de grâu, în vagoane dormitor, pe șlepuri?

— Trebuia să vin. Aici, eu merg prin două lumi: cea dusă și cea prezentă. Am simțit nevoia să-mi aduc eroul cărții la Brăila, să-l pun să treacă Dunărea, să înnebunească sub doi plopi și să vadă. Să vadă lumea dintre cele trei Dunări. Grigore, eu, cînd scriu, port în mine un om pe care îl cunosc și nu-l cunosc. L-am adus aici pentru că se mișca nesigur pe pământul din insulă.

— Fă o legătură între omul tău și omul acesta, pe care l-ai văzut în atîtea ipostaze aici.

— Omul ce-l port în mine e lacom și nervos, nerăbdător și inflexibil și va suferi mult. Va fi uneori înfrînt și trebuie să învețe răbdarea și înfrîngerea și cum se vindecă sufletul de dușmăni și mai ales de frică. Dealtfel, fraza cu care începe romanul este următoarea: „Frica linge puii mizeriei și-i face mari”. Eroul acestei cărți vrea să vorbească aproape cu toți oamenii și-i supără aproape pe toți, fiindcă mulți vor încerca să-i mănince zilele. Fără Dunăre și fără cîmpia de aici, destinul meu și al cărților mele ar fi fost vulgar.

Se apropie de noi inginerul Ion Vlad, Eroul Muncii Socialiste, de la înființare directorul întreprinderii agricole de stat. E un om subțire și nu prea înalt și la toamnă, cînd va începe recoltatul porumbului, va implini 55 de ani. Îl întreb pe Fănuș: „Crezi că omul ăla, de care vorbeai, are niște întrebări pentru directorul Insulei Mari?”

— Și Fănuș către director: — Ion Vlad, am văzut pe un perete în biroul dv. o lozincă — „Oamenii spun puțin cînd vorbesc mulți”. Dv., aștia din insulă, vă exprimați strîns?

— Pe noi brăilenii ne judecă acum după numărul camioanelor cu grâu care trec prin oraș. Soacră-mea a auzit azi-dimineață la lapte că „ăia din insulă nu prea stau bine cu grîul anul ăsta; camioane rare”.

— Stați rău?

— Nu. Încercăm grîul în șlepuri și astea nu trec pe bulevard.

Industrializăm insula și, uități-vă, oamenii abia învață cum să se miște în ritmul secolului

— Directore, am mai văzut că sinteți de trei ori decorați cu Ordinul Muncii clasa I...

— Îmi place cînd vorbiți de lucruri bune. Pe ziua de azi sinteți primul om cu care încă nu m-am certat.

— Păi, să vă ofer un motiv: șeful fermei zootehnice, Constantin Chiriță, care anul trecut a obținut 1,4 milioane lei beneficii, în loc de 19000 lei cît avea planificat, ne spunea că în insulă nu mai există un petec de pășune. Că oile ar trebui plimbate măcar noaptea pe un cîmp cu iarbă, dar dv. ați optat o dată pentru totdeauna numai pentru creșterea oilor și mieilor pe grătore de oțel. De ce nu direct în frigare?

— Tehnicianul meu a fost premiat cu zece mii de lei, pentru munca lui excepțională, dar oile trebuie crescute în sistem industrial. Nu mai am timp și nu-mi convine să behăie o oaie doi ani ca să dea un miel. În sistemul industrial de creștere, mielul se dă, după zece luni, la montă și în cîteva luni devine mamă și dă lapte. E o revoluționare a ciclului biologic dacă vreți. Noi lucrăm intensiv, pe scară mare, deci facem treaba asta și cu oțel. Uite, am pornit cu un plan de 360 milioane lei, am ajuns la 500 milioane, iar la sfîrșitul acestui cincinal vom ajunge la 700 milioane lei producție globală. Jumătate din această valoare o va da zootehnia.

— Ciobanii sînt de aceeași părere?

— Unora nu le mai convine, că nu mai stau în bită, nu mai au timp să cînte la caval. La o fermă de zece mii de oi, ciobanul va trebui să se transforme în mecanizator; or, mecanizatorul va trebui să preia creșterea oilor: mîncarea o aduce tractoristul, apa vine pe țevă și e nevoie de muncă. Dar e nevoie și de o schimbare de optică, de concepție. Construim peste tot case ale ciobanilor cu filtre igienice, industrializăm insula și, uități-vă, oamenii abia învață cum să se miște în ritmul secolului.

— Peștele mai crește în insulă?

— Amenajăm acum două crescătorii în două foste brațe ale Dunării, rămase în incinta îndiguită: 450 hectare de luciu de apă, cam o mie de tone de pește pe an. N-am vrea să creștem crap, ci știucă. E un pește de regim și producător de icre. Proiectanții spun că nu există în lume așa ceva. Ce dacă nu există? Va exista la noi.

— Mie mi se pare mai rentabil hectarul de pește decît de porumb.

— Greșiți mult.

— Culesul porumbului e totuși o problemă cumplită pentru dv.

— Nu va mai fi. Vom avea în curînd combina care recoltează porumbul în boabe, vom construi patru puncte de livrare și uscarea la Bălaia, Bândoiu, Maicanu și Blasova, unde se vor prelua și usca 32000 de tone de porumb în 24 de ore. În toamna care vine se va lucra așa. Aceasta e tehnologia modernă de cultivare a porumbului. Altfel nu se mai poate.

— Ce veți face cu drumurile?

— Ne vor trebui ani buni ca să facem ceva. Ați mers pe magistrală?

— Da.

— Nu v-a frapat cînd ați văzut o bucată de asfalt, iar pământ și iar asfalt?

— Ba da.

— Ei, astea sînt nade. O să pice într-o zi un om cu bani și cu putere și o să zică: „faceți”. E mare nevoie de asfalt în insulă. Măcar magistrala și drumurile spre micile noastre porturi, punctele de livrare, astea dacă ar fi asfaltate.

— Sinteți brăilean?

— Din tată în fiu. Fiul meu, care termină anul acesta agronomia, va fi tot aici.

— Ca între brăileni, cînd nu ne aude nimeni: vă e dor de fosta Baltă a Brăilei?

— Da.

— Și mie.

Dar nu se putea altfel.

Noapte de iulie. După trei zile și trei nopți, ne întorcem la Brăila. Mașină aleargă pe drumuri strîmte, înecate între lanuri de porumb și floarea-soarelui. Fulgeră hohotit deasupra Bărașanului. Răspund fulgere scurte din Munții Măcinului. Pe arii, grămezi înalte de grâu. Sus, pe cer, luna e și ea o arie plină cu grâu. Din trifoaie izbucnesc sute de iepuri în lumina farurilor. Tudorel Gereea frînează și îi lasă cu zile. Trece și o vulpe. E de zăpadă? Trec digul, se duc să bea apă din Dunăre. Continuă să tune, dar nu plouă. E zăpușeală. Fănuș ține mina afară. Caută gățul vîntului sau poate o imagină de coamă de cal. Îl cred obosit și-l întreb: „Cum te simți?” Răspunsul vine ca o iarbă întunecată: „Încărcat de lume, Grigore”.

O lume, trei Dunări și o priocă de cai. Cu care se va așeza la masă ca să le amestece în poveste...

Noapte cu trandafiri la Dunăre!

N. GRIGORE MĂRAȘANU

Fotografii de EMANUEL TÂNJALA

Digul este un gard care ne apără de Dunăre

Dunăre. Punctul de livrare Tăcău. De mașini încărcate cu grâu sînt se aici, urcate pe o platformă hidraulică, înclinate pînă la 45 de grade, obloanele sar în lături, și grîul, topit, curge în buncăre. De acolo, o bandă transportoare, curge în iar șlepu, sub povara grăului, se încet-încet la afund, pînă la două te de copastie. Șleparul Nicolae schiv, mușcat de Dunăre, e în discușeful punctului de livrare, economistul Nicu Mindroiu. Economistul re să încarce la capacitate, îi cere nble repede, cîrmaciul șlepuului cu 1414 încarcă pînă unde știe el că gurată plutirea normală a vasului. hărta lor constat că în insulă e mult, că fiecare își face datoria, ir, oamenii insulei, cu maiouri

Flacăra revine

O cură la Ocna Sibiului, multe poate lecui.

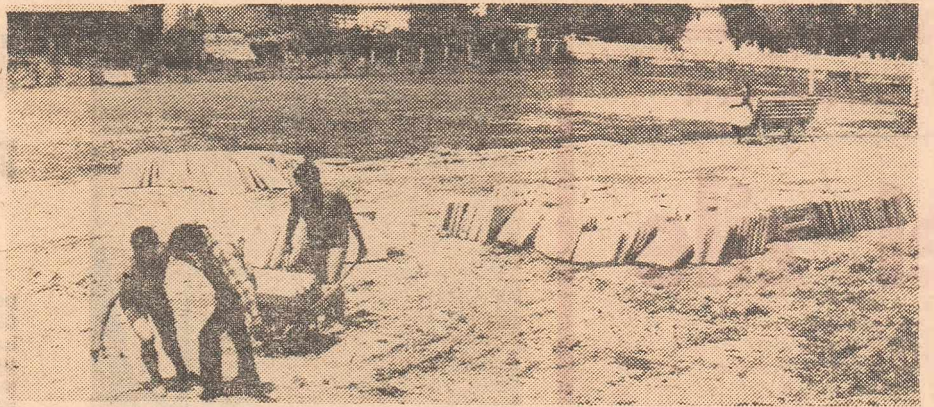
Doar nepăsarea gospodarilor stațiunii e incurabilă

În urmă cu un an, revista noastră publică ancheta „Cine ridică obloanele imensei farmaceutice naturale de la Ocna Sibiului?”. Am luat din nou drumul bătrânei stațiuni și am ajuns pe la ora inserării, împreună cu mecanizatorul Marin Iepure de la I.A.S.-Dăbuleni, venit aici să-și obțină încheieturile. Atunci ne-am trezit față-n față cu întrebarea neiertătoare, unde vom dormi? Ne-am îndreptat deci pașii spre biroul de cazare, de unde recepționera Suzana Stoie i-a oferit lui Marin Iepure, posesorul unui bilet pentru tratament, un pat în camera 8, din vila 9. Cei care sosesc fără bilet — și numărul lor este foarte mare — sînt îndrumați spre case particulare.

A doua zi afară era un soare copleșitor și minunat. Pe șeful stațiunii, tovarășul Petre Guran, l-am găsit în birou. A rămas o vreme pe gânduri, apoi a zis: vă spun acum doi ani că se studia fundația

și rezistența solului în vederea unor construcții. De atunci a mai venit o delegație să studieze dacă sursa naturală de tratament — nămolul și apa sărată — prezintă garanții și pentru viitor. Or, condițiile naturale sînt inepuizabile. În ultimii 40 de ani se consumă apa dintr-un singur lac și lacuri sînt vreo 15 nefolosite. Capacitatea de cazare este aceeași ca acum doi ani, ca acum cinci ani și redusă la jumătate față de acum 10 ani. Clădirile s-au deteriorat, au devenit insalubre și au fost demolate, de construit nu s-a mai construit nimic. Niște cheltuieli s-ar justifica din plin. Baza de tratament, deși arată jalnic în exterior, fiind măcinată de ploile și vînturile celor 70 de ani de cînd există, are o capacitate de trei ori mai mare decît cea de cazare.

Azi și nămolul sâropelic din cele 15 lacuri care nu mai aparțin stațiunii face,

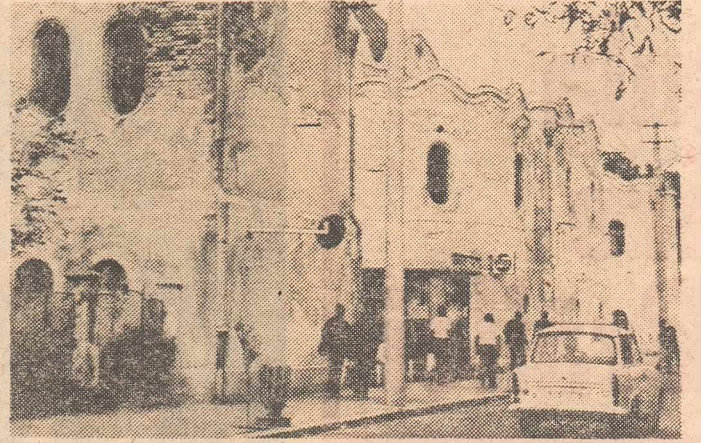
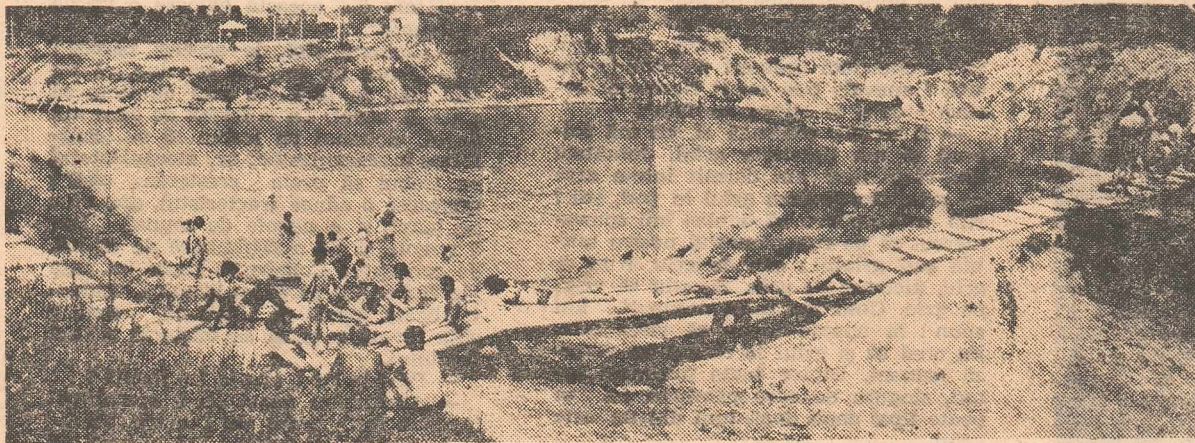


ca și cele din stațiune, adevărate minuni. Tratează reumatismice de toate felurile, afecțiunile ginecologice și ale sistemului nervos periferic, se folosesc cu succes în tratarea insuficienței unor glande cu secreție internă și în unele boli ale aparatului respirator.

Față de anii trecuți și față de căutarea tot mai mare pe care o au apele și nămolurile de la Ocna Sibiului, **INDIFERENȚA** celor care administrează stațiunea este în creștere. Zona lacurilor exterioare prezintă

încă pericole de alunecări și scufundări de teren. Posibilitățile de cazare scad. Simpla împrejurare cu garduri a lacurilor nu rezolvă nimic. Tocmai de aceea ne și întrebăm: oare cu toată puterea de vindecare a curelor de Ocna Sibiului, această lipsă de spirit gospodăresc, subestimarea punerii în valoare din punct de vedere medical și implicit economic, a unor asemenea posibilități să fie o boală atît de incurabilă?

ION PREDOȘANU ■



Viața și munca la pădure

Plouă.

T.V.-ul în care ne aflăm înaintea greu și oarecum romantic. Seara și ploaia fac pădurea misterioasă, mai mare, și, dacă, ar fi cu adevărat aur, atunci totul ar fi în regulă. În dreapta, îmi explică Gheorghe Suciu, este un loc pentru așteptarea urșilor. Mai sus, în stînga, anul trecut, din cauza vîntului, s-au rupt mai mulți molizi.

Depășim cîteva turme de oi care, respectînd toată literatura despre ele, nu se dau deloc la o parte din fața mașinii. Vocea tovarășului meu de drum sună oarecum neașteptat: „Eu sînt născut aici, în județ, în comuna Subcetate. Tata a fost și el muncitor forestier în cadrul Combinatului de prelucrarea lemnului Toplița”.

Mașina oprește cu un scrișnet lung. Trece peste un pod de lemn și intrăm într-o încăpere. Are, cred, 16 metri pătrați, trei paturi de fier, o masă, o sobă de fier și două dulapuri mici. Un fel de noptiere lucrate la prima secure. Sînt prevăzute cu sită, așa că observatorul atent poate vedea ce conțin. Cutii de conserve, castraveți, ardei, sare, ceapă și alte cîteva pachete învelite într-o hîrtie care a fost cîndva albă. Pe una dintre mese, căci sînt totuși două, există cîteva caiete liniate foarte ordonat, ziarele „Scinteia” și „Elöre” și se mai găsește revista „Silvicultura și exploatarea pădurilor”.

Clădirea parchetului Drigla mai are două dormitoare de cîte 12 paturi, o magazie cu un grup electrogen, o mică încăpere în care se țin uneltele și cearșafuri de rezervă pentru oaspeți. Văd prin geam, căci lumina este aprinsă, oamenii dormind în paturi în poziții care nu lasă nici un dubiu: peste zi munca lor a fost grea și a durat multe ore. La aproape 20 metri de acest grup social se află grajdul celor cinci cai. Cai lucioși, mari, de te și miri cum se îndură să continue să doarmă în picioare. La ora 19, cînd îl părăsisem, Gheorghe Suciu căutase zadarnic piine în cele două brutării existente. Revenise totuși cu cîteva „japoneze”, un fel de chifle mari și puțin dulci. „Ca să vă dau un exemplu, spusese Suciu, azi e luni și se aprovizionează toți forestierii. De aceea nu se găsește. În celelalte zile cred că este la orice oră”. Aflasem că în celelalte zile nu se coboară din parchete decît în cazuri deosebite. Iată dar de ce maestrul forestier Suciu folosise cuvîntul „probabil”. Din 10 în 10 ani, aflu, se face inventarul pădurilor. În acest fel se știe ce vechime are pădurea, ce cuprinde, și se mai

știe cînd trebuie tăiată. Anul forestier începe la 1 septembrie. Atunci, ocoalele silvice, cele care se ocupă de protecția pădurii, încheie contracte cu parchetele de exploatare. Dumneata tai atî și atî, de exemplu, aud vocea lui Suciu în încăperea slab luminată. Adică 2-3 parcele cărora noi le spunem „partizi”. Într-un tîrziu înțeleg totuși deosebirea dintre ele: parcela este denumirea de pe hîrțile silvice, iar partida este locul concret unde se lucrează. Binevoitor, Gheorghe Suciu, unul dintre cei mai vechi și buni maiștri forestieri din țară, îmi spune, pentru a mă ajuta, că una e să vezi pe hartă Toplița și alta e să vii s-o vezi, să trăiești în ea, să-ți cunoști frumusețile. „Sîntem în partida 372 B. Treaba a început anul trecut cu construirea drumurilor și apoi a potecilor. Cum ar fi de pildă drumul pe care am venit cu mașina. Se înlătură după aceea arborii putreziți, bolovanii și partida se împarte în „postăți”. Ele sînt marcate în culori diferite. Deși lucrăm în acord global, pădurea nu se taie după principiul „dobrai mult, cîștigi mai mult”. Există o schemă cadru care prevede amănunțit totul. Schema noastră cadru este Fs T. Adică, tăiere succesivă, scos cu funicularul și apropiat cu tractorul...”.

Plouă.

Este ora 5. Ies să văd oamenii treziți dar în cele două camere nu e nimeni. Paturile de fier stau curate, făcute, aliniate și goale. Oamenii au plecat, ar fi plecat și Suciu dar, delicat fiind, m-a așteptat, să mă scol. Cele două camere în care intru nestîngerii respiră liniștea obiectelor fundamentale. Sobe, dulapuri, lacăte, ceapă, piine, sare, apă. Un șah pe un pat pare un lux. Pe ușile cîtorva dulapuri se simt probabil bine înconjurate de prietenia afectuoasă a atîtor bărbați vînjoși și departe de ai lor, cîteva cunoscute vedete de cinema. Din țară și de peste hotare. Sub podul de lemn, un pîrîu firav ivind din centimetru în centimetru sclipiri metalice. Sînt cutiile de conserve deja golițe. Mîncăm și noi una și pornim pe un drum pe care unii îl vad doar în filmele de război. Genul acela de drum complet desfundat pe care înaintea cu greu caii și alături de ei suflarea pasivă — femelle, bătrînii și copiii. Obisnuit cu drumul, maestrul forestier Suciu poate să și vorbească. După 2 kilometri ajungem la un loc în care arbrii suferă o primă selecție. Este platforma de preindustrializare. De-o parte arbrii cei mai importanți, cei pentru furnir! Urmează, în ordinea importanței

lor economice, buștenii pentru gater, adică pentru cherestea, lemnul mărunt pentru șantierul de mangalizare și crengile între 2 și 7 centimetri. „Mă numesc Benezic Octavian, am 38 de ani și sînt din comuna Poiana Teului, județul Neamț. Am venit aici deoarece în județul nostru sînt prea mulți muncitori forestieri. Îmi văd soția și cei trei copii la două săptămîni. În rest eu scriu și soția îmi răspunde că a primit, și alte probleme. Dacă poșta urcă pînă aici? Nu, dar neg Suciu mai merge în timpul săptămînii la Toplița, le ia de la poarta C.P.L.-ului și ni le aduce”. „Mă numesc Sandor Ioan, sînt din Remetea—Harghita și lucrez în pădure de 6 ani. Tata a lucrat și el la pădure dar a ieșit la pensie. Acum își mîncîcă pensia și pe mine m-a trimis sus. Munca îmi place și cu izolarea nu se pune problema. N-ai încotro, te obișnuiești”.

Peste alți doi kilometri parcurși, ajungem în chiar locul unde se taie arbrii. Ferăstrăul mecanic mînuie de doi inși cu căști de protecție albastre mai are puțin și... din această vatră va mai pleca spre lume un fag. Disparația sa are ceva tragic chiar dacă ea a fost prevăzută în planul cadru Fs T.

Postața a fost tăiată matematic. Oamenii, cei doi, vor coborî spre sfîrșitul zilei și vor înlătura crengile și bolovanii. Evident, se lucrează de sus în jos. „Mă cheamă Boldan Iosif și sînt din Poiana Teului-Neamț. Din aceeași comună cu cei de la ferăstrău și cu Benezic Octavian, de la platforma de jos. Eu sînt în legătură cu cel de sus, de la funicular, prin semnale. Sînt 4 semnale principale. Acum steagul este roșu, dar iarna este albastru. Asta ca să ne vedem bine și de la distanță”. Steagul de care vorbește este de fapt un băț învelit cu o pungă roșie de material plastic. Gîndindu-te la faptul că el, Boldan, pe lîngă semnale leagă și dezleagă la tractorul care va duce buștenii la vale, muncă fizică de prim rang, ceea ce are în mîna poate fi considerat un autentic drapel al asprei munci din pădure. Maistrul Suciu îmi risipește nedumeririle legate de faptul că față de volumul lemnului tăiat și prelucrat oamenii par puțin: „Sînt puțin. Înainte, treaba lui Boldan o făceau cel puțin doi bărbați. Tot înainte, ajutorul celui care folosește ferăstrăul nu făcea ce face azi. Adică, acum doboară și el, secționează și leagă la funicular. Adevărul este că oamenii harnici i-au eliminat pe cei lenesi. De fapt 90 la sută din oamenii noștri au toate calificările necesare muncii în pădure”.

Cînd coborîm, vedem în apropierea grupului social, țapinarii. Stoian Dumitru, Stoian Niculae, Lasko Imre și Bogos Istvan. Efortul lor este unul extra-

ordinar. Pe brațe ridică de 10—12 ori copaci întregi. Aud O! O! O!, este strigătul lor dar nu are nimic trist. Este un strigăt de bărbat care aici, departe de civilizație și de confort, luptă pentru civilizație și pentru confort.

Datele esențiale ale vieții sociale din România funcționează corect și aici, în parchetul Drigla. Oamenii cîștigă bani buni, în raport cu efortul depus și calificarea ce o au. După 14 ani de lucru neînterupt în pădure, perioadă în care a dobîndit toate calificările, Tincă Gheorghe este la școala de maiștri de la Sighetul Marmăției, Vaideș Emil și Gabor Dumitru sînt de asemenea la școala de maiștri de la Arad. Peste cîteva luni se vor întoarce și vor lua locul, poate al lui Suciu. De la școala de funcționariști de la Vatra Dornei a venit Baciu Traian și a plecat, spre a obține calificarea, Ciki Tamaș. Munca este deci ocrotită și ajutată să răzbată pe justete. Nici un om nu a stat bolnav mai mult de cîteva ore în parchet, ci a fost transportat la policlinică sau la spital. Nici accidente de muncă nu au avut loc din 15 septembrie 1976. Este data la care s-a constituit parchetul de exploatare Drigla.

Întrebați dacă au necazuri, oamenii de la Drigla spun că nu, deoarece le-au rezolvat. Cu puțin efort însă pot fi sprijiniți pentru a-și construi o cantină bazată pe gospodăria anexă. Sau, de jos, de la cantina Combinatului de prelucrare lemnului din Toplița, să li se trîmîtă o masă caldă. Unele munci de pădure necesită chiar și peste 5000 de calorii zilnic! Cabana de unde se aprovizionează, fiindcă la 2 kilometri există și așa ceva, oferă prea puține mărfuri și neapărat simple, prea simple. Este deschisă pentru ei doar de trei ori pe săptămînă. Trebuie, desigur, să li se pună la dispoziție și un televizor și trebuie să li se construiască o baie.

Supunem aceste lucruri atenției forurilor de resort cu convingerea că ele se pot rezolva. Aici, la Drigla, judecînd după rezultatele în muncă, ne și aflăm în luna septembrie 1977. Procentul lemnului foarte bun este la foioase de 90,5 la sută și de 98 la sută la rășinoase.

... Gheorghe Suciu mă conduce pînă la Toplița de unde voi pleca spre Miercurea Ciuc. Ochiul săi cîștigi și calzi mă și stînjenească căci din nou vor, cred, să-mi mulțumească că am stat puțin alături de ei, bărbații pădurilor.

Iată un om, iată niște oameni, muncitorii forestieri, care trebuie judecați nu după vorbe neapărat, ci după munca lor grea și aspră, luminată de adevărul brațelor și forța credinței în mai bine.

EUGEN SECELEANU ■

Vă propunem un nume: Marina Devesel

...Marina Devesel vine din Prisăcanii Iașilor. Un colț de lună sîngerie dă zvon în tîmplele mele, căci prima oară am auzit de Prisăcani de la Sadoveanu. Luînd să citesc cele opt schițe trimise *Flacării* am fost convins că voi coborî în drumuri de ar-



hondaric, pe o brazdă nostalgică, între petunii de toamnă. Dar scrisul ei e de parte de lumina abătîndu-se în suflet, dinspre Moldova, cu sitari de floare de măceș. Marina Devesel trăiește la București și a uitat să culce gîndul în li-

teră moldovenească. Și-a schimbat tiparul de busuioace pe un pahar de cîntec mai aspru și amar. Serie revoltat, ca și cum ar vrea să spargă o durere (uneori, frazele sînt cioplite numai cu țipăt sau chiuțuri, și asta nu e bine) și caută lumea numai cu par-

tea de inimă născută pentru iubire. Cunoaște, cred eu, taina cîntarului cu talgerele din două frunze: pe o frunză, ochi băuți cu rouă, pe cealaltă, bob de lună fragedă pus în somnul celui (cele) ce nu vine...

FANUȘ NEAGU ■

Amintiri dintr-o copilărie

Sau poate că visam. Nu știu...
O ceață albă se lăsa mai jos
Simțeam că strigă cineva
Sau poate visul meu era frumos

Sau poate că intrasem în cuvînt
Pînă la suflet luminat de-o stea
Tata stătea pe prispa, de pămînt
Sau poate numai visul meu era

Priveam în jos și negura creștea
Parcă zăream o casă pe colnic
Mama ieșise-n tindă și striga
Stăteam în cîmp și n-auzeam nimic

Trecea pe riu la vale cineva
I se-auzea în noapte legănarea
Sau poate numai visul meu era
Timpul cioplea din suflete uitarea.

Stau copiii pe cîmpie

Stau copiii pe cîmpie
Înveliți în veșnicie
Noaptea-și cheamă zorile
Ei rămîn cu florile
Ceru-și mină carele
Ei rămîn cu soarele
Stau în cîntec și descîntec
Și-nfloreste luna-n pîntec
Sufletul dintr-o chilie
Mușcă foaia de hirtie
Că la morile de vînt
Timpul macină cuvînt
Și pe margini de pămînt
Trece luna secerînd
Doar copiii pe cîmpie
Dorm frumos în veșnicie!

DAN BOSANCA ■

Reintîlnire cu roua

Drumul e lung și noi curgem mereu
Cocorii subție aerul cu aripile
Legănarea de vînt se revarsă
Din zi în noapte
Și rădăcinile arborilor
Se-ntînd lacome
Pe sub tălpile noastre
De fiecare dată
Pînă la reintîlnirea cu roua
Numărăm stelele.

Atit de aproape

Sîntem atit de aproape
Unii de alții
Incit nici umbra nu pătrunde
Între umerii noștri
Ne auzim respirația
Cum se dezbracă pe purpura gurii
La vremea cînd pașii lunii
Se-ntorc din împărăția pădurii.

MIRON ȚIC ■

Să vii, Puștiule!

- Te anunț, că mă doare măseaua!
- Te anunț, că merg la policlinică să-ți iau bon.
- Am înghițit trei algocalmine; vii la „Izvor”?
- Mai bine mergem la dentist.
- Lasă-l, vino, am să-ți spun ceva urgent și grav!
- Urgența mi-o spui pe drum și durerea o lăsăm doctorului.
- Fie!
Ne-am dus de mină, eu vorbind întruna să te fac să uiți, așteptînd nerăbdători pe culoar doctorul de la urgență, care era femeie, înaltă, cu ochelari, păr strîns în bonetă albă și voce răsunătoare:
- Cine mă așteaptă!
- Noi!
- Ce aveți?
- O durere.
- Și dumneata?
- Îl însoțesc!
- În ce relații sînteți?
- Cele mai bune!
- Soți, frați?
- Frați.
- Atunci, ia loc, Uite, aici eu comand. Mi-ai zis:
- Puștiule, stai cu mine, Puștiule!

Iar a-ul tău era prelung sau poate avea ecou în mine și-mi frămîntam miinile și-mi împingeam trupul în perete să nu-ți simt durerea și ochii-mi stăteau pironiți la miinile ei care se mișcau în voie. Erai ca nou născut, eu mulțumită. Dimineața la telefon ne-am regăsit:

- Sînt bine, nu mă doare!
- Durează o zi sau două; mergem la tratament în continuare?
- Da, Puștiule, așa vom face.
Ziua a fost un veac și picioarele țepene la alergat:
- Hei, Grozăvie, oprește-te, lasă-mă să răsuflu. Și n-ai mai fost ca ieri, cerînd mingierii, ci distant:

- Să-ți spun: ești pregătită?
- Am făcut vreo trăsnaie?
- Să vezi, eu ce trăsnaie fac! Mai bine nu-ți spun. Nu știu ce se va întîmpla cu tine dacă vei afla.
- Ce-ți pasă ce-o să fie pe dinăuntru!
- Păi, îmi pasă.
- Hai, dă-i drumul!

Ți-ai prins brațul de al meu, mai mult agățîndu-te, iar eu mi-am ferit obrazul.
- Știu, nu e cîstit, nu e corect, îmi dai voie, Puștiule, să mă însoțesc? Mai incolo, mai în vară.

Parcă avea importanță cînd: vară, iarnă, la mine era azi, n-ai priceput? Și de-abia închisesem buzele c-un „te iubesc”. Ți-ai descărcat povara, dîndu-mi-o. Fluierai să nu simțim tăcerea și-ți lipeai capul cu părul, inele, de mine. Nu te-am privit nici o clipă c-aș fi fost și mai umilită. Te-am îndepărtat ușor cu „n-am nevoie de milă”!

- Dar?

- Ce e dar - Grozăvie? N-am fost crescuți în aceeași poală de mama Maria? Nu ne-am bătut cu toate pernele din casă, n-am avut același ursuleț, n-am strigat zbirci la șotron, n-am dat cu bățul în baltă, n-am mîncat dade negre din vecini? Dar-ul ăsta ne-a despărțit, Grozăvie, că tata n-a mai stat în casa noastră cu chirie și-a pornit din șantier în șantier, c-așa-i meseria de constructor, și prin praf și prin schele și prin zloată, crescînd cu caschetă pe cap, jucîndu-mă cu mistria și gustînd din var. Sîmbăta ștergea cu migală portretul mamei, iar vaza cu flori o improspăta. Prima lui grijă cînd ne mutam era portretul în ulei „să nu se spargă geamul” și dacă vreun bărbat arunca priviri mai insistente, se-nciuda și-l acoperea. Doar era femeia lui și mama mea pe care o știam numai din corespondența ascunsă în noptieră. Probabil că-și umplea duminicile cu lectura lor, iar eu porneam c-un băț și un cuțit prin pădurile învecinate. Acolo aveam scorburi, mesteceni și stejari cu inițiale incrustate, poiențele cu margarete și toporași la tot pasul. Îmi despletam cozile groase, lungi pînă la briu, împrăștiîndu-mi părul prin iarbă, atunci cînd trupul era

lipit de pămînt, așteptînd ca soarele să-mi arămească obrazii și așa m-a găsit tata, care a fugit speriat spre casă „c-a înnebunit, fata; precis e virsta, trebuie măritată”. Dar cu cine, că șantierul dimineața îi plin de bărbați și seara se răspîndesc la țuică, la șah, la televizor și ea vrea unul oacheș, care s-o ducă de mină chiar și prin gropile cu var, numai să-i arate Lucașfărul.

L-a adus pe Dan în casă, la masă, în pat „c-așa se obișnuiește în șantier” spunea, pînă am înțeles că tata nu știe decît să-ntoarcă ceasul, să facă frigărui, să stea cu capul ridicat spre schele, muncînd de dimineață pînă seară și adormînd cu picioarele-n lighean. Numai Dan știa să mănince zdravăn, să se plimbe cu tranzistorul, din fotoliu în fotoliu, să-și ungă părul cu briantină și să meargă prin vecini că „acasă nu-i rost de vorbă”.

Îl simțeam în plus și mă enerva zgomotul pașilor apăsați de un trup mătăhălos, scobitul în măsele, sughițul după un pahar cu sifon și gargara cu mușețel făcută la cinci dimineața de te „scula din morți”.

Eram tăcută pentru că învățam întruna să reușesc la concursuri, să vin mai repede la - mama Maria - unde-n poala ei îmi regăseam liniștea. Scrisorile tale din armată îmi frigeau miinile și le așteptam ca pe minuni.

„Ne-au tăiat dudul, Puștiule, că le păta asfaltul și hainele; din el trăgeam cu praștia, din el luam frunze pentru viermii de mătase, din el aveam „desert”. Puștiule, să vii, să scormonim pămîntul, să-i vedem rădăcinile!”

Și-am venit după mulți ani c-un geamantan și-o fetiță de mină. Poate cozile mele te-au făcut să spui: „Ești o domniță” și mă uitam la tine și mă uitam în jur - tu ai crescut, numai inelele din păr mi-l amintea pe Grozăvie - în rest erai bărbat, iar eu nu mai aveam picioarele goale, ci pantofi cu toc.

Camera mea de la etaj corespundea cu o ta de la parter. Noapte de noapte ieșeam la geam, străpungînd întunericul c-o sfoară care purta dragostea de la etaj la parter cu bilețele, cu ghinde, cu castane, cu clătite umplute cu smochine, cu buchete de flori. Ziua, după birou, umblam prin cofetării, amestecînd „te iubesc” cu prăjitură sau mergeam la plajă.

- Întoarce-te, Grozăvie!

- Iar faci lucruri de nesuportat?
- Da, mă dezbrac!
- Și ce-ai acolo?
- Un picior și o mină.
- Ba, ai și un șold!
- Am, dar tu?
- Eu sînt numai mușchi.
- Ce faci?

- Împart seninul; jumătate ție, jumătate mie și cînd ne dăm mina să se facă cerul.

Atunci, cum poți să pleci, Grozăvie, din lumea noastră? Nu te mai țin rădăcinile dudului? Să știi că doare și nu-i vorba de o zi, ci de toate peste una. Mă priveai cu teamă. Un om capabil de asemenea gest nu-l mai simte pe celălalt.

Și de n-aș plînge că s-ar zguduî casa și mama Maria ar veni să mă-mpace cu turțițe cu migdale, cu dovleac copt și palmele ei aspre de atîta grădînit mi-ar lua tîmplele și mi-ar vorbi... dar ce să-mi vorbească, că ea nu te are în minte c-o altă fată. Am să-mi leg miinile și picioarele, să nu-ți dau telefon, să nu-ți scriu, să nu-ți ies în drum, am să pun furtunul pe mine pînă-mi scot arșița din trup și lacrimile să țîșnească dacă vor, dar nu aici, nu pe stradă, nu în vîzul lumii, ci în codru: uite așa, primăvară, că prea ți-ai făcut de cap cu mine în oraș - am venit să-mi găzduiești năduful, să-mi frec obrazii de scoarța copacilor, să-mi treacă... să-mi treacă... dar de ce să-mi treacă? Doar am zămislit pruni și cireși, corăbii din coji de nucă, am zdrobit simburi de caise între dinți și-am împletit niulele. Scrisoarea ta, Grozăvie, o am în palmă nedesfăcută, mototolită și udă... Și dacă... nici un dacă, nici un gest nu-l acoperă pe celălalt...

Abundență

- Pleci?
- Da!
- Și cit stai?
- Șase luni.
- Îi mult?
- Mie mi se pare dublu!
- Nu știu nici ce-i șase luni, nici dublu; să-mi zici așa, pe zile!
- În jur de o sută optzeci.
- Va să zică, îmi trebuie o sută optzeci de franci, dar numai de cite un franc!
- Pentru biserică? Ce, am murit?
- Tu să taci, prostule: un franc mă costă plicul cu hirtie. Am să-ți scriu în fiecare zi. Așa te am în casă. Mai stăm și noi de taină seara. Dar știi c-o să-mi fie urît?
- Tu te-ai obișnuit cu uritul. De la o vreme ești mereu singură.

- Cine ți-a spus că m-am obișnuit? Și nu sînt singură. Am fotografiile voastre. Uite colo, sus, e Nela, cu ochii speriați și cozile pînă la briu. Stă în leagănul de lîngă prun, apoi Ion, cu geanta scorjită și taică-tu și eu, mire și mireasă. Mai am radio, televizorul. Toată lumea-i la mine-n casă!

- Într-un fel, da!
- Ce vorbă-i aia, într-un fel, uiți că am grija grijilor voastre? Mă tot gîndesc la Ion, el s-a dus primul, era și bietul taică-tu lîngă mine, ne-a privit, ne-a sărutat mina și a plîns. Tu, prisleo, ești curajos. Acum, ce ai?

- Știu eu mamă, ușor n-o să-mi fie!
- Ba, o să-ți fie. Tu ai fost obișnuit cu multă gălăgie în casă, cu perne în cap, cu mîncare dintr-un castron. Și erați năzdrăvani rău. Gălețile cu apă le răsturnați pe voi. Acolo sînteți mulți, toți la un fel. Și n-oi să mai faci mofturi la mîncare: „mămica mea, scumpa mea, pentru fiul tău cel mic, îi faci astăzi cea mai minunată mîncare, plăcintă cu praz și colțunași cu brînză și cu smîntîină din abundență!” Auzi, n-o să însemne abundență în scrisori dacă m-oi pune pe atîta taină în fiecare zi?

- Așa să faci mamă, abundență în toate!

- Ion ăla era un prost, se văicărea întruna. Ba, că i-au legat șireturile ajungînd tîrziu la raport, ba l-au uns cu cremă de ghețe sau i-au pus cuie în marmeladă. Așa-i cînd sînteți mulți flăcăi voinici. Vă arde de hirjoană. Da, Ion era mai singur și acasă. Tot cu cartea-n mină îl găseai. N-avea prieteni în sat și vorba lui, o știi, rară. Acum își bagă ochii într-un microscop. Întotdeauna vine să ne vadă de săr-bători. Pe mine și pe tine, prisleo, c-atit am mai rămas: Maria Asandei cu feciorul - inginer agronom. Ai ajuns și tu pe banii tăi. Ai iubit pămîntul ca și mine. Ți-a plăcut să vezi griul copt și porumbul înalt cit taică-tu. Să nu mă faci de ris, că vin la comandant și-i spun să-ți dea instrucția cea mai grea. Auzi la el, o sută optzeci de zile. Acum trebuie să merg la cooperativă să schimb banii. Ce-o să se mai mire nea Toader că cer numai de un franc. Eh! Dă-l incolo, parcă el știe ce-i în sufletul nostru.

- Da, mamă, în sufletul nostru!

- Ia să nu te mai aud așa; cine se duce la cătănie, se face bărbat. Ce, vrei să te ții de fusta mea o viață-ntreagă? Acolo, aveți program, faceți sport, mîncăți la oră fixă și te deprinzi cu străinul. Ce, noi oamenii nu sîntem frați între noi? Îmi pare rău că n-a venit și Nela să-și ia rămas bun de la tine. Stă de gardă la căpățiiul lehzurilor. Și zici că pleci?

- Păi, da, plec!
- Vezi să scrii numărul unității mai mare, așa, ca să bucuri ochii mei bătrîni!
- Te las, sănătoasă, mamă!
- Să mă găsești sănătoasă și hai, fruntea sus și pieptul afară, să simt și eu că-s mamă de cătană.

Și Tudor plecă, cu geamantanul de lemn în mina dreaptă, cu fruntea și pieptul așa cum îl învățase mama. Iar ea, bătrînă, cu mina ridicată în dreptul ochilor cu batista mototolită, îl vedea venînd...

INTRE CLASIC ȘI BAROC (XXXV)

MANET

Sfirșitul și începutul unui mit

1.
Mărturisesc că un Pierre Loti nu-mi spune mare lucru, deși cîndva în liceu m-au amuzat amănuntele biografiei lui aventuroase și extravagante, unele de un gust dubios ca mania deghizărilor, plăcerea de a organiza dînea la care invitații trebuiau să vină în costume din epoca lui Ludovic al XI-lea și să vorbească franceza din secolul al XV-lea sau discursul de recepție la Academia franceză în care și-a stupefiat auditorii declarînd „Domnilor, eu nu citesc niciodată!” Dar există o întimplare semnificativă în viața acestui derutant marinar și autor de romane exotice, dacă e adevărat tot ce se povestește despre dragostea sa cu tînașă Hakidjé (din care el va face prima sa eroină Aziyadé), despre întîlnirile lor într-o barcă pe mare și despre propunerea pe care Hakidjé i-a făcut-o printre suspine de a se arunca în mare cu ea pentru a sfîrși împreună. Luntrașul i-a sfătuit să renunțe, dar interesant e argumentul care l-a determinat pe Pierre Loti să-și retragă consimțămîntul: „Cine se înecă face o grimasă teribilă”... Această întimplare nu este, poate, cu totul străină de cea pusă pe seama lui Goethe, care, la trei ani, jucîndu-se cu alți copii, ar fi început să plîngă deoarece văzuse un copil urît. Recunoaștem aici, în forme anecdotice, ceea ce arta europeană n-a încetat să repete după ce Paris, pe muntele Ida, s-a decis să dea mărul Afroditei.

Dilema lui Paris n-o privea desigur pe arțăgoasa și răz-bunătoarea Hera. Dacă a ezitat, a putut să ezite numai între Atena și Afrodita. El a preferat în cele din urmă Frumusețea. Și luînd această hotărîre și-a spus, poate, că înțelepciunea trebuie cucerită pornind de la frumusețe; opțiune care, cu unele excepții și eclipse, a constituit destinația artei europene.

M-aș putea opri aici, adăugînd: Afrodita a murit în 1863. Atunci cînd a fost pictat tabloul lui Manet Olympia. Doar se știe că arta modernă începe cu Manet și cu această Olympia plîpîndă, cu trupul rigid, lipsit de farmec. Pe scurt, cînd artiștii n-o mai fost de ajuns frumusețea însă mi-e greu să-mi explic cum o credință care a durat milenii, din momentul cînd grecii au dat-o artei pe Afrodita, cu tot ce este bun și rău în acest dar, a putut fi învinsă de o ființă care n-are nimic seducător și care a stîrnit un cor de insulte, ceea ce a făcut din ea cea mai ofensată femeie din istoria artei. Ar trebui să accept ideea că arta europeană a crezut în frumusețe întocmai cum știința a crezut multă vreme în Ptolemeu. Și că într-o zi trebuia să apară și în artă Copernic. Și că numele lui a fost Manet. Iar dovada: Olympia. Olympia care ne-ar fi dezvăluit dintr-o dată că frumusețea nu este în centrul artei, așa cum Pămîntul nu este în centrul universului... Dacă nu vreau să înaintez pe acest drum este pentru că refuz să cred că arta ar putea să întemeieze ceva pe disprețul frumuseții.

Cunosc riscul adevărat al operei lui Manet. S-a ris de Rembrandt și de Delacroix, însă niciodată iritarea n-a fost atât de vehementă. Și niciodată atacurile n-au fost atât de îndrîjite. Courbet vorbea despre Olympia ca despre o carte de joc. Iar Théophile Gautier adăuga că ea nu se explică din nici un punct de vedere, chiar luînd-o ceea ce este, „un model plîpînd întins pe un cearșaf”. Insultele n-au ocolit exclamațiile vulgare de genul „dacă Olympia făcea bulevardul nu i s-ar fi dat trei franci!” Și după toate acestea, Olympia a devenit zeița neplăcută a unei arte noi! Cei care au contestat-o și-au amintit că, în același an în care Manet și-a expus opera sa, Cabanel a expus o Naștere a Venerei în care nimic nu se schimbă din vremea grecilor. Și în fața căreia Olympia părea o insolentă. Dar victoria în istoria artei urma să fie cîștigată de Manet, nu de Cabanel. În ciuda batjocurilor la care a fost supusă, Olympia anunță că Afrodita a fost detronată. Era cea mai importantă lovitură de stat în estetică din ultimele două milenii și jumătate. De aici la greșeala de a crede că aceste întîmplări au dat dreptate celor care privesc cu indulgență statuile grecești nu mai e decît un pas.

Lumina înaltă a verii îmi aduce aminte că o parte din mine este iremediabil legată de încrederea elină în frumusețe și, în numele oricărui argument, voi refuza să accept că Parthenonul nu ne mai poate spune nimic. Dacă-l admir pe Gauguin, îmi păstrează toate rezervele față de declarațiile lui nedrepte la adresa Eladei. Dacă-i prefer pe impresionisti neoclasicismului, mă gîndesc totuși cu tristețe la toate cruciadele pornite împotriva idealurilor Renașterii și la copiii trimiși de Savonarola în Florența să meargă din casă în casă, stringînd parfumuri, instrumente muzicale, tablouri și alte dovezi de trădare a lui Dumnezeu pentru a fi arse pe rug în mijlocul cetății... barbaria a luat destule ori și forme evlavioase... Mă întorc la Tișian și nu vreau să renunț la frumusețea pe care el o elogiază în Venus din Urbino. De ce ne-ar cere arta modernă să disprețuim ceea ce e frumos? Și dacă n-au dreptate cei care au insultat-o pe Olympia, n-au dreptate nici cei care au văzut în ea singura zeiță posibilă. Sensul ei trebuie căutat nu comparînd-o cu Venus din Urbino pentru a spune că Manet e învingător acolo unde nu se pot obține victorii, ci pentru a spune că el vrea să picteze altceva.

Venus din Urbino nu mai e o zeiță. E o femeie. Olympia nu mai e o femeie. E „o impresie”. Așadar, nu era vorba de demitizarea Venerei, de desacralizarea și umanizarea ei, ci de a găsi artei o altă justificare. Paris nu mai vroia să dea mărul Afroditei nu atît pentru că s-ar fi îndoit de frumusețea ei, ci pentru că de data aceasta nu-l interesa chiar întrebarea pe care i-au pus-o cele trei zeițe. El va întoarce capul de la ele căutînd altceva; căutînd să răspundă unei întrebări pe care și-o pune singur și pe care alți artiști o anticipaseră chiar dacă n-au formulat-o atît de limpede. Pictînd slujnice în locul zeițelor, Rembrandt pornise pe aceeași cale, chiar dacă n-a mers pînă la capătul ei, acolo unde aștepta Olympia. Această „impresie” care ar putea șopti ca Rimbaud, dacă ar deschide buzele: „Je est un autre”.

OCTAVIAN PALER ■

TEATRE ÎN DILEMĂ: CÎȚI PE SCENĂ, CÎȚI ÎN SCHEMĂ?

E vară, teatrele au intrat în vacanță, cîteva fac turnee pe litoral, calitatea spectacolelor din turneele acestea stă adesea sub semnul îngăduinței, care-l cuprinde uneori pe tot cetățeanul la mare, la nisip fierbinte și bere rece. Cum asta e de-acum o altă problemă, vă invităm, stimați cititori, să vedem care e, totuși, problema de boltă a vieții teatrale, adică aceea care ne duce cu gîndul la stagiunea viitoare, la realizarea planului repertorial, la utilizarea actorilor și a sălilor de spectacol. Problema-cheie o putem deduce lesne dacă acum, la sfîrșitul stagiunii, citim afișul teatrelor de toate mărimea. Vom vedea că ea are caracterul evidenței și că obligă la discuție.

Iată trei teatre, unul din București, prima scenă a țării de fapt, și două din provincie: Teatrul Național „I.L. Caragiale”, Teatrul Național din Craiova și Teatrul „Victor Ion Popa” din Bîrlad.

În stagiunea 1976-1977, Naționalul bucureștean și-a propus, pentru cele trei săli ale sale (Sala mare, Sala mică și Sala Atelier), montarea a 12 premiere. Au fost realizate și prezentate la public numai 5: Marele soldat (Dan Tărchiță), Cyrano de Bergerac (Edmond Rostand), Destine (Regine Weickert) și două spectacole de montaj (unul de muzică și poezie, celălalt, pe nume „1907”, în cadrul Festivalului „Cîntarea României”). În planul stagiunii figurează ca realizate încă trei premiere. Ele, însă, vor fi văzute de public abia în toamnă, deci în stagiunea următoare. Este, cum spuneam, evident, că cele trei săli ale Naționalului bucureștean nu au cunoscut, practic, decît 5 premiere. Asta ne zice, nouă, spectatorilor, afișul și asta scriem. Este drept să amintim aici că în repertoriul permanent al Teatrului Național „I.L. Caragiale” figurează 25 de titluri, din care unele de mare montare (Richard al III-lea, Danton, Coana Chirița), cum tot drept este să notăm că multe din cele 25 de titluri apar pe afiș abia de cîteva ori într-un an.

O ultimă informație, care îi poate da cititorului un criteriu în aprecierea muncii celor trei colective teatrale: Naționalul bucureștean este slujit de nu mai puțin de 90 de actori.

Teatrul Național din Craiova are o singură sală de spectacol și 40 de actori. În stagiunea 1976-1977 craiovenii și-au propus realizarea a 10 premiere. Și au dat efectiv 9, cea de a zecea urmînd să întîlnească publicul în deschiderea stagiunii viitoare. Iată cele 10 piese: Patetica '77 (Mihnea Gheorghiu), Interviu (Ecaterina Oproiu), Excursia (Theodor Mănescu), Domnișoara Nastasia (G.M. Zamfirescu).

Vinovatul (Ion Băieșu), Spectacol colaj Caragiale, Cronica județului Dolj (pe textul unui rapsod popular), Brâncuși (Mihai Georgescu), Baia romană (S. Stratiev). Naționalul craiovean are în repertoriul curent un număr de 19 titluri, unele foarte jucate, altele ceva mai puțin.

Comparînd afișele celor două teatre, putem înțelege că există unele situații cînd comparația nu se poate face. De pildă, ar fi greu să punem față în față munca depusă la montarea piesei „Danton” și aceea din care a rezultat spectacolul într-un act „Brâncuși”. Totuși, judecînd lucrurile în ansamblu, nu putem să nu bîgăm de seamă că, în ce privește realizarea planului de premiere și, legat de aceasta, a planului de folosire a forțelor actoricești situația Naționalului bucureștean comportă discuții. Pentru ca lucrurile să fie și mai clare, vom aduce în demonstrație și realizările stagiunii într-un teatru mic, beneficiind de serviciile a numai 25 de actori, din care unii provenind din rîndurile amatorilor. Teatrul „Victor Ion Popa” din Bîrlad și-a propus realizarea a 8 premiere și a dat 7: Comedie de modă veche (A. Arbuzov), Puterea și Adevărul (Titus Popovici), Șoimii (Petru Vintilă), Mira (Mihai Eminescu), Fiicele (Sidonia Drăgușanu), Spaniolii în Danemarca (Prosper Mérimée), Nu sîntem îngeri (Paul Ioachim).

Cercetînd comparativ starea repertoriului la aceste trei teatre, aducînd, mai departe, în discuție repertoriul mai multor teatre din Capitală și din provincie, vom vedea că Bucureștiul se bucură de prezența în statele de serviciu a unui număr impresionant de actori — și în multe cazuri dintre cei mai buni — (și respectiv de tehnicieni, administrație), dar că provincia își onorează mult mai convingător afișul. Dacă la începutul acestui text problema-cheie părea să fie aceea a realizării planului de premiere propus, observăm că, înaintînd pe firul ei, treburile se complică. Spectatorul nu are cum să știe cauzele care duc la Teatrul Național „I.L. Caragiale” la un afiș de noutăți atît de sărac. De fapt, pe spectator nici nu-l interesează aceste cauze. Cum ne-am propus să citim afișul odată cu spectatorii și de pe poziția intereselor lor, nu ne rămîne decît să consemnăm evidența, și anume că, în toată stagiunea 1976-1977 Naționalul bucureștean nu a venit în cele trei săli ale sale decît cu 5 premiere.

TUDOR OCTAVIAN ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Scenografii stagiunii

Să fii — ca Doina Almășan Popa, la Timișoara — constructor de port, de temniță, ori de casă de parveniți. Să fii — Adriana Leonescu, la București, la „Mic” — constructorul unei case cu pereți de nuiele împletite, cu podele de pămînt și cu acoperiș de cer, al unei case — numită tranșeu — care se străduiește să-i acopere și să-i aperse pe oamenii ei, care vor să fie independenți, de ploaia cea cu gloanțe. Să fii — ca Safta Șerbu, la Bîrlad — constructor de casă blind moldovenească, casă de acum o sută de ani, casă în care oamenii trăiau cu tandreți și cu idealuri de care mai avem nevoie și-acum. Să fii — ca Eva Șorban, la București, la „Ion Creangă” — constructorul căsuței scorburi de copac, și al căsuței din turtă dulce, și ale celorlalte căsuțe din așezarea feerică a gîndurilor-verse ale copilăriei. Să fii — ca Mircea Ciobanu, la Botoșani — constructorul unei case la partea careia se spune adevărul și în subsolul căreia se moare. Să fii — ca Mihai Tofan, la București, la „Ion Vasilescu” — constructorul unei camere de creație (gazetărească) în nici mai mult, nici mai puțin decît clădirea unui penitenciar american. Să fii — ca Helmut Stürmer, la Sibiu — constructorul caselor de gust lumpen-baroc al celor din universul interlop al lui Makie-Siș. Să fii — ca Dan Jitianu, la București, la „Bulandra” — constructorul unei camere care să nu fie mobilată decît cu un scrin, un fotoliu, o banchetă și — ia, acolo! — cîteva zbuciumate suflute de oameni. Să fii — ca T. Th. Ciupe, la Oradea — constructorul unui anume mediu al unei anume lumi de altădată, doar așternînd un anume macrameu pe o anume masă. Să fii ca Vittorio Holtier, la București, la „Giulești” — constructorul unei camere de stimulare, netehnică însă profund umană, a responsabilității conștiințelor oamenilor. Să fii — ca Paul Bortnovschi, la Iași — constructor de casă-depozit de documente și depozit de glorie și durere. Să fii — ca Ion Popescu Udriște, la

București, la „Nottara” — constructor de casă-han în care se pot sătura poftele complicat nobile ale unui Henric-rege și, constructor, de masă la care rămîne flămîndă aspirația simplă omenească spre viața trăită cu generozitate, risipă și umor a lui Sir John Falstaff. Să fii — ca Traian Nișescu, la Tîrgu Mureș — constructor de casă-monument pe măsura sufletului și conștiinței și puterii Baciului Horia al Răscoalei.

Să fii constructor de case cărora veșnic le va lipsi un perete. Să fii constructor de cuprinsuri în care, predestinat, se vor petrece drame și chiar tragedii. Să fii constructor de case care — în iulie, la sfîrșitul de stagiune, acolo lîngă porțile din spate ale teatrelor, lîngă porțile prin care nu intră spectatorii ci doar arta — sînt desfăcute în fișii de pinză prăfuită, în leături de lemn cariat, în grămezi de cutie ruginite, în fișii de suflute de artiști.

Să fii deci scenograf. Ar părea o grea povară, numai că aceste case ale lor au fost aplaudate. Sau, măcar, au avut șansa.

NELU IONESCU ■



Pe scena Teatrului „Ion Creangă”, „Sfîrlă năzdrăvanul” de G. M. Zamfirescu a găsit datorită scenografei Eva Șerban un cadru cromatic plin de poezie

CRONICA LITERARĂ

Romulus Rusan:

„America ogarului cenușiu”



Citim *America ogarului cenușiu* cu un sentiment nu numai literar.

Unii vor căuta probabil senzaționalul. Nu-l vor găsi. Este o carte sobră, admirabil scrisă, fără scâderi de ton, dar și fără stridente publicitate. Autorul se află în fața unui subiect neobișnuit și puțin paradoxal: o lume despre care se vorbește mult și totuși necunoscută. Prima impresie este că nici americanii n-o cunosc prea bine. A încerca să descoperi la Philadelphia casa lui E. A. Poe e aproape o aventură. N-am spicuit decât acest exemplu, care nu e poate cel mai nimerit. Dar cam așa stau lucrurile. Urieșenia strivește, nu e familiară. Curiosul e primit mai degrabă cu ostilitate (disimulată sau nu), fascinația e o capcană. Starea de spirit care-l stăpânește tot timpul pare să fie una ambiguă: de sfială și orgoliu, de uimire și deziluzie. Cartea aceasta e și o confesiune; poate chiar o verificare a unui potențial de cunoaștere și de viață. Ne gândim, firește, la cel care a scris-o.

„Ogarul cenușiu” este autobuzul de cursă lungă: „Greyhound”-ul. Numai numele poate să pară straniu. Cu acest vehicul (un simbol de „standardizare la proporții naționale”) Romulus Rusan străbate o bună parte din Statele Unite. Despre această Americă scrie el. Se înțelege că tabloul nu va fi complet. Cartea are structura unui memorial de călătorie, fragmentat pe zile, dar și tematic. Avantajul e că la un moment dat autorul nu mai descrie, ci evocă. Titlul e reportaj de fapt și de fapt Romulus Rusan asta și face: reportaj de ținută, cu mijloacele superioare ale prozatorului și analistului înzestrat.

Romulus Rusan a prins foarte bine sensul de ficțiune (socială, psihologică, politică etc.) al lumii americane și, implicit, al oricărei supercivilizații. De aceea și-a conceput memorialul ca o demitizare. Nu e vorba doar de polemică. Desigur, sint de invins încă multe prejudecăți despre americani, notează autorul. Texasul bunăoară se prezintă cu totul altfel decât crede europeanul, victimă a unei desincronizări de aproape un secol. Or, Romulus Rusan merge ceva mai departe. El descoperă insatisfacția, neîmplinirea acolo unde iluzia se arată mai strălucitoare. Așa sint: bunăstarea, beția consumului, mitul muncii (în realitate „viciul muncii”), oroarea de obiecte. Dincolo de acestea nu se mai zărește nici un început.

America ogarului cenușiu este o carte tristă. Cu atât mai tristă, cu cât lumea aceasta plină de contraste nu e raportată la o altă lume reală, existentă undeva și cândva, ci numai la una vag posibilă, imaginară. Sau și mai tragic, la propria sa mitologie răsturnată.

Ce-i drept, sint și reflecții ce conving mai puțin. Ele privesc prea intim, credem, condiția artistului și trădează superstiția intelectualistă de a complica existența: „Zguduitor e faptul că în această cursă pentru bunăstare nu mai rămâne loc pentru fericire. Pretențiile cresc, și nu e atât de greu să le acoperi, cât e de greu să le rezisti moral. Cel care se lasă antrenat nu mai are timp să-și contemple victoriile. Obligat de inerție să privească mai înainte, nemaiașind posibilitatea să se întoarcă din drum, americanul mijlociu pierde voluptatea dramatismului”. Foarte frumos spus și gândit. Dar parcă este prea mult să-i ceri cuiva, omului obișnuit, să-și cultive dramatismul propriei existențe. Și cu voluptate pe deasupra. Este și puțină retorică aici.

Reporterul are deci nostalgia artei, după cum prozatorul de ficțiune are obsesia vieții. Textul citat plutește oarecum în abstracție. Faptul de a fi om nu e un privilegiu, fiindcă un om nu este mai om decât altul. Ideea ar fi fost mai la locul ei, adusă pe un teren ferm social și politic.

Prima parte se intitulează „Nouăzeci și patru de zile în interiorul Americii”. E mai statică, nu și monotonă. Dimpotrivă, ne-a plăcut mai mult decât partea a doua: „Ocolul Americii în cincizeci de zile”. Ne-a plăcut pentru tentativa de a sonda în adânc, în spiritualitate. Se mai ocupă de instituții, de maniere și obiceiuri. Face nu o dată observații morale pătrunzătoare. Deși pleacă de la detalii obiective, fragmentul de jurnal are aspect de tabletă. Comentariul, scâpărilor și febril, ține de-acum de eseu și nu de reportajul propriu-zis.

A doua parte, mai dinamică, e totuși expeditivă și geografică. La spaima de timp se adaugă cea de spațiu. Descrie deșerturi, munți, orașe, muzee... și firește acei „oameni mai mari ca orașele”, mindria culturală a Americii. Natura și civilizația se înfruntă într-un spectacol tulburător. Dar vorba autorului, frumusețea nu se poate povesti.

Cu această operă de maturitate Romulus Rusan aduce un argument, dintre cele mai strălucite, pentru viabilitatea reportajului literar. *America ogarului cenușiu* este o carte adevărată.

CORNEL MORARU ■

RUBRICA MEA

După zece ani

S-au împlinit la 14 iulie zece ani de la înțetarea din viață a lui Tudor Arghezi. Orice calificativ este de prisos. Bătălia în jurul operei lui încetase de mult și societatea noastră cea nouă l-a situat la locul cel dintii, alături de Mihail Sadoveanu, amândoi la vârsta patriarhilor, în plină activitate. În fiecare săptămână, cititorii îi sorbeau cu nesățu tableta sau poezia, în prima pagină a „Contemporanului”. Proteicul autor al „Cuvintelor potrivite” și al neasemuitelor poeme în proză din „Ce-ai cu mine, vîntule” de fiecare dată își revela o față nouă, neprevăzută, cu o forță de primenire a expresiei care uimea pe toți credincioșii săi lectori. Debutase la vârsta de 16 ani, smulgînd admirația lui Macedonski, care a recunoscut în excepționalul adolescent un virtuoz al versului. Nici un scriitor român, nici chiar cei ce l-au depășit în longevitate, nu a scris pînă în pragul sfîrșitului, cu aceeași vigoare și conștiință artistică. Am înaintea mea o serie impresionantă de plachete anuale. În formatul in-4°, reprezentînd creația lirică a tînarului neobosit octogenar: „Frunze” (1961), „Poeme noi” (1963), „Cadente” (1964), „Silabe” (1965), „Ritmuri” (1966) și „Noaptea” (1967). Este de necrezut, dar mă întreb totuși dacă nu lipsește o verigă anuală, intermediară, între prima și cea de a doua culegere. Prezența lui Arghezi, în publicistică și în literatură, a cetățeanului, a poetului și a prozatorului, prezentă zi de zi, a fost într-adevăr fenomenală. Dar iată, mai rămăseșeră, neadunate la un loc, în presa literară sau în sertarele biroului maestrului faur, materiale pentru alte două plachete: ele au apărut în anul în care poetul „Testamentului” ar fi împlinit nouăzeci de ani: „Crengi” și „XC”, ambele în anul 1970. O nouă, adică inedită *ars poetica*, intitulată „Ia aminte”, în fruntea acestei din urmă culegeri, enunța încă o dată crezul liric al genialului poet, înnoitor al expresiei lirice, dar rămas credincios formelor tradiționale ale versului:

„Dansează stihul ritmul și pas cu pas îl sună / O rimă-i mai scilcie, o rimă e mai bună, / Dar trebuie o rimă și-o pauză la vers. / Cum e și călcătura la horă și la mers. / Căci de se frînge stihul strîmbat și dă în gropi / Și jocul pare-o horă ca de ologi și schiopi”.

Aedul național a văzut asadar pînă la urmă poezia asociată ritmului și horei noastre și și-a rostit canoanele în acești iambi bătuți la nicovală. În distihuri de aceeași vigoare ca neuitatele „Oseminte pierdute” din „Cuvinte potrivite”. Alte poezii stigmatizează pe destărați („E bine a trăi”, „Voce din pămînt”) sau completează măretul poem socogonic, — cum l-a numit Tudor Vianu — „Cîntare omului”. („Război și pace”), ori enunță un crez republican și antifascist. Militant încă din anul „Agatelor negre”, în periodicul „Linia dreaptă” (1904), poetul a luptat totdeauna pentru justiția socială, pentru o mai dreaptă orînduire, pentru respectul muncii și al oamenilor ei. El însuși muncitor încarnat, la nevoie și cu brațele, dar totdeauna cu mintea și cu condeul, a dat generațiilor tinere exemplul unei activități ritmice, ordonate, cotidiene, fie în creația originală, fie în tălmăciri, ele inșele adevărate re-creații, ca uluitorul dialog dintre Hamlet și mama lui, în prezența, nevăzută acesteia, a fantomei tatălui celui dintii.

Mărtisorul, loc de pios pelerinaj, anual, cerceat și deunăzi, este și el o dovadă palpabilă a puterii de muncă a celui ce și-a gospodărit opera ca pe o casă și un domeniu, proprii, închinată culturii naționale.

ȘERBAN CIOULESCU ■

FAPTELE SI VORBELE

Sic transit...

Am citit zilele trecute o scurtă informație care m-a umplut de melancolie. Era vorba de retipărirea, la Flammarion, a romanului „Monsieur Venus”, apărut pentru întia oară în 1889. Notia preciza că autoarea lui, Rachilde, „uitată azi”, a mai scris o sută de cărți. Să adăugăm încă următoarele lucruri. Rachilde a fost pseudonimul Margueritei Valette, soția întemeietorului și directorului faimosiei „Mercure de France”, cea mai prestigioasă revistă franceză din anii '90. Frecventată și cultivată de marii scriitori ai vremii, prietena și biografa lui Alfred Jarry, romanciera a cules nenumărate omagii și elogii; hiperfinul Rémy de Gourmont îi făcea loc în prima sa „Carte a Măștilor”, printre nume ca: Mallarmé, Rimbaud, Tristan Corbière și Lautréamont; Maurice Barrès, care prefăcuse ediția a doua din „Monsieur Venus”, afirma fără a clipi că romanul acesta este o capodoperă. Rachilde a murit în 1953 și a mai publicat o ultimă carte prin 1942.

La 25 ani după ce a închis ochii a fost uitată complet și publicul din propria ei țară trebuie informat cine e necunoscuta retipărită.

Cît de iluzorie se dovedește notorietatea literară din timpul vieții! O sută de volume, răscomentate atunci cînd au apărut, zac în prezent nedeschise prin cine știe ce bibliotecă provinciale! De o femeie care a domnit două decenii peste literale franceze nu-și mai amintește acum aproape nimeni!

Melancolia mi-a sporit-o și gîndul la cîte pa-timi se aprind între confrății mei pentru o omi-

siune de nume dintr-un articol obscur. Ce energii sint cheltuite ca o carte să obțină încă o recenzie laudativă!

Stai un pic — îmi veți replica; independent de judecata posterității, omul a gustat plăcerile gloriei; ce se va întimpla pe urmă îl lasă rece, acolo unde se odihnește, surd și orb la zbaterile lumii de afară. Omului, da, poate, dar scriitorului din el, sigur, nu, dacă acesta a existat cu adevărat. Spun o banalitate enormă, care, totuși, rămîne, orice aș face, un mare adevăr. Miza artistului veritabil e dincolo de viața mărginită omenească; altfel toate strădaniile lui n-ar avea nici o noimă. Cred că el se bucură sau suferă încă o dată, în a doua sa existență postumă, după cum îi urcă sau coboară steaua. Fața imaterială a lui Macedonski, așa cum se țese ea din strofele poetului singure, apare surizătoare, liniștită, împăcată, astăzi.

Gloria e femeie și are capricii. Adesea își poate schimba pe neașteptate preferințele, mai ales cînd nu e constrînsă a le acorda cuiva anume. Îndîrjirea de a o cucerii neapărat poate să o fleteze, dar să o facă, abia, să nu cedeze. Alteori, dimpotrivă, indiferența se întimplă să o întărească și să-i stîrnească interes. Oricum, pămînta măruntă pe o trecere în enumerările festive de la locul șapte, la șase, piedica pusă rivalului, intrigile mizere prin culisele redacționale sint destinate a provoca repulsie. Ca femeie, gloria trebuie să stîmeze cavalerismul.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

CREȘTEREA LIMBII ROMĂNEȘTI

Gramatica

În anii ultimi ai învățămîntului general și liceal nu se mai preda GRAMATICA. Se „spe-riau” de vicleniile ei nu numai elevii, ci, deopotrivă — de ce să nu recunoaștem — și dascălii de limbă română. Unii. Premisa ar fi următoarea: Programa nu „prevedea”. Aș adăuga: „nici nu interzicea”. Vreau, prin asta, să spun că orice străbateră a noastră, a dascălilor, în text literar, orice însoțire cu el, orice „analiză literară” ar trebui, sau, măcar, ar putea să beneficieze de luminile gramaticii. Și ale stilisticii.

Deocamdată am să mă refer la relațiile dintre „analiza literară” — atît de larg practică în învățămînt — „luminile”, așa cum le-am zis, ale GRAMATICII. Versul lui Eminescu din **Călim** (**File de poveste**). „S-au făcut ca ceara albă, fața roșe ca un măr” nu poate fi tălmăcit, în esența lui intimă, decât chemînd în ajutor și sprijin datele sintaxei. În primul rînd — cu riscul destrămării poeziei — să restabilim topica uzuală de care Poetul, în mod deliberat, se îndepărtase: „Fața roșe ca un măr s-au făcut albă ca ceara”. Și așa ar fi sunat bine. Dar altfel...

Pe urmă tot sintaxa — așadar, gramatica — ne înlesnește priceperea și interpretarea exactă și nuanțată a structurii gramaticale a versului aruncînd o lumină nouă asupra înțelegerii lui depline. Aici predicatul — înfățișat subiectului **fața** — este „s-au făcut albă”. Vrednic de reținut este faptul că — în rînduiala cuvintelor din vers, pricinuită de poet — distribuția pauzelor, intonația și fluxul rostirii, față de cel obișnuit, se modifică fundamental. De asemenea locul accentelor care denivelează cu efecte vii pentru poezie folosința obișnuită a vorbirii. „Ca ceara” este, devine — într-o asemenea interpretare — un indice stilistic realizat al categoriei gramaticale a superlativului. Pe plan de egalitate cu cea de a doua comparație din același vers „fața roșe ca un măr”. Deci, dacă ne străduim să „depoetizăm” textul — întreprinderea nu este dificilă — obținem ceva de genul asta: „Fața foarte roșe s-a făcut foarte albă”. Dar asta nu mai sună a poezie.

Într-un vers remarcabil din **Epigonii**, Eminescu vede „poetii ce-au scris o limbă ca un **figure de miere**”. Comparația nu este cîștigată numai din „amănuntul” că româna este, într-adevăr, o limbă „dulce”. Versul citat „trimite” însă mult mai departe. O fi ea — mierea — dulce, dar intenția lingvistică a Poetului — nu o dată genială — a văzut în **figure** un simbol: al — cum iarăși ne place nouă să spunem — **sistemului. Adică**, într-un anume sens al GEOMETRIEI.

G. I. TOHĂNEANU ■

RESTITUIRI



Mihail Sorbul și Alexandru Cazaban, cînd prieteni, cînd certați, la cafeneaua „Capșa” în 1937.

Văzuți de SILVAN ■

POEM PENTRU LUMINA OCHILOR

Se spune că, murind, în scurta clipă
A ruperii de cele ce iubim,
Mai revedem frumoasa-ne risipă
De viață, sub un arc de cer sublim,

Ca dintr-un zbor, cu șesurile-i scrise
De zile-gemene născind din sorți,
Cu zări de dor ce ne-au rămas închise
Ori s-au deschis, misterioase porți ;

Cu munți picloși de indoiei, și creste
De izbindiri, și văi adânci de plins ;
Cu mările iubirii, o poveste
În care veșnicia ni s-a strîns ;

Cu aurii poieni de voluptate
În care-am fost copii, femei, bărbați,
Cuprinse lin de-amurguri și-nnoptate
Apoi, ca niște ochi înlăcrimați ;

Se spune că-n această fulgerare
Miimile secunde vor fi ani
Și-ntr-o vâpă de sunet și culoare
Ne-om retrăi c-un pățimit elan,

Și toate cite-n viață ne pădură
Amare, dulci, ades de ne-ndurat,
Își vor ivi întreaga lor măsură,
Ca-n negrul nopții, cerul instelat.

Un văz secret, imens, se va deschide,
Suflet al celui adormind domol
Sub pulberile pleoapelor livide
Un văz adinc, dar către nimeni sol...

O, dragii mei ochi, prunci ai feții mele,
Puțini miopi, naivi și plîși ades,
Privirea voastră m-a legat de stele,
Voi, florile luminii mi-ați cules !

Doina Sălăjan



Zeescul văz deschis avid în pripa
Plecării mari, oricit de plin de har,
Ne-nstare-i a lăsa cuiva din clipă
Străfulgerării, un clipit măcar.

Ce vede el, e numai pentru sine,
Nepovestit de-o gură vie, vis.
Mări de-ntimplări trăite, văi, coline,
Revin inconștientului abis.

Doar ce-mi dați voi, ochi vii, se poate spune
Și-nchipui-ntr-alt fel în tainic gînd.
Chiar de-aș orbi, în mine vor rămîne
Să le refac, minunile, pe rînd.

Cîmpuri cu flori, voi povesti odată
Cum sta aleanul meu cu fața-n sus
În iarba verii lin de vînt mișcată ;
Voi povesti cum anii mi s-au dus

În umbrele pădurilor tomnite,
Sperînd s-apuce marile ninsori ;
Voi spune, cum, tu alb al albei pite
Te-asemeni cu întiile-mi candori ;

Voi povesti de tine așor verde
Cum ploii de noiembrie te-ai dat,

Soptind că numai frunza ți se pierde,
Că ai mai fost și vei mai fi-nvîiat ;

Voi povesti cum răsăreau pe chipul
Aproapelui surîsuri și tristeți ;
Cum alb se morărea sub mări nisipul
Nîngînd în sus, pe țarm, fierbinți nămeți...

Se spune că, murind, în scurta clipă
A ruperii de cele ce iubim,
Mai revedem frumoasa-ne risipă
De viață, sub un arc de cer sublim

Și toate cite-n traiu-ne pădură
Amare, dulci, ades de ne-ndurat,
Își vor ivi întreaga lor măsură,
Ca-n negrul nopții, cerul instelat...

O, dragii mei ochi, scumpa mea privire,
Să cîntăriți de pe acum ce-a fost,
Ca viața mea, nu moartea-mi să prefire
Al fiecărei clipe, preț și rost !

Și adinciți cu-aprins nesăț în lume,
Un mai aprins nesăț să crească-n voi,
În timp ce-n mine-ncet or să se adune
Zilele vii și nopțile șuvoi.

Să fiu atît de plin de frumusețe
Și-atît de nesătul de ea, incit
Să nici nu știu că-n voi au fost să-nghete,
C-un lung fior, noiâne de urit.

Și-atit de-mpătimit să fiu de toate
Cite priviți, clarvăzătorii mei,
Incit să mi se pară că străbate
Prin voi, din mit, privirea unor zei.

Și-atit să cred că darurile voastre
Nemuritor mă fac pe-acest pămînt,
Incit sub fulgerările albastre
Murind cîndva, să mă aud cîntînd.

11 februarie 1962. Nu numai oamenii din teatru camuflează drame. Azi dimineață intru într-o librărie de pe bulevard. Lîngă un stand de cărți străine, W. Dacă nu mi-ar fi făcut un semn cu mina, dacă nu mi-ar fi vorbit, n-aș fi recunoscut-o. A fost cea mai frumoasă fată a generației mele: un lujer gratos, un oval al feței de o rară perfecție, ochii tăiați oblic, „tătărește“, de un verde stîns, miinile și gleznelor strunțite cu minuție, un glas melodios, aproape lubric. Ar fi putut face balet — a fost o pasiune secretă a ei, trădată — sau teatru. În anul doi de facultate l-a cunoscut pe T. Nici-odată n-am intîlnit o minte mai pătrată, un creier mai refuzat nuanțelor, o judecată mai simplificatoare, o sensibilitate mai ciolănoasă. Intră în notiunea de dogmă și dogmatism o enciclopedie de explicații: politice, sociale, economice, culturale, bazate pe exegeze istorice, dialectice, sociologice, psihanalitice. N-am intîlnit însă nicăieri explicația biologică, poate cea mai plauzibilă: creierul dogmatic, ca expresie a unei fiziologii involute, mutație negativă, fenomen de regresie pe scara dezvoltării umane. De ce să cred în apariția nefericitului copil mongoloid și să nu înțeleg că din tenebrele îndepărtate ale preistoriei pot ajunge pînă la noi, pe o traiectorie stranie și pedepsitoare, creierul dogmatic? Pe T. l-am cunoscut grație eternului M. R. P. care avea talentul să descopere și să depună la masa noastră de cafea toți avariatii, toate ciurcurile vieții culturale, prezente elogiios, expulzate, tot de el, după câteva zile, cu injurii. În lunile de dinaintea ocupării Austriei de tancurile naziste a reușit să ne aducă pe cap un incredibil muzeu de ceară: poezi nepublicate, ziaristi veleitari, anarhisti suspecți, dansatori ratați și „fete“, mai ales fete, bune, dulci, disponibile, fără prejudecăți, adeptele ale teoriei paharului cu apă, pe care nu știu de unde le recruta, fiindcă apăreau o dată sau de două ori și dispăreau pe urmă. De T. n-am mai scăpat și era, recunosc, un fenomen de excepție. N-avea nici un dubiu, nu era chinuit de nici o întrebare, definitiv în certitudinile lui neclintite. Cînd a apărut „arta lui Gide care a stîrnit în cercul nostru atîtea controverse, T. a rezolvat problema radical: „O carte dumsănoasă. N-am citit-o, dar nu poate să fie decît dumsănoasă. E momentul să punem punct discuțiilor“. Ar fi trebuit să ne surprindă, de atunci, perversiunea lui autoritară, dar tineri și lipsiți de experiență o numeam, „intransigentă“. Iar W., fiinta asta diafană, de subtilități intelectuale reale, s-a căsătorit cu T. După 23 August i-am văzut, de câteva ori, la ei acasă. T. era mereu în ascensiune, iar W. „muncă“ și ea. Se scula dimineața la șase, se spăla cu săpun de leșie pe obraz, își lega părul într-un batic și, încălțată cu o pereche de pantofi bărbătești, fără tocuri, pleca la „muncă“, de unde nu se întorcea decît la unsprezece noaptea, otrăvită

de mahorca ei și a altora. În iarna lui 1951 i-am frecventat din nou, în câteva duminici. Formau o familie exemplară, austeră și principială. În casa lor nu se discutau decît „probleme de muncă“, se minca miserabil, se ridea parcimonios de reactionari și birocrăți, iar în serile de entuziasm T. puneă — în 1951 — un pafon „Vocea stăpînului“ și, în sunetele unor tangouri din 1932, se dansa decent — și la distanță — fiecare bărbat cu soția lui. În 1954, ascensiunea lui T. a suferit o frînă bruscă. Ani de zile n-am mai știut mai nimic de ei. Și, acum, iată, o privesc pe W. încercînd să-mi ascund surpriza și emoția. Din pricina unei dereglări glandulare s-a îngrăsat pînă la deformitate, iar fața ei, de un oval ideal, pare îngropată sub un vinăt strat de praf cosmic. — „Ce face T.“? S-a întunecat și mai tare: — „Nu știu. Ne-am despărțit“. Am ieșit din librărie și am pornit-o, încet, spre Piața Romană. După o lungă tăcere a sim-

„Travesti“, dar fără spor. Prea multe filioane dramatice, care nu se concentrează într-un singur focar de conflict obligat. O clipă sint tentat să merg pe o formulă epică: „Travesti“ sau: „Scene din viața de teatru“, dar îmi dau seama că e o soluție de compromis, inacceptabilă. Obosit, descurajat, abandonez versiunea. Citit, pînă la cinci dimineața, Othello. Miracolul Shakespeare rămîne inepeizabil. Fiecare nouă lectură îmi propune alte sugestii. De data asta, gelozia Maurului mi s-a părut subsidiară, de o semnificație subalternă. În schimb, piesa mi s-a impus ca o tragedie a Cunoașterii, a Deciziei, a Acțiunii. Othello, imaginea negativă a lui Hamlet. Hamlet știe tot, dar n-are curajul deciziei. Othello nu știe nimic, dar ia, în schimb, toate hotărîrile. Dureros la Othello — de aici suferința și blestemul lui — e lipsa de curiozitate. Minte simplificatoare și su-

are talentul formulărilor lapidare, spunea despre o nefericită colegă de a ei: „n-are ce face cu ea“.

3 decembrie 1967. Incep să se precizeze principiul coagulării al piesei: după trădarea de sine, trădarea de ceilalți. Cît timp Alexandra e puternică și bine văzută „sus“, toți cei din jurul ei o înconjoară cu o admirație, cu un respect și cu o dragoste fără limite. În clipa însă cînd au impresia că Alexandra a căzut, o abandonează, fără remuscări. Fenomenul „Pristanda“ în forme contemporane, fiindcă departe de a-și fi epuizat esența, „pristandanismul“ persistă în aspecte multiple și diverse. Acum citiva ani, acasă la el, într-una din serile lui de vervă inepeizabilă, Mihai Ralea a completat fenomenul „Pristanda“ cu o explicație suplimentară, seducătoare: nu se dezvoltă decît pe terenul favoritismului. Și ne-a evocat, cu talentul lui fără pereche, cu farmecul lui fără egal, o figură pitorească a vieții politice dintre cele două războaie: Alecu Constantinescu-Porcul. Se pare că era de o inteligență scăpărătoare, spiritual, sarcastic, cinic, dur, iubit, temut și detestat, în același timp. Porecla „Porcul“ și-o dobîndise din pricina gurii spurcate: debita obscenități cu dezinvoltură. La moartea lui, un adversar neîmpăcat, Seicaru, a scris un pamflet de o violență cumplită: „Porcul și-a dat ultimul grohăit“. În schimb, la funeraliile care i s-au făcut, au luat parte toți oamenii politici ai zilei, iar o ilustră personalitate liberală a ținut următorul discurs emoționant: „Întristată adunare, îl conducem pe ultimul drum pe domnul Alexandru Constantinescu. A fost un devotat patriot, un ilustru om politic, dar, mai mult decît toate, a fost un mare HATIRGIU“. Și s-a și explicat: „n-a venit odată un om să-i ceară ceva și defunctul să nu-i facă HATRUL“. „Hatirul“ ăsta fanariot — a continuat Misu Ralea — l-a născut pe Pristanda, sluga plecată, gata oricînd să te vindă pentru un patron mai avantajos — „Coane Misule, ai dreptate: opozanții feroci se recrutează dintre partizanii dezamăgiți“.

4 decembrie 1967. Desi lucrurile se clarifică, nici un progres. Oboseală și inerție, dureri de cap și insomnii. Amin, piesa și scriu fabule. Îmi dau un sentiment de satisfacție fiindcă mă obligă la laconisme. Fabula modernă trebuie să fie percutantă și să nu depășească dimensiunile rondelului. Beneficiară a desenului animat, e constrînsă la un strop de umor. Formele tradiționale — oricit de ilustre: La Fontaine — o plasează în genul didactic, fabula modernă e dramatică: o comedie în citeva versuri. Dificultățile mă incită.

AUREL BARANGA

MEMORIILE MELE

Jurnal de atelier (VI**)

tit nevoia unei destăinuirii. Cu privire la viața ei, cu privire la viața lui T., cu privire la viața lor, în general. În viața mea n-am asistat la o revărsare mai îngrozitoare de dejectii, de lături pestilente, peste citeva zile, la Dalles, l-am intîlnit, la o expoziție, pe el. M-a acostat, m-a împiedicat să văd tablourile, fiindcă a început să-mi relateze, în plină expoziție, „drama“ lui. Și am asistat, imbolnăvit de greață, la o altă revărsare de veninuri fetide, amănunte josnice și degradante, divulgate fără ezitare. Și atunci m-am gîndit, din nou, nu la T., fiindcă nu merită, ci la W., care a avut ce pierde, care ar fi putut să trăiască și a murit de mult fără s-o știe, plătînd tribut celui mai grav dintre păcate: trădarea de sine. Am găsit în Gide: trădarea altora e o crimă, trădarea ta, o abjecție.

14 martie 1967. O epidemie de divorturi scandaloase. Oameni care s-au prefăcut a se iubi și care se despart fiindcă s-au detestat. Dar nu fenomenul civil mă interesează. Asist la bancruta unor mistificări. A unor existențe măsluite, travestite. Sint ispitit de o piesă și de un titlu: „Travesti“.

21 noiembrie 1967. Inceput piesa.
30 noiembrie 1967. Lucrat, intens, la

ficientă. Maurul acceptă perfidia lui Iago cu o ușurință deplorabilă. Din ce mă gîndesc, îmi dau seama că, înainte de a fi un gelos, Othello e un dogmatic, cu toate defectele speciei: elementar, intratabil, lenes să cerceteze violent, răzbuunător, incapabil să confrunte schema lui rudimentară de gîndire cu datele complexe ale realului.

2 decembrie 1967. Din nou, lucru la „Travesti“ care începe să mi se limpezească. Drama Alexandrei Dan, actriță dotată și directoare de teatru cheltuind o energie uriasă în serviciul instituției pe care o conduce, va fi o dramă a trădării de sine. Drama unei femei care „muncind“ se iluzionează că a făcut tot ce se cuvine pentru fericirea ei. Bovarism, Bovarism inversat. Fiindcă la capătul a douăzeci de ani de „muncă“, Alexandra se va descoperi sub imperiul celei mai aspre sancțiuni: singurătatea. Despre singurătatea asta amară și pedepsitoare ezităm să vorbim. Într-un tratat de sociologie, pentru uzul mestecătorilor de gumă, am găsit o savuroasă explicație a solitudinii: orașul cu stupurile lui de beton care anihilează posibilitatea relațiilor umane. Autorul uită că există o singurătate infinit mai chinătoare: a omului părăsit de el însuși. M. E., care

Turneul Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar

Cronica (278, 279, 280, 281)

Medgidia, 13 iulie, orele 20. Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, își continuă turneul de vară. Spectacolul de miercuri, 13 iulie, de la clubul „Cimentul” din Medgidia a avut o desfășurare mai puțin obișnuită. Datorită indisponibilității conducătorului cenaclului (prima din cele 278 de sedințe de până azi!), împlinirea literar-artistică din această localitate a fost prezentată de actorul Florian Pittiș. Trebuie să spunem că atât spectatorii — elevi-brigadieri din tabăra de la Medgidia, aflați la Centrul de calificare pentru construirea canalului Dunărea-Mareea Neagră, tinerii din tabăra de creație a C.C. al U.T.C. — cit și interpretii de pe scenă au fost mulțumiți de calitatea reprezentației. Aceasta datorită faptului demonstrat în mai multe rânduri că fiecare membru al cenaclului își cunoaște perfect nu numai rolul său, dar poate ține oricând locul altui coleg. Revenind la spectacolul din seara de 13 iulie, trebuie amintit că el a început cu un moment deosebit de emoționant — acela în care membrii cenaclului împreună cu întreaga sală — aproximativ 400 de persoane — au intonat una din cele mai impunătoare creații ale cenaclului — „Trăiască România!” pe versurile poetului Adrian Păunescu și pe muzica lui Nicu Alifantis.

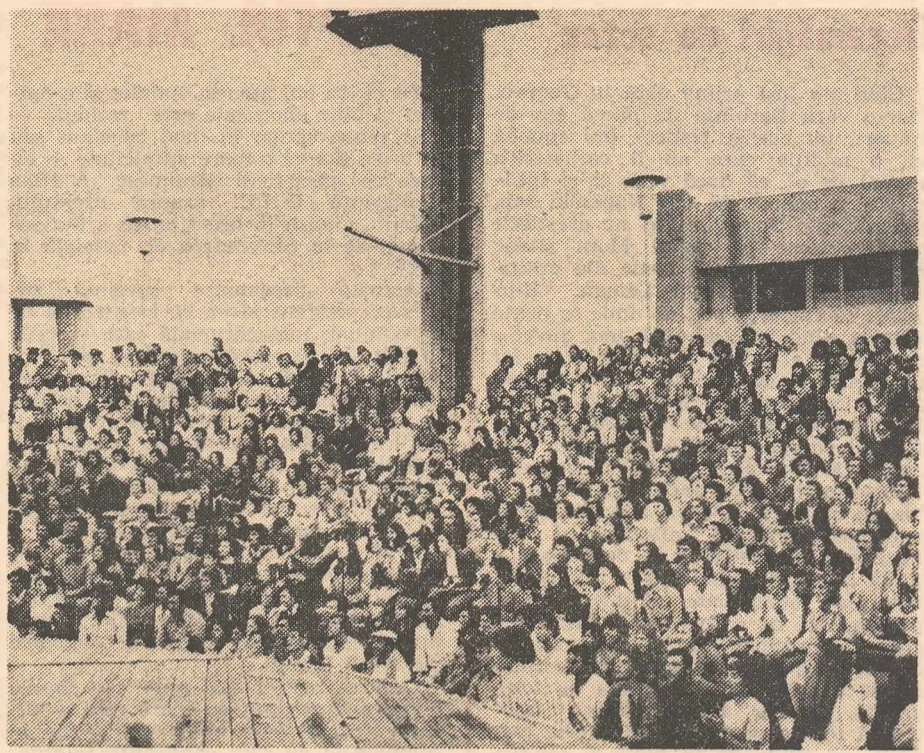
Primul recital individual a aparținut lui Adrian Ivanțchi. El a cântat pentru început turburătorul cîntec „Amiaza”, pe versurile lui Aurel Sorobetea: „Plîng melodios, doamnele cu voal / Bărbații din primul / Și fiii din al doilea / Mondial.” Este unul din cîntecelor semnificative ale cenaclului, o pleoacă vibrată pentru pace în lume. Tot Adrian Ivanțchi a fost interpretul plin de har al altor două piese îndrăgite de iubitorii muzicii tinere de la noi: „Ploaia care va veni” și „Vinare de vînt”. După care Valeriu Penișoară s-a prezentat într-o formă de zile mari cu trei din cunoscutele compoziții proprii: „Cuvîntul lui Roată către Divan”, „Povestea eroilor” (versuri I. Pricop) și „Da, mai avem” (versuri Adrian Păunescu). Înregistrată cîntăreață care este Suzana Georgescu a ținut să se infățișeze cît mai bine publicului din Medgidia cu „Soimul”, „Cîntă, cucule, cîntă” precum și o piesă din repertoriul internațional — lucru care i-a ieșit de minune. Vali Serban a cîntat cu alean „Gînd de împămîntenire” și „A plecat moșul prin țară”. Victor Socaci a cîntat strlucit „Zi de logodnă”, „Dor de țară” și „Un punct de vedere”. Deși fără Erika Jozsa, plecată pentru o zi la București pentru un examen. Karol Horvath și Alexandru Dobransky au cucerit pe drept cuvînt publicul cu o suită de dansuri de pe Valea Ghimeșului. Au mai rămas totuși desule aplauze și pentru Mircea Bodolan care a interpretat cu învăluitoare discreție „Cîntec haiducească” și un altul pe un text de Shakespeare. Tot el a dat tonul pentru ea sala întregă, împreună cu cei de pe scenă, să cînte „Cozma Răcoare”, pe versurile lui Nicolae Labiș. Florian Pittiș a obținut un mare succes „Jucînd” „Lordul John” (versuri de G. Coșbuc) — interpretat de Adrian Ivanțchi. Aici trebuie să amintim că de fapt melodia aparține lui Mircea Vintilă, care însă a lipsit nemotivat, lucru analizat de conducerea cenaclului și sancționat așa cum se cuvine. Tot Florian Pittiș a spus o fabulă de Ion Dogar-Marinescu, tablete de Radu Cosăuș, „In mai” de Nicolae Labiș, o poezie de două versuri aparținînd lui Mihai Ursachi, „Serisoarea III” — fragment, variantă de interpretare — a lui Mihai Eminescu și o fabulă de Marcel Bressău. În general, tot ce a făcut Florian Pittiș — în această seară — a făcut cu dezinvoltură și bine. Recitalul unuia dintre cei mai înzestrați cîntăreți folk pe care îl avem — este vorba de Doru Stănculescu — a cuprins „Avram Iancu”, „Fără petale”, „Cum se naște un mit” El a fost acompaniat, printre alții, de Sorin Minghiat și Ionel Petrov. Eugen Cristea care, pe lângă faptul că este tînar, mai este și foarte talentat, a fost îndelung aplaudat pentru interpretarea unui „Blues” și a pantomimei „Îndrăgostitul”. La cererea publicului, Mircea Bodolan a cîntat „Rănitul dintre linii”. După care a urmat Roșu și Negru, o formație în componența căreia intră Florin Ochescu — chitară solo, un artist care cîntă foarte bine fără a voi să atragă atenția asupra sa, Liviu Tudan —

chitară bas, Valeriu Sterian — chitară și voce, Tică Bădiță — baterie. În final, toți cei prezenți, artiști și spectatori, au ținut să-și cinstească țara, pe cîrmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întonînd încă o dată „Trăiască România!”.

Năvodari, 16 iulie, orele 19.30. După o pauză de două zile, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar și-a continuat seria spectacolelor pe care le desfășoară pe litoral. A fost un spectacol deosebit de interesant, deoarece el s-a desfășurat în fața citorva sute de copii (unii nu aveau mai mult de 7-8 ani), aflați la odihnă pe litoralul Mării Negre, și a educatorilor lor. Cu toate acestea, fiecare întimplare literar-artistică, avînd nu rigoarea unui scenariu stabilit dinainte, ci acel curs pe care îl are însăși viața, n-a căzut niciodată în monotonie, nu și-a pierdut niciodată spectatorii. La Năvodari, cu excepția lui Mircea Bodolan, au fost prezenți toți membrii cenaclului care s-au aflat și la Medgidia la care s-au adăugat Erika Jozsa și Mircea Vintilă. Alături de ei s-a aflat de data aceasta și conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu, care a făcut tot ce i-a stat în putință și a reușit pînă într-un punct să ridice orice barieră dintre scenă și public, să apropie vîrstele. Virtutele educative și patriotice ale artei promovate de cenaclu s-au făcut evidente și cu această ocazie.

Medgidia, 17 iulie, orele 19.30. Toți membrii reprezentativi ai Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar au fost prezenți la cea de-a doua întîlnire cu publicul din Medgidia. În grădina de vară a orașului întîmplarea literar-artistică s-a desfășurat sub semnul incertitudinii în ceea ce privește starea vremii. Cu toate acestea, peste șase sute de tineri au sfidat capriciile timpului și au ținut cu tot dinadinsul să dovedească oaspeților lor că prezența cenaclului în orașul unde trăiesc este pețru ei un adevărat eveniment, o sărbătoare care nu trebuie amînată din pricina picăturilor de ploaie care în unele momente ale spectacolului s-au transformat într-o ploaie veritabilă, îndurată cu stoicism de spectatori.

După ce poetul Adrian Păunescu a prezentat publicului pe cei care se găsesc pe scenă, actorul Eugen Cristea, acompaniat de alți colegi de-al săi, a încălzit atmosfera cîntînd „Cozma Răcoare”. Apoi, rînd pe rînd, Mircea Bodolan și Eugen Cristea au cîntat cu toți cei prezenți „Omul pădurii”, un cîntec deosebit de antrenant. Excelentul cîntăreț folk care este Mircea Vintilă a interpretat cu acuratețe „Pămîntul deocamdată”. A urmat apoi un moment creat de Erika Jozsa, Karol Horvath și Alexandru Dobransky. Din recitalul pe care l-au susținut nu au lipsit piesele „Nunta”, „Cînd o fi să fiu mai mare”, „Pasărea” (interpretat atît în limba română cît și în limba lor maternă, limba maghiară), precum și „Noi, muritorii”. Asupra ultimei piese merită să zăbovim puțin deoarece ea este una dintre cele mai frumoase ale cenaclului, atît textul cît și melodia fiind de o tristețe luminoasă. Suzana Georgescu s-a impus atît prin „Cîntă, cucule, cîntă”, cît și prin piesa „Soimul”, a cărei linie melodică este atît de sinuoasă încît pe un interpret mai puțin experimentat l-ar pune cu siguranță în incurtură. Doru Stănculescu își merită pe drept cuvînt faima de reprezentant de seamă al muzicii tinere de la noi, „Avram Iancu”, „Cîntec între apele țării” sunînd impresionant în interpretarea sa. Vali Serban și-a spus din nou „Blestemul”, pe versurile lui A.E. Baconsky. Poema Roșu și Negru, tot mai bine sudată în noua ei configurație, a cîntat șapte cîntec: „Anti-războinică”, „Devenire”, „Cu iubirea de moșie”, „Nopti”, „Cîntec pentru oameni”, „Amintire cu haiducii”, „Blues”. Dacă Vali Sterian, Liviu Tudan și Tică Bădiță au fost corecți, Florin Ochescu — chitară solo — a fost din nou excepțional nu numai în modestie, dar și ca interpretare. Mircea Bodolan a obținut din nou adevîrnea publicului cu „Dor de mamă”, „Rănitul dintre linii” și „Satul sub secretă după potop”. Toate cele trei cîntecuri interpretate de Victor Socaci — „Dona, Dona”, „Oltul”, „Un punct de vedere” — au sunat foarte bine. De un succes deosebit scontat s-a bucurat Eugen Cristea cu pantomima „În tren” și parodia finalului filmului „Cu mînilor curate”. Adrian Ivanțchi și-a susținut recitalul — „Amiaza”, „Ploaia care va veni”, „Vinare de vînt” — cu impetuozitate. Un cîntăreț care știe să se facă iubit de la început și pe merit este Valeriu Penișoară. „Cuvîntul lui Roată către Divan” și „Da, mai avem” îl vor păstra cu siguranță în memoria localnicilor. Nici Florian Pittiș nu are prea multe șanse să fie uitat așa de ușor, textele interpretate de el — „In mai” — N. Labiș — și „Serisoarea III” — variantă de



La Costinești, o memorabilă întimplare literar-artistică.

interpretare — fiind răsplătite cu îndelungi aplauze. Mircea Vintilă a cîntat nu mai puțin de 10 (zece) cîntecuri la întîmplarea artistică de la Medgidia: „Lordul John”, „Constantin și Veronica”, „Eroii”, „Hanul lui Manuc”, „Pămîntul deocamdată”, „Bade Ioane”, „Dor de singurătate”, „Mieșul”, „Proverbe”, „Crezul meu” cîntînd toți crezul deoară deoară. Cîntînd simțînd dorința publicului de a mai rămîne în cenaclu, Adrian Păunescu a invitat pe unii dintre artiști să mai interpreteze cîte o piesă. Roșu și Negru a interpretat „Doină”, Valeriu Sterian a cîntat unul dintre cele mai frumoase cîntecuri ale cenaclului — „Om bun”, aparținînd lui Dan Andrei Aldea. Adrian Păunescu, covîșit parcă de greutatea propriului său poem, a rostit cu emoție „Repetabila povară”. Ca un semn de omagiu pentru publicul din Medgidia care i-a apreciat demersul artistic, Valeriu Penișoară a cîntat „Bătălia de la Vaslui”. Florian Pittiș a cîntat și el „Cîntecul bufonului” din piesa lui Shakespeare „A douăsprezecea noapte”. Această întimplare literar-artistică a cunoscut apoteoza cînd s-a recitat incandescentul poem „Lumină! Luptă! Libertate!”, după care întreaga asistență a cîntat „Trăiască România!”, însuflețită de convingerea în mersul revoluției noastre, în idealurile comuniste.

Costinești, 18 iulie, orele 19.45. Pînă la orele 2 dimineața a durat una din remarcabilele întîlniri cu publicul pe care le-a avut Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar. Totul a concurat la reușita acestei întîmplări literar-artistice — un public sensibil, receptiv și avizat în ce privește arta tînară, interpretii cu posibilități deplin de exprimare, o vreme fără capricii. Sub cerul înalt de vară așezat ca un clopot protector deasupra noastră, piesele de bază ale cenaclului, la care s-au adăugat și altele mai puțin cunoscute, dar care vor avea cu siguranță un destin fericit, adică vor fi păstrate în memoria ascultătorilor — ne referim aici la „Maria și marea” al lui Doru Stănculescu — după cum s-au auzit pentru prima oară și unele compoziții, ca de pildă „Copii de țărani”, pe versuri de Adrian Păunescu, cîntec interpretat cu emoție de Valeriu Penișoară. Nu ținem să înșirăm din nou tot ce s-a cîntat — și s-a cîntat mîlt, și nici cine anume a cîntat — au fost prezenți pe scenă toți membrii cenaclului care au făcut deplasarea pe litoral. Asta pentru a nu transforma cronica noastră într-o dare de seamă fastidioasă și lipsită de acea vibrație pe care a avut-o spectacolul. Am vrea să subliniem însă un lucru care de acum a devenit, credem, clar pentru toți: întîmplările literar-artistice ale Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar se des-

fășoară nu în inspirația unuia sau altuia dintre membrii cenaclului sau potrivit unui scenariu înepent în canoane. Dimpotrivă, acest cenaclu — și lucrul a fost încă o dată dovedit în sedința din seara zilei de 18 iulie — își are consolidată forța și temeinicia ideilor sale — idei inspirate dintr-o profundă scrutare a lumii în care trăim, în dorința de comunicare reală cu publicul. Pentru membrii cenaclului, acesta nu este format din spectatori, ci din semeni de-al lor cu care caută pe tot parcursul reprezentației să stabilească un dialog, o bază de înțelegere, să-și descopere aspirațiile comune. Lucru care s-a realizat pe deplin la spectacolul din seara zilei de 18 iulie. Acei minunați oameni tineri, în număr de cîteva mii, care au cîntat împreună cu membrii cenaclului, au ris sau au fost mihiți odată cu el, au condamnat ororiile veacului sau au laudat marile fapte ale omului nostru contemporan, ale omului adevărat dintotdeauna, pe parcursul a peste șase ore, au fost coautori ai unei întîmplări literar-artistice, au stimulat pe cei din scenă la crearea unor momente cu adevărat de înaltă ținută artistică. Aceasta a imprimat spectacolului vioiciune și substanță, evitîndu-se astfel orice secvențe plicticoase, s-a dat curs dorinței de a promova noul — interesant în acest sens, debutul în cenaclu al lui Filip Marin, student timișorean, și foarte interesante discuțiile care au urmat, membrii cenaclului dovedindu-se nu numai interpreți străluciți, dar și înzestrați cu o viziune fermă — și nuanțată — asupra artei, asupra rosturilor ei. Fără îndoială, astfel de confruntări — mai ales că opiniile au fost contradictorii — sînt deosebit de utile pentru viața cenaclului, asigurîndu-i nu numai o notă de imprevizibil, dar și împotrîndu-i forțele.

Cel mai de sus moment al serii va rămîne recitalul de 50 de minute al lui Doru Stănculescu, aflat la apogeul formei sale artistice.

Cînd seriu, afară mai aud frînturi din cîntecul de încheiere al acestui spectacol-triumf:

Să curățăm tot răul din viața României,
Că noi sîntem Partidul și Țara Omeniei.

.....
Dacă renunți la luptă, n-ai ce să mai aștepți,
Nimica nu se face-n poziție de drepti.
Să facem România, prin toți și pentru toți,
Un teritoriu liber de-orice prejudecăți
Să fie-al nostru dreptul și-a noastră datoria
Trăiască libertatea! Trăiască România!

Cronici de GEORGE ARION ■
Fotografii de GH. AMUZA ■



Florin Ochescu — unul dintre cei mai buni chitariști pe care îi avem



Din nou la Medgidia, de data aceasta „cîntînd în ploaie”

Dezamăgiri de sezon

Cînd am fost prima oară la Geneva, într-o vară fierbinte de parcă era de import, un ziarist francez îmi spunea cu o maliție care nu îl caracteriza numai pe el, că dacă vrea să-și întilnească o cunoștință din Nagasaki sau, mă rog, din Tokio, atunci nu are decît să se posteze pe podul Mont Blanc care leagă cele două brațe ale orașului despărțit de lacul Léman. S-ar părea că celebrul pod de unde se poate admira, cînd funcționează, una din cele mai înalte arteziane din lume, e un fel de Mecca a japonezilor. Vara, turiștii niponi cu economii în stare să sfideze balanșurile dramatice între yen și francul elvețian profită de faptul, scuzabil, că genevezii pleacă în concedii (foarte puțini în... Japonia), pentru a lua în primire celebra așezare diplomatică. Palatul Națiunilor și mai toate edificiile în care se desfășoară o gamă largă de conferințe internaționale sînt fotografiate pe dinăuntru și pe dinafară cu o fervoare a detaliului greu de imaginat. Turiștii japonezi, de regulă în grupuri, înarmați cu mormane de aparate de filmat sau de fotografiat, preiau fotografiile cu o fotografică tot ce poate oferi Geneva, metodic, cu ghidurile în mînă și sandvișurile în buzunar, într-o desfășurare de energie care trădează ambiția inequibazabilă a călătorilor conștienți că o amintire frumoasă are șanse mari să nu se repete.

Spre deosebire de turismul de grup, în general vivace, turismul „first-class” se realizează mut și cu morgă. Călătorii bogăți nu fotografiază, pentru că amintirile lor se decontează după alte criterii. Vara, pe promenada lacului, Rolls-urile se înșiră unul după altul în parkingurile hotelurilor unde, conform unei tradiții de fier, vin să-și macine spleenul milionarii care au bătut pînă la fund cupa „amară” a vacanțelor în Azore sau Hawaii. La acest nivel „se vine” la Geneva pentru reîntîlniri melancolice și extrem de scrobite între hotarele unor cluburi private cu o cotă de participare pentru un sezon care ar asigura bunăstarea anuală a unei familii elvețiene cu foarte mulți copii.

Într-un asemenea climat de opulență rafinată și plictiseală apăsătoare, industria hotelieră de rangul I nu are de ales. Ea trebuie să-și facă datoria pedant și pînă la capăt. Totul este organizat perfect pentru a nu deranja nici măcar cu o adiere în plus sau în minus respectabila clientelă. Prințre altele, avîndu-se în vedere prețurile dureros de comanditate, nu se cer bani cash pentru că, este știut, milionarii sînt harpagoni. Plățile se reglează numai în ecure. În consecință, se achită, în franci sau orice altă monedă care se mai poate mîndri cu o asemenea titulatură, numai bacșișurile. Pentru acest mărungiș la Geneva sosesc cu trenurile clasa a III-a, cu autobuzele sau camioanele tineri și tinere, caracterizate de un optimism imbrudent, din Italia, Spania sau Portugalia.

Pentru două, trei luni, ei îngroasă rîndul personalului de serviciu din hoteluri sau din rețeaua micilor magazine de tot felul. Mulți sînt puși să aibă grijă de parcuri, tund iarba, udă florile, spală automobile, mătură străzile, sortează legumele și fructele în piețele neapărat cochete ale Genevei. Cei mai norocoși, care și-au cîștigat o notorietate profesională în sezoanele precedente, plimbă câteii onorabilele clientele din hotelurile de lux. Operațiunea se desfășoară cu o strictețe decență pe trasee bine delimitate și după un orar care nu poate fi perturbat decît de apariția unor calamități reale, evident, pentru patrupeze: o ploaie ușoară sau altele asemenea.

„Turiștii” harnici care nu găsesc de lucru pentru cîteva săptămîni sau nu și-au șlefuit îndeajuns talentul de a prinde cîteva bacșișuri pe zi nu au de ales. Trebuie să se pregătească sufletește pentru un lung autostop, înapoi, acasă. Asta e regula jocului. Între dezamăgirea lor și aceea a milionarilor veniți pe marginea Lémanului să se mai deconecteze, într-o sobră aspirație spre impozibila fericire, există o diferență de preț. Și una de optică: milionarii pot face autostopul cu apetisanta curiozitate, vag buimacă, fată de o năzbitie veselă, drăguță și ieșită din comun.

RADU BUDEANU

Reuniuni internaționale:

DREPTUL MĂRII

De cîteva ani atenția statelor și a opiniei publice mondiale este reținută — s-ar putea spune în mod constant sau în orice caz cu o mare ritmicitate — de ceea ce specialiștii denumesc „A III-a Conferință O.N.U. asupra dreptului mării”, ajunsă în acest an la a 6-a sesiune, de la convocarea ei oficială în 1973.

Această desemnare succintă sugerează evident ideea că este vorba de o reuniune internațională care succede în timp unor acțiuni similare și că obiectivul său îl constituie elaborarea unor reglementări juridice cu privire la mări și oceane. Într-adevăr, problematica mărilor și oceanelor a mai fost examinată în cadrul a două conferințe organizate sub egida O.N.U. în 1958 și 1960, care au dus la adoptarea unor importante convenții internaționale și anume: Convenția asupra mării teritoriale și zonei contigui, Convenția asupra patoului continental, Convenția mării libere, Convenția privind pescuitul și conservarea resurselor biologice ale mării libere.

Ceea ce rezultă mai puțin din simpla evocare a acțiunii ca atare este explicația duratei sale puțin obișnuite în comparație cu alte conferințe interna-

La 15 iulie a.e. s-au încheiat, la New York, lucrările sesiunii a 6-a a celei de-a III-a Conferințe O.N.U. asupra dreptului mării, al cărei obiectiv constă în elaborarea și adoptarea unei convenții care să includă pe cît posibil, toate aspectele legate de regimul mărilor și oceanelor. Recomandarea Adunării generale a O.N.U. este de a se avea în vedere că problemele spațiului oceanic sînt strîns legate și trebuie examinate în ansamblul lor.

Negocierile pe această temă vor fi reluate anul viitor în cadrul unei noi sesiuni a conferinței. Există speranța că lucrările conferinței să se încheie la finele anului 1978 prin semnarea viitoarei convenții, în cadrul unei sesiuni festive la Caracas, unde în 1974 au început discuțiile privind fondul problemelor de pe agenda conferinței.

ționale, a aprecierii, deseori întîlnite, că este vorba de una dintre cele mai importante negocieri internaționale din ultima vreme.

Importanța și actualitatea acestor negocieri derivă în primul rînd din existența unor legături deosebit de strînse între subiectele de pe agenda conferinței și unele probleme economice majore, cum sînt materiile prime, comerțul, energia, alimentația, mediul înconjurător și alte elemente care nu au avut o prea mare pondere la conferințele anterioare din acest domeniu.

Aspectele politico-juridice de redefinire a naturii și conținutului relațiilor dintre state cu privire la importantul domeniu al mărilor și oceanelor, care cuprind peste 70 la sută din suprafața globului, ocupă, de asemenea, un loc de prim rang în lucrările conferinței, majoritatea covîrșitoare a statelor lumii manifestîndu-și dorința și voința de a așeza la baza interdependentei, deci a cooperării lor, inclusiv în domeniul maritim, principiul și norme noi, convenite după proceduri democratice, care să reflecte coordonatele actuale și de perspectivă ale vieții internaționale.

Din punct de vedere al participării, numărul statelor este de peste 150. Remindînd că la conferințele precedente au participat 86 de state care, în general, au încercat să codifice unele reguli cristalizate în practică, pe baza tradiției unei creații juridice evolutive, rezultă că la actuala conferință sîntem în prezența unor profunde schimbări cantitative și calitative în sensul luării unor decizii politico-juridice rapide asupra ansamblului problemelor, cu participarea tuturor statelor — în primul rînd a celor care nu au putut participa la conferințele anterioare sau au avut o participare nerevelatoare.

În plus, așa cum au reliefat cu pregnanță lucrările de pînă acum, interesele participanților diferă, uneori în mod fundamental, în funcție de situația lor geografică (existînd țări riverane sau fără litoral, posesoare sau neposesoare de insule, cu tărîmuri și platouri vaste sau restrînse riverane sau neriverane la strîmtori etc.), de poziția economică (departajarea fiind netă între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare) și de alți factori, inclusiv cei de natură militară-strategică.

Elementul nou care a readus, relativ rapid, pe agenda O.N.U. problematica mărilor și oceanelor îl constituie intrarea în sfera reglementărilor juridice a teritoriilor submarine aflate la mari adîncimi, denumite succint Zona internațională, unde se estimează a fi concentrate importante bogății minerale, în special noduli de mangan, nichel etc. Discuțiile care au avut loc pe această temă înainte de conferință s-au soldat cu adoptarea, la 17 decembrie

1970, de către Adunarea generală a O.N.U. a „Declarației de principii care guvernează fundul mărilor și oceanelor ca și subsolul lor în afara limitelor jurisdicției naționale”.

Deși nu se poate încă estima sfera de cuprindere a zonei internaționale — deoarece practic ea depinde de criteriile ce se vor adopta pentru fixarea limitelor platourilor continentale ale statelor — mutația produsă este considerabilă atît sub aspect politico-juridic, cît și din punct de vedere al modalităților de cooperare între state. Schimbarea calificării de bunuri ale nimănui (res nullius) în bunuri comune (res communis), fapt reflectat în declarația acestor teritorii drept „patrimoniul comun al umanității”, este dublată de directiva de a se elabora un regim internațional care să cuprindă un mecanism internațional corespunzător și care să prevadă îndeosebi punerea în valoare metodică și sigură și gestiunea rațională a zonei și resurselor sale, împărțirea echitabilă a beneficiilor, tîind seama în special de interesele și nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

Lucrările de pînă acum ale conferinței au dovedit că sarcina trasată de Adunarea generală a O.N.U. nu este ușor de îndeplinit. La sesiunea din acest an a trebuit chiar să se acorde o anumită prioritate examinării problemelor legate de zona internațională, în special a celor care privesc modul de punere în valoare a resurselor (exclusiv de către Autoritatea internațională ce se va crea sau și de către state individual), stabi-

lilor teritoriale peste limita de 12 mile.

Preluarea acestei idei de către țările dezvoltate și mai ales instituirea unilaterală de către asemenea state a unor zone de pescuit cu caracter mai mult sau mai puțin exclusiv a încurajat tendința din cadrul conferinței de a considera că zona economică trebuie să facă parte dintre zonele de sub jurisdicția națională, statut recunoscut deja pentru apele teritoriale și platoul continental.

Există totuși speranța că reglementările ce vor fi reținute în final la conferință vor conține elemente de natură să evite transformarea acestui nou concept în instrument de împărțire a mărilor și oceanelor, să permită accesul tuturor statelor, în condiții rezonabile, la exploatarea bogățiilor biologice din zonele economice care sînt sau vor fi instituite.

Adăugînd faptul că la conferință au apărut elemente noi și în legătură cu problematica „clasică” a mărilor și oceanelor, ca de exemplu înlocuirea actualelor criterii de fixare spre largul mării a platoului continental (200 m adîncime sau exploatabilitatea) cu un criteriu geologic (panta continentală), stabilirea unor noi reguli privind spațiile din jurul insulelor, trecerea prin strîmtorile internaționale, regimul mărilor închise și semiînchise, delimitarea spațiilor maritime între statele vecine etc., avem, credem, confirmarea afirmației că regimul mărilor și oceanelor este o componentă de primă importanță a problematicii internaționale actuale.

Cu toate dificultățile întîmpinate pînă acum marea majoritate a participanților speră ca lucrările conferinței să se încheie cu succes, eventual chiar în cursul anului viitor.

În lumina politicii sale externe, plină de responsabilitate față de modul în care trebuie soluționate problemele vieții internaționale, țara noastră a participat și participă activ la lucrările Conferinței asupra dreptului mării, animată de dorința și de voința de a se conferi lucrărilor conferinței și reglementărilor ce vor rezulta spiritul profund democratic și echitabil care trebuie să anime relațiile dintre state în toate domeniile. Poziția țării noastre față de diversele probleme de pe agenda conferinței are în vedere, de asemenea, promovarea unor interese specifice derivînd din situația de stat riveran la Marea Neagră și care în același timp desfășoară activități în oceanul planetar, cum sînt transporturile maritime și pescuitul oceanic.

Coordonata esențială a poziției țării noastre pornește de la aprecierea dată de președintele Nicolae Ceaușescu în expunerea din 28 martie a.e. — în sensul că „O.N.U. poate și trebuie să-și aducă contribuția la reglementarea echitabilă a folosirii mărilor și oceanelor, tîind seama că tendința de extindere unilaterală a drepturilor unor state asupra oceanului planetar, care poate căpăta în fapt caracterul unei extinderi teritoriale, poate crea un șir de probleme conflictuale grave în viața internațională, poate duce la ascutirea contradicțiilor și agravarea încordării pe plan mondial”, că „este necesar ca în reglementarea acestei probleme să se pornească de la principiul că mările și oceanele să aparțină în continuare patrimoniului internațional al umanității, să servească interesele tuturor popoarelor, cauzei colaborării și păcii”.

T. M. DAMASCHIN

Cuba: „Alamar”, un simbol al dezvoltării

Încantați de splendorile vechi și recente ale Havanei, de arhitectura îndrăzneată și elegantă a construcțiilor sale, bineînțeles că încă din primul moment al vizitei am acceptat propunerea gazdelor de a vedea noul cartier de locuințe „Alamar” al Capitalei, una dintre cele mai de seamă realizări ale Cubei socialiste în domeniul social-cultural.

Sînt cîteva kilometri din centrul Havanei pînă acolo, pe care îi străbăteam cu mașina în aproape o jumătate de oră Autostrada, străjuită de vile în stilul arhitectonic vechi, de cocotieri încărcăți de fructe cît bostanul de mari și culturi agricole, se îndreaptă în direcția nord-vest, în întîmpinarea brizei Golfului Mexic Cartierul „Alamar” e de fapt un oraș de sine stătător, un oraș satelit al Havanei, conceput și construit după cele mai moderne exigențe ale arhitecturii și confortului.

Primul bloc a fost construit în 1970, iar de atunci s-au ridicat sute de clădiri, nu mai înalte de trei-patru niveluri, cu cîte 40—50 de apartamente fiecare. În 1977 s-a ajuns aici la aproape 35 000 locuitori și se prevede ca pînă în 1985



cartierul „Alamar” să cuprindă 85 000 locuitori Școlile, grădinițele, spațiile comerciale, cinematografele, parcurile întregesc personalitatea și coordonatele

SPECIALIȘTI ROMÂNI ÎN AFRICA

Oameni de la „Romp petrol” în Sahara algeriană

În deșert sondorii se simt, uneori, ai-doma cosmonauților rătăcind în neant. „La sute de kilometri de magistrala transsahariană, undeva printre dune, la 1000 sau chiar 1500 km depărtare de oraș, orbit de furtunile de nisip, fără alt punct de orientare decât turla sondei și cele zece umbre care trebăluiesc în jurul ei, pe o temperatură de 65 de grade la soare, ai impresia că te afli în neant” — remarcă inginerul Aurel Turcu, de la întreprinderea de cooperare economică cu străinătatea pentru petrol și gaze „Romp petrol”. El a activat mai mulți ani în Algeria ca șef de contract pentru asistența tehnică românească în cadrul societății petroliere algeriene „Sonatrach” și, în această calitate, cunoaște în amănunțime activitatea sutelor de specialiști români, ingineri de foraj, sondorii șefi, maștrii de foraj, maștrii mecanici, mecanici, ingineri geologi și geofizicieni, ingineri de producție care, începând din 1968, lucrează cu specialiștii algerieni, au lucrat în pustiu saharian cu instalațiile de foraj livrate de „Industrialexport” sau au trudit la planșetă, în birourile „Sonatrach”, pe baza unui contract de asistență tehnică, aducându-și contribuția la valorificarea imenselor bogății petroliere ale Saharei.

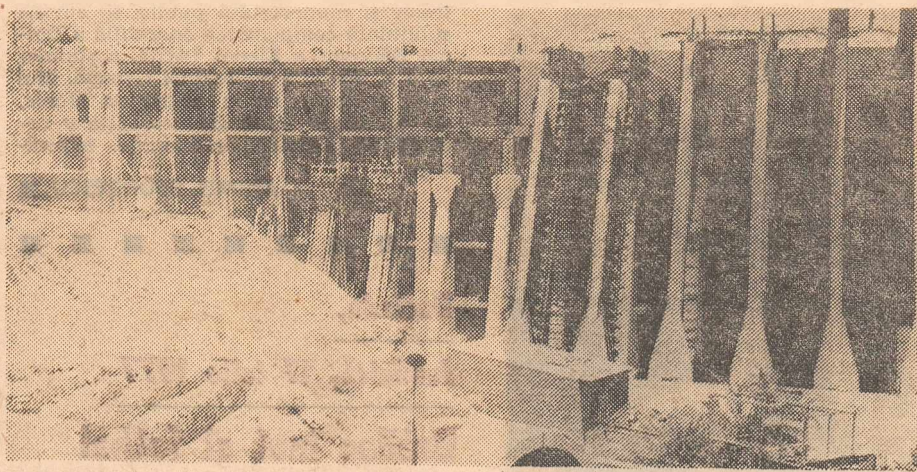
Așadar, nu toți specialiștii noștri au trebuit să infrunte vitregiile Saharei. Unii prin natura specialității lor, de pildă o parte din inginerii care prelucrau și interpretau datele lucrărilor de cercetare geologică, au stat confundată în noiane de cifre, în maldăre de hărți sau în fața mașinilor electronice de calcul, fără ca prin aceasta aportul lor să fie mai puțin prețios, chiar hotărâtor, în reușita programului de asistență tehnică. Alții însă s-au avîntat în imensitățile de nisip, la Hassi Messaoud, la Im Amenas și în alte colțuri ale Saharei.

Cum arată un asemenea punct de foraj în plin deșert, tovarășe inginer Turcu?

— Să luăm, bunăoară, El Borma, la 300 km de Hassi Messaoud, spre frontiera tunisiană și cea libiană. Șoseaua spre El Borma este, din multe privințe, o pură ficțiune. Cîndva, un tractor și o lamă de buldozer au trasat direcția unui drum printr-o dune. Un drum neasfaltat, de nisip, pe care vînturile deșertului îl acoperă mereu. Pe aci doar șoferii beduini, care au făcut saltul de la cămila la automobil, se încumetă să conducă, bazîndu-se pe un simț înnăscut al orientării în deșert. Bornele sînt despărțite, pe alocuri, de kilometri întregi, o pană de motor echivalînd, în unele cazuri, cu moartea prin sete. Cînd am ajuns eu acolo, trei algerieni care rămăseseră în pană cu automobilul lor se pierduseră și au putut fi găsiți doar cu elicopterul. Sonda propriu-zisă nu este situată, în mod obișnuit, lîngă vreun sat sau măcar cătun. O mină de oameni în deșert. O dată pe săptămînă aterizează un avion și toată lumea se îmbulzește la aeroport, chiar dacă nu are nici o treabă, doar pentru a mîngîia cu ochii avionul, practic singura legătură cu civilizația. Munca este dură, epuizantă, din cauza condițiilor climatice.

civice și spirituale ale acestui cartier modern. Zeci de mii de havanezi, tineri și vîrstnici, au participat și participă prin muncă patriotică la construcția orașului nou. Fiecare elev și student de altfel se poate mîndri că și-a petrecut cel puțin o vacanță în salopetă de constructor pe acest șantier.

Stăm de vorbă cu muncitorii și inginerii de aici. Ne vorbesc despre sarcinile lor prezente și despre cele viitoare, despre marile obiective economice ale actualului plan cincinal aprobat de primul congres al Partidului Comunist Cubanez. Toate orașele vor cunoaște o dezvoltare fără precedent. Ajutorul constructorilor, în ridicarea noilor construcții de locuințe și social-culturale, a noilor întreprinderi industriale, este — spun ei — producția pe care o asigură tovarășii lor din fabricile de ciment, pentru că cimentul este într-adevăr unul dintre cele mai necesare materiale de care are nevoie acum și în perspectivă Cuba socialistă. Se prevede ca în 1980, prin punerea în funcțiune a două noi și moderne întreprinderi, să se ajungă la o producție de 5 milioane tone ciment anual. Tocmai de aceea sîntem invitați să vedem o astfel de unitate economică.



Petrol și apă — două elemente capitale ale prosperității Algeriei. Alături de algerieni, specialiști români, acționînd în cadrul unor vaste programe de asistență tehnică, sînt prezenți pe ambele fronturi, în bătălia pentru petrol și în bătălia pentru apă. În fotografie, aspect din timpul construcției pe firul rîului K'Sob, din estul Algeriei, a unui baraj de acumulare pentru irigații. Debit : 3 000 000 metri cubi de apă. Au participat constructorii și utilaje românești.

Trei specialiști de-ai noștri au lucrat în acest avanpost al bătăliei pentru petrolul saharian. Pentru a prezenta o imagine justă, mă grăbesc să adaug că autoritățile algeriene, în colaborare cu „Romp petrol”, au acordat cele mai bune condiții de recuperare și odihnă inginerilor și tehnicienilor români trimiși în puncte izolate. Cam la fiecare trei săptămîni, ei revin, pentru o săptămînă de recuperare, în unul din cele trei centre de pe coasta mediteraneană afectate acestui scop : la Boumerdès, lîngă Alger, la Oran și la Les Andalouses, lîngă Oran.

În momentul de față — precizează inginerul Costel Moise, directorul adjunct al „Romp petrol”-ului — tocmai pe baza bunelor rezultate obținute în ultimii ani și a aprecierii câștigate de specialiștii și instalațiile noastre în Algeria, formele de cooperare dintre cele două țări prietene se amplifică și se diversifică. În 1976 a fost semnat un important contract pe cinci ani pentru execuția de lucrări de foraj în Sahara cu instalații românești și cu echipele de tehnicieni corespunzătoare. Diferența față de perioada precedentă constă în următoarele : în loc de a vinde instalațiile noastre partenerului și a-i acorda apoi, la cerere, pe bază de contract, asistență tehnică, mergem de la bun început cu instalațiile și specialiștii noștri la fața locului, executăm toate lucrările pentru perioada stabilită — în cazul de față cinci ani — apoi „împachetăm” și ne întoarcem acasă, putînd folosi același utilaj și în alte părți de pe glob. Este o formă superioară de cooperare, asigurînd nu numai o mai bună valorificare a inteligenței tehnice românești, dar și o contribuție mai substanțială din partea noastră la avîntul industriei extractive algeriene. Pentru a da o idee asupra proporțiilor acestui nou contract, suficient să spunem că în momentul cînd, conform prevederilor lui, toate instalațiile noastre vor fi în funcțiune în Algeria ele vor constitui acolo echivalentul unei mari întreprinderi de foraj din țară.

Amplourea care prin ea însăși ilustrează în modul cel mai convingător eficiența asistenței tehnice acordate de România socialistă statului african prieten — completează inginerul Turcu. Și să nu uităm că partenerul nostru are toate posibilitățile de comparație și evaluare, avînd în vedere că în Algeria

activează specialiști în petrol din vreo zece țări. Tocmai în acest context putem afirma cu toată răspunderea că oamenii și instalațiile noastre au trecut cu succes examenul practicii. S-au remarcat inginerii Traian Blebea, Vitalian Danciu, Dumitru Șerbănescu, mecanicii Petre Jalbă, Nicolae Hornea, sondorii-șefi Constantin Amaricăi, Florentin Vladu și mulți, mulți alții. Specialiștii români au fost elogiați de conducerea societății „Sonatrach”, de înalte oficialități algeriene. Aș vrea să profit de acest prilej pentru a sublinia deosebita competență tehnică a colegilor algerieni, relațiile de conlucrare rodnică, stabilite cu inginerii noștri.

Prezența românească în Algeria îmbracă și aspecte poate mai puțin cunoscut, dar cu o profundă rezonanță umană.

Deb Deb, un sat de nomazi beduini, ocupă o suprafață de 200 kilometri pătrați, cît un mare oraș. Aici, la Deb Deb, specialiști români din cadrul „Romp petrol”-ului au forat cu o instalație românească T-50 și au recondiționat sonde de apă. Să nu mire participarea „Romp petrol”-ului la căutarea apei : în mod normal, aceiași tehnicieni care forează puturi de petrol în pustiu forează și sonde de apă pentru alimentarea cu apă industrială. Și să nu uităm că pînă la 1200 m sub nivelul nisipului.

Grație eforturilor conjugate ale tehnicienilor de foraj români și algerieni, într-un sfîrșit a apărut apă și la Deb Deb. Pe măsură ce se înlocuia noroiul de foraj, lichidul dătător de viață își croia drum din străfunduri. Nu țîșnind cu putere, ca o fîntînă arteziană, ci încet, încet, gîlgînd, parcă înaintînd cu greu spre suprafață.

Erau acolo șase români și zece algerieni, emoționați, cu ochii ațîntiți asupra puțului, cu gîndul la viitoarea oază care se va crea în jur și care va permite, în sfîrșit, stabilizarea satului rătăcitor, crearea unui alt colț de civilizație în „Sudul fantastic”, după cum spun înșii algerienii. Nu a fost nici o festivitate (cel mai apropiat oraș de reședință, Oargia, se află la aproape 1000 km depărtare !), n-au răsunat cîntece, nu s-au ținut discursuri. Doar o mină de oameni în deșert, extaziați în fața unui fir de apă. Zece algerieni și șase români.

LIONEL NIȚESCU ■

la ridicarea noilor obiective economice ale Cubei socialiste. Obiective care, așa cum spuneam, împînzesc în acest cincinal harta țării prietene.

Într-adevăr, pe baza directivelor primului Congres al Partidului Comunist Cubanez se prevede ca în 1980 produsul social global să fie cu 34 la sută mai mare decît în 1975, ritm care va asigura dublarea puterii economice a Cubei în numai 11 ani. O intensă dezvoltare va cunoaște industria zahărului, ramură cu cea mai mare pondere în venitul național. Se prevede ca în 1980 producția de zahăr să ajungă la 8—8,7 milioane tone. Baza energetică va spori și ea în această perioadă cu circa 35 la sută, punîndu-se în producție unități energetice ce vor spori de 3 ori nivelul atîns înainte de revoluție. Producția metalurgiei neferoase va crește cu cel puțin 90 la sută. Se vor produce 100 000 televizoare și 300 000 aparate de radio anual. Industria pescuitului va trebui să asigure recoltarea în 1980 a cel puțin 350 000 tone de peste. Industria chimică, industria alimentară, agricultura se vor înscrie și ele în aceleași ritmuri înalte de dezvoltare.

ROMULUS LAL ■

MONDO UMANO ?

Strict autentic

Înainte de a spicui dintr-un articol mai amplu apărut în săptămînalul „Time”, aflăm (dintr-o știre a agenției ANSA) că un magistrat din localitatea Aquila a sechestrat un număr de 162 de reviste cu caracter pornografic tipărite în Italia. Întrucît ele puteau fi achiziționate în voie de la chioșcurile de ziare din întreaga Italie, o serie de societăți au denunțat publicațiile „pentru obscenitatea evidentă și incontestabilă”. Singular, gestul magistratului s-a bucurat de un ecou deosebit, fără a fi urmat, din păcate, de altele. Și acum, promisa revistă a presei care, credem, nu mai are nevoie de comentarii !

„La Londra, cîntărețul Johnny Rotten („Putredul”) scuipă auditoriul și țîpă în gura mare : „Vă urăsc !” După o primă perioadă de succes care l-a adus pe ecranele televiziunii, lumea bună britanică a hotărît că și ea urăște cuvintele obscene, hainele ponosite și comportarea dezgustătoare a lui Rotten. Johnny și orchestra sa, al cărei nume obscen este de netipărit, nu mai au acces la radio și în sălile de concert britanice.

„La Hollywood, membrii unei asemenea orchestre, numită „Microbii”, încearcă să salveze o seară monotonă, la barul „Whisky” mînjindu-se cu unt de arahide.

„La Boston, solistul grupului „Dead Boys” („Băieții morți”) plonjează pe scenă ca o pasăre, în „bomba” numită „Șobolanul”. Poartă o haină de piele, deschisă, și un tricou decorat cu zvastici. Se dedă la gesturi și „glume” de o obscenitate inimaginabilă.

„În Florida, impresarul Sidney Drashin declară că este o chestiune de timp pînă cînd invazia muzicii „punk” (scîrbos, dezgustător) va începe și aici. Afirmă el : „Compania noastră consideră că are să fie o mare afacere. S-a întins peste tot”.

„La Tokio, Chicago și Paris, adolescenții se agită cuprinși de isterie și salută cu țipete exaltate sunetele zgomotoase, stridente adesea, brutale ale „rock”-ului scîrbos”. De aproape un an, acest gen de așa-zisă muzică a proliferat în tavernele „rock” din marile orașe occidentale. În aceste spelunci a șoca este șic. Membrii orchestrelor și ascultătorii lor se împopoțonează în maiouri și „blue-jeans” intenționat zdrențuite ; idealul este ca rupturile să fie prinse cu ace de siguranță. Emblemele de zvastică se asortează într-adevăr cu o asemenea costumație. La Londra, părul este adesea uns cu cantități mari de ulei, pieptănat în sus și vopsit în albastru, oranș și verde, sau într-o seducătoare combinație de două nuanțe. Urechile perforate pot fi împodobite cu ace de siguranță — unele făcute din aur sau argint.

Scenele au început să se umple cu un număr amețitor de grupuri și soliști ale căror nume evidențiază nihilismul și grosolănia care au inspirat această mișcare „culturală”. „Ciocnirea”, „Bolidul”, „Dictatorii”, „Strangulatorii”, „Damnații” și „Richard-Iadul”, cum își zice un cîntăreț „punk” din New York. Muzica face apel la instinctele primitive, animale, este un fel de strigăt al cavernelor.

Seymour Stein, de la compania de discuri „Sire Records”, unul dintre campionii „punk”-ului, consideră că această muzică reflectă o stare de indiferență totală în rîndul tineretului. „Tinerii consideră că ei n-au avut nici un amestec în crearea haosului care este lumea noastră de astăzi și, de asemenea, ei nu au de gînd să facă nimic pentru a o face mai bună — fiindcă nu pot”.

Ne oprim aici și mai precizăm doar că toate cele de mai sus sînt strict autentice.

PETRE NICOLAE ■

Jucătorii

La acest campionat atât de complicat un singur lucru a fost bun: că, de bine de rău, am putut constata că avem, dacă nu multe formații bune, destul de mulți jucători foarte buni. Recentele clasamente publicate, între care unul al revistei acestei, au stabilit, după mai multe criterii, o oarecare ierarhie.

Aici ar fi de discutat ce înseamnă un jucător valoros: cel care marchează sau cel care creează? S-a observat astfel, de la o vreme, că marchează mai mult jucătorii din linia de mijloc decât înaintașii de meserie. Lucrurile își au explicația lor: dacă ai un Cruyff sau Gerd Müller, atunci poți să-l ții și în linia din față pentru că el tot va marca.

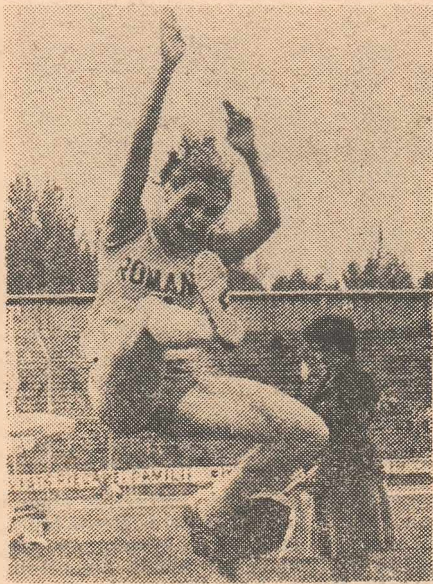
Dar să ne întoarcem la ierarhia jucătorilor. După revista **Luceafărul**, Dudu Georgescu ar merita o coroană specială în afara celei de-a doua Ghete de aur; după **Flacăra**, Ștefănescu de la **Universitatea Craiova** ar fi jucătorul care a strălucit cel mai mult în acest an. După noi, dreptate au ambele reviste. Dudu Georgescu a marcat 47 de goluri numai în campionatul anului acesta, ceea ce este o cifră record și pentru Europa. Deci, locul întâi în clasament este bine meritat. Judecând lucrurile și altfel, și clasamentul revistei noastre este real. Aici au intrat în socoteală nu atât eficacitatea pe goluri cât constanța formei lui Ștefănescu care, este foarte adevărat, a fost jucătorul ce s-a impus de la joc la joc în campionatul recent încheiat. După mine, un alt jucător care ar putea să fie premiat pentru regularitatea formei sale ar fi Cheran de la Dinamo. În discuție, pe această temă, ar mai intra Băloni și Vigu precum și Antonescu de la F.C. Constanța. Ce facem cu Muțescu, cu Balaci, cu Simionas, cu Romilă, cu Dumitru și cu alții pe care încă nu-i numim? Aici clasamentul devine complicat. Cred că locul al doilea, al treilea și al patrulea ar trebui disputat între cei numiți mai sus, mai puțin Dumitru care, anul acesta, a fost inegal. Capriciile de formă se datorează multor cauze: iată că până acum, în ordinea preferințelor noastre, nu a apărut, de pildă, Sătmăreanu II, jucător de națională, dar nu atât de egal cu sine însuși ca Antonescu, dacă e să luăm stoperii. Nu apar în acest clasament Sameș care a făcut jocuri excelente la națională, cel puțin anul acesta, dar la club nu-i un jucător care strălucește, Troi și Crișan, Zamfir și cu Marcu — și ei, luați individual, plini de calitate — nu se înscriu pe lista celor mai buni jucători ai anului; dacă Zamfir și Crișan au mai arătat câte ceva la națională, atunci nu putem vorbi despre același lucru la cluburile lor.

Ar mai fi de semnalat jucători care răsar între care l-aș numi pe Cițu de la **Universitatea Craiova**, pe Bucu de la **Politehnica Iași**, pe Zamfir de la **F.C. Constanța**, un puști de 15 ani, Giolău care a jucat destul de puțin la **Craiova** ca și Irimescu, alte două speranțe. N-au confirmat în schimb Cămătaru și Ticleanu de la același club, și ei speranțe, dar care n-au fost întrebuințați destul.

În sfârșit, jucători despre care s-a vorbit bine, dar nu întotdeauna: Angelescu și Economu de la **Corvinul**. Un loc în acest clasament l-ar mai avea și Stoica de la **Steaua** și încă vreo alți câțiva pe care probabil că noi i-am uitat.

Concluzia este că jucătorii buni se găsesc. De obicei, ei promit foarte mult la început, se plafonează repede însă, nu se țin de antrenament și nu-și respectă talentul. Rare cazuri ca Dembrovșchi și Antonescu, oameni care ar merita să fie citați pentru consecvența lor în pregătirea sportivă. Despre ceilalți, n-avem nimic de spus.

EUGEN BARBU



Cu 6,68 m. Alina Gheorghiu a câștigat, detașat, primul loc.



Maricica Puică a învins clar, aminând pentru altă dată doborârea recordului la 3 000 ce părea la un moment dat serios amenințat.

Fotografii de AUREL NEAGU

Atletele noastre s-au calificat în finala „Cupei Europei”

Pentru a treia oară consecutiv, dar mult mai convingător decât în anii 1973 și 1975, reprezentativa feminină de atletism a României și-a câștigat dreptul de a participa la finala „Cupei Europei”, ocupând locul al II-lea în semifinalele disputate, duminică după-amiază, la București, după puternica echipă a Uniunii Sovietice. Într-o companie dintre cele mai alese, adunând la start atlete din 8 țări, sportivele noastre s-au comportat remarcabil, confirmând poziția fruntașă a atletismului românesc în Europa și înaintând promisiuni dintr-un grup A — ce urmează să se desfășoare la Helsinki.

Mai mult decât mulțumitor, bilanțul fetelor vorbește de la sine: 6 victorii, 4 locuri secundare și 1 loc III, cu o mențiune specială pentru cursele de semifond în care Natalia Mărășescu (pe 1 500), Ileana Silai (pe 800) și Maricica Puică (pe 3 000) și-au depășit clar adversarele, înscriind timpuri în preajma recordurilor mondiale. La 35 de ani, Ileana Silai se arată, de la o cursă la alta, într-un progres uimitor, prin succesul de duminică ea devenind singura alergătoare din lume care a acoperit anul acesta 300 de metri sub 2 minute în concursuri consecutive! Victorii notabile au înregistrat și sârtoarele Alina Gheorghiu și Cornelia Popa, prima sârind în lungime foarte aproape de recordul de referință al fostei campioane olimpice Viorica Viscopoleanu. Statistica arată că săritura cea mai slabă a Alinei Gheorghiu a depășit cu 20 de centimetri performanța maximă a celei de a doua clasate, ceea ce, firește, vorbește de la sine despre marile progrese făcute în ultima vreme de atleta noastră. La suliță prin cel mai bun rezultat al său din acest sezon pe care-l dorim cât mai repede confirmat, Eva Zörgö și-a întrecut adversarele, aducând puncte prețioase reprezentativei țării. În condițiile în care, meteahnă mai veche, sprinterele au rămas datoare cronome-

trelor și numerosului public, se cuvine subliniată comportarea onorabilă a Doinei Bădescu, a Elenei Tăriță, a ștafetei de 4 x 400 și a Valentinei Groapă. Mai mult așteptam de la Argentina Menis, ale cărei calități fizice deosebite o recomandă pentru performanțe superioare.

ANDREI GEORGESCU

Dacia, duminică, 17 iulie 1977

Brăila: inot și fotbal

O duminică bintuită de tot soarele Bărgănelului și de copiii 400 de copii școlari din 20 de școli generale, școli sportive și licee cu program de educație fizică din țară au venit la Brăila să se întrecă, timp de patru zile, în cadrul Concursului republican de inot. De ce la Brăila? Organizatorii concursului au pus la dispoziția participanților toate condițiile necesare unei bune și pasionante întreceri sportive. Concursul se înscrie în planul de activitate al „Daciai”, manifestare sportivă de masă, și pină în această a patra zi de întreceri a fost corectate 17 recorduri republicane. Profesorul Vladimir Simionescu, inspector general în Ministerul Educației și Învățământului, ne spunea că „această întrecere este cea mai puternică ediție din toate cîte s-au desfășurat pină în prezent. La toate probele s-au stabilit noi recorduri”. Apoi se remarcă valoarea de masă a participanților. Adică au fost probe la care rezultatele celor 8 finaliști au fost superioare rezultatelor câștigătorilor edițiilor anterioare. Faptul se datorește negreșit antrenorilor care pregătesc acești copii și din care cităm, la întimplare, pe profesorii Nicolae Tat, București, Felix Heitz, Brăila, Ion Sușter, Reșița, Rodica Huștiuc, Galați.

În cadrul aceleiași largi manifestări, „Dacia”, tot la Brăila s-a desfășurat un campionat fotbalistic de selecție la care au participat toate echipele de fotbal din județ. Duminică s-a desfășurat finala. Scopul campionatului, ne mărturisea Robert Cosmoc, noul antrenor al echipei F.C. Brăila, a fost de a descoperi elementele valoroase locale, capabile de promovare în echipele divizionare B și C, pentru a se mai renunța la „importul” de jucători.

— „A”-ul nu vă interesează?, întreb eu.

— Ei, ne interesează, dar deocamdată nu ne pronunțăm.

— Ați depistat jucători care merită promovarea?

— Două-trei nume am reținut deja, dar acest campionat m-a ajutat pe mine să-mi fac o imagine de ansamblu despre potențialul fotbalistic al județului. Săptămîna aceasta vom mai organiza încă trei meciuri de selecție.

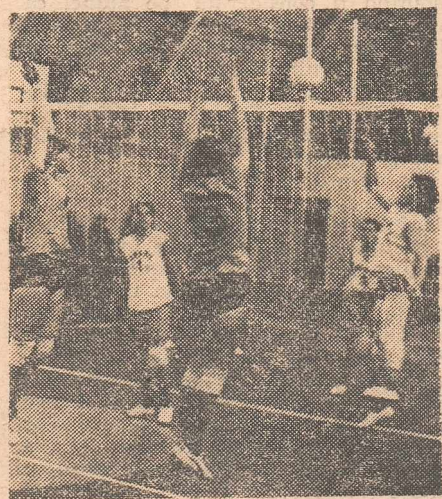
Cine știe dacă speranțele fotbalului brăilean nu se vor ivi tocmai dintre suetele de tineri care se întrec acum sub ochii selecționarilor.

NICOLAE GRIGORE

Primele succese românești la Jocurile mondiale ale surzilor

Duminică dimineața, pe stadionul Dinamo, a fost declarată deschisă cea de a XIII-a ediție a Jocurilor mondiale ale surzilor. Spectatorii, prezenți în număr mare, au salutat cu aplauze prietenești pe cei peste 1 500 de participanți, sosiți la București din 32 de țări ale lumii, spre a se întrece la 12 discipline.

În aceeași zi au început, pe diverse



arene și stadioane ale Capitalei, competițiile, participarea reprezentanților noștri debutând sub auspiciu favorabile. Astfel, trăgătorul Gheorghe Vasilescu a câștigat proba de pușcă liberă, 60 de focuri calcat, devenind primul campion mondial al actualei ediții, fiind totodată cel de al doilea sportiv român care reușește să obțină titlul suprem în istoria a 53 de ani a J.M.S. Remarcabil au debutat și alți reprezentanți ai României, fotbalistii întrecînd cu 4-0 Argentina, volebaliștii cu 3-1 Italia, iar volebalistele — de la meciul cărora vă oferim imaginea noastră — surclasînd echipa Olandei, în fața căreia a câștigat cu 3-0. La ora la care revista noastră intră la tipar, cea de a XIII-a ediție a Jocurilor mondiale ale surzilor se află în plină desfășurare.

Fotografie de S. BAKCSY

O drastică sancțiune a federației de handbal, egală cu o mare gaură în apă...

Campionatul divizionar A de handbal masculin s-a încercat de ceva săptămîni. Dintre cele două echipe care au retrogradat, una a reprezentat pentru handbalul nostru mai mult decât un nume. Este **Universitatea București**. Aceasta, înfruntată de antrenorul emerit Eugen Trofin, ani la rînd s-a mînat printre cele mai bune teanuri, fiind de furcă tuturor colegilor de întrecere, dar mai ales celor ce șteau la titlu. În plus, ea a furnizat — ani în șir — celorlate echipe, handbalului românesc, serii întregi de talente. Voina, Cosma, Ștef, Goran, Samungi, Kicsid, Gașu sînt doar cîteva exemple.

Am întrebat la clubul universitar de ce echipa a parasit prima divizie. Ne-a răspuns, cîntic, critică și autocritică, conf. univ. E. Trofin. „De-a unghiul anilor echipa noastră a fost pilonul cluburilor-tanion ale handbalului românesc. Am dorit totdeauna (și o rim și-acum, în continuare) să contribuim la progresul acestui frumos joc sportiv. Retrogradarea se datorează mai multor cauze. Unele țin de noi, altele nu! Trebuie să spun că din lipsă de timp eu nu m-am mai ocupat în paralel și de echipa de juniori, și de aceea la „U” ne-au cam lipsit în ultima vreme tinerii jucători. N-ăs vrea să trec cu vederea nici absența mea de la cirna formației în perioada acumulărilor și chiar a campionatului. Din ianuarie și pină în septembrie 1976 am fost la dispoziția F.R.H. și la conducerea tehnică a echipei Canadei. Situația precară a secției noastre, dar și a altor secții similare cu noi din punct de vedere organizatoric, are însă o explicație care ar trebui să pună pe gînduri pe toți cei ce doresc binele handbalului nostru. Este vorba de o tristă realitate: tot mai mulți tineri pun acum pe primul plan rezolvarea materialelor a problemelor lor și abia după aceea realizarea lor sportivă și profesională. În acest fel cluburile cu posibilități aleg calea cea mai simplă dar sigură pentru recrutarea de talente, lăsînd pe planul secund creșterea în pepiniera proprie a unor autentice valori. Ca pedagog cred că oferindu-le tinerilor satisfacții materiale pentru reușite în sport nu le facem servicii, ci dimpotrivă. Ca antrenor, socotesc că și handbalului românesc i se aduc astfel deservicii. Nu-i mai puțin adevărat că noi am retrogradat și pentru că unele echipe au câștigat o serie de meciuri cu alte arme decât cele ale sportului și sportivității. Un elocvent exemplu ar fi ceea ce s-a întimplat la Iași”.

★
Cu două zile înaintea meciului dintre „U” București și Gloria Arad, jucătorul Constantin Gelu (de la Gloria) îl contactează pe Cornel Banciu, portarul echipei „U”. Apoi, de față cu jucătorul Omescu (tot de la Gloria), îl propune bucurășteanului suma de 2 000 (două mii) lei în schimb victoriei arădene. Banciu promite să dea răspunsul a doua zi. În ziua meciului, Gelu îl așteaptă pe Banciu în drumul spre sală și pentru că acesta era cu doi coechipieri (M. Marinescu și T. Gabriel), îl ia de o parte și îi repetă propunerea cu mențiunea că suma o va primi după încheierea partidei. Banciu nu acceptă decât banii înainte. Gelu cere atunci un răgaz pentru a discuta cu „ai lui”. La sală, după ce se pare că discutase cu cei ce-l îndemneau și finanțau, îl cheamă pe Banciu în W.C. și îi înmînează un plic (cu antetul Intreprinderii Gloria) în care suma promisă era întreagă. Se despart, dar Banciu dă plicul vicepreședintelui clubului „U” iar acesta, după ce face monctarul, îl dă antrenorului federal Niculae Nedel, de față fiind și un reprezentant al C.N.E.F.S., Gheorghe Lupan. A urmat meciul în care Gloria a ieșit victorioasă la un punct diferență (în paranteză fie spus, martorii oculari înclină să creadă că este mai mult decât posibil ca bani să mai fi primit și alți coechipieri ai lui Banciu, într-atît de slab au jucat)... După încheierea partidei clubul „U” a făcut și înaintea federației un memoriu și totodată a comunicat verbal antrenorului echipei arădene că cei 2 000 lei se află la un membru al Biroului federal.

Știi ce face Federația? Întruneste abia după trei săptămîni comisia de disciplină, cheamă în fața ei de la „U” doar pe Banciu, iar de la Gloria pe Constantinescu și pe antrenorul echipei, Wegeman Roland, și hotărăște suspendarea de la orice activitate, începînd cu 18 II 1977, pină la încheierea anchetei F.R.H., a jucătorului Constantinescu. După mai bine de trei luni de... anchetă, timp în care nici de această dată de la „U” nu a fost nimeni chestionat, F.R.H. îl scoate „acarul Păun” pe Gelu C. și aplică celorlalți factori o sancțiune mai mult simbolică. Iată cum sună hotărîrea publicată în Buletinul informativ al F.R.H. nr. 10/1977: „La jocurile din turneul de

sală al campionatului R.S.R. categoria A masculin de la Iași — februarie 1977 — jucătorul Constantinescu Gelu (Gloria Arad) a oferit o sumă de bani unui jucător de la „U” București în vederea favorizării de către acesta a rezultatului final al întinderii. În urma anchetei efectuate, Biroul federal a stabilit următoarele măsuri disciplinare: — jucătorul Constantinescu Gelu este sancționat cu suspendarea pe viață din orice activitate sportivă oficială (exclus din viața sportivă); — secția de handbal Gloria Arad și antrenorul ei sînt sancționați cu avertisment pentru lipsuri în educarea și comportarea sportivilor proprii.

Recitind hotărîrea veți zice că ea este de aplaudat. Dar iată ce face Biroul federal. Neamintind suma pusă în joc, ne lasă să înțelegem că ar fi vorba nu de două mii de lei, ci de 200—300, pe care-i avea și Gelu C. la el și pe care, din dorința de a mai juca în divizia A cu echipa lui, i-a făcut cadou unui jucător de la „U”. Așa s-ar și explica „clementa” în cazul celorlalți factori cu răspunderi de la Gloria. Sancțiunea nu este deosebit de severă nici în cazul „drastice” suspendări pe viață, pentru că unui cunoscutor ea îi apare ca tautologică: F.R.H. scoate la pensie un pensionar, Gelu C. fiind rezerva rezervelor la echipa lui, iar vîrsta (peste 30 de ani) recomandîndu-i pentru retragerea din activitatea sportivă de performanță.

Este totuși de la sine înțeles că Gelu C. nu a avut altă bană de aruncat din buzunarul lui, cum este la mintea oricui că el nu a acționat de unul singur. Iar dacă Gelu C. este vinovat, atunci, în aceeași măsură, se fac vinovați și cei ce l-au îndemnat, și cei ce l-au procurat banii. De asemenea, este surprinzător că Biroul federal — care declară mereu sus și tare că dorește ca în handbal astfel de întâmplări reprobabile, de mentalități dăunătoare să nu mai existe — nu a cerut tuturor secțiilor de handbal să dezbată cele petrecute în turneul de la Iași. Era și de așteptat ca în toate colectivele în care se joacă, muncesc și învață handbalistii să se discute și să se acționeze pentru a se înțelege necesitatea respectării în întregime a normelor eticii și echității socialiste.

Fără îndoială însă că faptele puse în discuție ridică încă multe alte probleme. Despre măsuri, să notăm — pe scurt — că ar fi absolut necesar, și timp mai este încă la dispoziție, ca Biroul federal al F.R.H. să nu se oprime la jumătățile de măsură cunoscute. Pentru restabilirea climatului de muncă și disciplină, a ordinii și seriozității în handbalul nostru este de datorită factorilor investigați cu răspunderi în mișcarea noastră sportivă să analizeze întreaga desfășurare a ultimului tur al diviziei masculine: să facă o anchetă serioasă asupra celor împlinite la Iași și totodată să ceară organelor justiției să intervină, să tragă la răspundere pe antrenorul formației și pe ceilalți activiști ai secției de handbal de la Gloria Arad, ajungînd pînă la excluderea lor din viața sportivă; să amendeze cu retrogradarea în divizia secundă întreaga formație arădeană. Căle de mijloc nu există. Numai astfel, prin măsuri și hotărîri drastice, dar oneste, se poate asigura progresul pe mai departe al handbalului nostru.

I. NOVAC

IN OBIECTIV: ECHIBE FĂRĂ

„NUME”

Pandurii Tg. Jiu —

o așteptare de 30 de ani!

Pe harta fotbalistică a țării există orașe mari și orașe mici. Dar există totodată orașe în care pasiunea pentru fotbal e în mare scădere — să luăm exemplul municipiului Cluj-Napoca, sau al Piteștiului, sau al Galațiului dacă vreți, și așa mai departe — cum, de asemenea, există o multitudine de orașe mai mici în care pasiunea pentru fotbal se află în mare creștere. Aici, pentru că vom face o investigație mai de durată, nu numai că vom aminti câteva nume, dar le vom și studia de aproape, încercînd să depistăm acele resorturi interne care-i fac pe iubitorii de fotbal din Tîrgu Jiu, Sinaia, Cimpulung-Muscel, Regin sau Botoșani să se îngheșue duminică de duminică în arena echipei favorite într-un număr care de multe ori depășește asistența unei partide de primă divizie... Aici, la confluența dintre sportul de masă și cel de performanță, pasiunea pentru evoluțiile echipelor mici capătă adesea sensuri dintre cele mai nobile, legînd numele unui oraș de sportul cu balonul rotund mai mult decît o reușe de obicei un F.C.M. Galați, un C.F.R. Cluj-Napoca sau chiar o anume echipă Progresul București, care rămîn departe de a putea simboliza ceva pe harta fotbalistică la care ne-am referit. Numele amintite, mărturisim, nu au fost luate la întimplare — ba dimpotrivă. Este vorba de echipe nou promovate în a doua divizie a țării, de regulă după mulți și lungi ani de așteptări infructuoase. Dar, se spune, cu cît așteptarea este mai lungă, cu atît satisfacția reușitei este mai deplină! Pentru astăzi, ca început, Pandurii Tîrgu Jiu — județul Gorj.

★

Orașul Tg. Jiu n-a avut pînă anul acesta echipă în divizia secundă a țării. E drept, imediat după război în țară se înființaseră pe lingă prima divizie a țării, un fel de campionate zonale, echivalente într-un fel cu divizia B de azi. „Pandurii” a făcut parte dintr-o astfel de „zonă”, dar atunci cînd s-au alcătuit primele serii oficiale pentru a doua divizie, Gorj n-a mai avut reprezentant — rămînd mereu cu speranța unei promovări care, iată, acum se împlineste după exact trei decenii de așteptare. În cele două campionate care au precedat actuala lor promovare (1974—1975 și 1975—1976). „Pandurii” a terminat de fiecare dată pe locul secund în serie, fiind întrecută „la potou”, mai întii de Minerul

Motru și apoi de Minerul Lupeni. În campionatul 1976—1977, echipa gorjeană nu a debutat chiar cu dreptul, fiindcă în chiar primul meci de campionat a terminat la egalitate (1-1) cu Unirea Drăgășani, și încă pe terenul propriu. A urmat însă imediat o analiză severă, s-au stabilit responsabilități și sarcini sporite pentru fiecare membru al conducerii echipei și s-a creat, ca urmare, o adevărată emulație spre promovare, stîrnită, acum se poate spune, de „dușul rece” din prima etapă! Cu toate acestea, Pandurii Tg. Jiu a încheiat turul campionatului abia pe locul al doilea, la un punct de marea sa rivală, echipa C.S.M. Drobeta-Tr. Severin. În pauza dintre tur și retur, cunoscutul Titus Ozon l-a înlocuit pe antrenorul de pînă atunci, instructorul Aurel Stănescu, care a devenit antrenor secund al echipei. De asemenea, la Tîrgu Jiu a sosit cea mai importantă piesă (la ora actuală) a echipei, tînărul ex-craiovean Pițurcă, un jucător foarte dotat și care, dealtfel, a și jucat câteva meciuri în prima divizie a țării! Victor Pițurcă a devenit în curînd „vedeta” echipei gorjene și, în același timp, marea simpatie a suporterilor din orașul lui Brăncuși. În finalul campionatului, „Pandurii” a terminat cu nu mai puțin de cinci puncte avans în fața echipei din Drobeta-Tr. Severin, de fapt un alt oraș ahtiat după o re-promovare pe care o așteaptă de ani de zile. Iată palmaresul formației gorjene:

30 21 6 3 61—16 48

Cu alte cuvinte, 21 de victorii, 6 meciuri nule și numai trei înfrîngerii, dintre care două în turul campionatului (în deplasare, cu C.F.R. Craiova și Minerul Motru) și una singură în retur (la Unirea Drobeta-Tr. Severin, tot pe teren advers). În meciurile directe cu C.S.M. Drobeta-Tr. Severin, „Pandurii” a terminat la egalitate (1-1) în deplasare și a câștigat cu 1-0 pe terenul propriu, în retur, după un meci care a entuziasmat întreaga asistență. De asemenea, 61 de goluri marcate (golgeter Victor Pițurcă, deși el a jucat numai în retur!) și numai 16 prime, deci cam unul singur la două meciuri... Între jucătorii de bază ai echipei din Tîrgu Jiu se cunosc să-i amintim pe portarul Papuc, fundașii Mladin (căpitanul echipei), Nanu și Stîrcu, mijlocușul Zuică, extrema Bălută și, bineînțeles, „virful” Pițurcă.

Iată deci condițiile în care orașul de 30 000 de locuitori care este la ora actuală Tîrgu Jiu și-a văzut visul cu ochii: reprezentarea în a doua divizie fotbalistică a țării. Echipa are la ora actuală o excelentă bază materială (un stadion de 10 000 de locuri, mai mereu arhiplin dealtfel, două terenuri de antrenament, o sală polivalentă, cu 1 000 de locuri, de curînd inaugurată și care va putea fi folosită pentru antrenamentele de iarnă etc.), este destul de tînără și capabilă de progrese mai mari. Cu unele întăriri în cadrul formației de bază, Pandurii Tg. Jiu poate deveni — așa cum anticipau suporterii ei încă înainte de încheierea campionatului — un adversar redutabil pentru orice echipă, chiar dacă această echipă se întîmplă a se numi, de exemplu, Rapid — viitoarea sa adversară de serie...

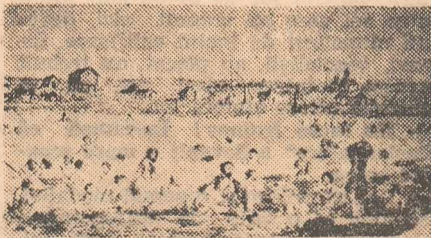
DUMITRU GRAUR

Vacanțele bunicilor

PĂTIMAȘII DE LA BALTA ALBĂ
(1846)

Să enumerăm câteva dintre stațiunile de vacanță de la noi, cu începuturile lor modeste și — mai ales — pitorești, așa cum le aflăm din ziarele și revistele anilor respectivi, care ne dau răspunsul la întrebarea: Cum își petreceau bunicii vacanțele?

Despre lacul cu ape minerale aflat pe moșia logofătului Constantin Bălă-



ceanu, la Balta Albă, din județul Brăila, ziarele bucureștene scriau, în luna iulie 1846: „Numărul pătimășilor (adică al bolnavilor) care-și caută alinarea suferințelor acolo, a trecut de cinci mii și mulți s-au vindecat chiar și de boala dropiei. Acum s-au mai pregătît 40 de odăi și încă o ospătărie”. Renumele acestei stațiuni balneare va ajunge, după opt ani, dincolo de hotarele țării, revista franceză „L'illustration” publicînd, în august 1854, un lung articol, însoțit de un desen al lui Theodor Aman, despre „Lacul și plaja de la Balta Albă din România, care a început a fi vizitat acum și de străini”.

RACUL

De-ale bălții

Dinți subțiri, tăioși ca briciul,
Dolii grele cern pe baltă.
Și-află-n lama lor supliciu
Peștișori nevinovați
Pe cînd stiuca vajnic saltă
Visînd noi sacrificaiți.

Nemișcată stă în stuf
Ochiul doai e pîndă trează;
Parcă-i lemn pictat
Dar, uff!,
La un invizibil semn
Tulbură calmo omiază
Acest lemn —
Al bălții lup.

Ce mai probă de vitează,
Ce trufii fără egal,
Cînd începe să foreze
Lacul botul de metal!
Un simbol e de curaj
Pe al apelor tîngaj.

Cît orgoliu —
Cînd sîgeată stufărișul —
Poartă-o știucă!
Ce visează, fără potă
Pare pentru toți cei care
Din eroare
Nu știu că
Este laș și cînd mușcă.
Prea cumplită răpitoare
Cea mai „cea mai” dintre toate
Poate-n moarte să coboare
Prada numai... pe la spate
(Nu din milă, se-ntelege,
Crima n-are nici o lege
Ci din simplă lașitate)

Morala:

Și curajul e-o minciună
Citeodată, nu-s povești,
Depinzînd din care parte
Și cu ce ochi îl privești.

NICULAE DRAGOȘ

UMOR INVOLUNTAR

Despre străzi, lucruri și sentimente

Iată o carte plină de virtuți. E compusă cu răbdare și măiestrie, acțiunea merge abrupt, stilul e pe înțelesul tuturor. Cît despre sentiment, el o brăzdează adînc, ațîț în lung cît și pe diagonale. Dacă, pe măsură ce mergem la miezul ei, avem unele nedumeriri față de acest obicei al autorilor de a ordona cuvintele după alfabet, ne dăm pînă la urmă seama că numai astfel puteau să facă să palpate de viață indispensabila tipăritură.

Cartea se cheamă *Ghidul străzilor municipiului București*. Sînt pagini peste pagini care lucrează direct asupra emoțiilor cetățeanului. Pușini știu, probabil, că pot compune o cerere în căsătorie pe Strada Prevederii și una de divorț pe Strada Regenerării (sau invers). Că se află și o Intrare a Distincției, ceea ce, desigur, nu poate decît să ne miște. Cum tot spre a ne mișca e și Strada Duișoșiei. Lipsesc unele simțăminte mai noi cum sînt: angoasa, anxietatea, exultăția, ebuliția, eclatațiunea, claustrofobia etc. În compensație, expresia se înviorază și se îmbogățește substanțial în momentele de mare jubi-lațiune tehnică. Apare ca firesc să avem străzi ale Atomului, Atmosferiei, Azbestului, Azotului, Barometruului, Bauxitei, Bazaltului, Betonului, Buretelui, Bitumului, Cablului, Caolinei ș.a.m.d. O șansă pentru cititor ar fi trecerea la probleme mai complicate, apropiate sensibilității noastre. De pildă, se simte nevoia unei Străzi a Bisulfidului de calciu, a Acidului dezoxiribonucleic. O realitate care, de asemenea, nu poate să lipsească sînt aminoacizii, apoi, instrumentele moderne de orientare. Să ne oprim puțin la chestiunile pe care le ridică existența unei Străzi a Cablului. Știu oare tovarășii care muncesc la împospătarea nomenclatorului stradal că la Ploiești se fabrică o gamă largă de cabluri metalice împletite, tensionate, simple, duble, cvadruple, cu sau fără miez de oțel, ca să nu pomenim decît de cele mai simple sub raport tehnic? Se vedește că nu știu. Aceeași modestie, în ciuda unei imaginații disciplinate, prevăzătoare, pline de duișoșie, transpare în botezarea unor străzi dinspre marginile urbei. Avem Intrarea Cifrelor, Intrarea Comutatorului, Intrarea Condensatorului, Intrarea Difuzo-

rilor. Dar dacă e vorba de condensator uscat (variabil) sau electrolic nu se specifică nimic. Cît despre Intrarea Difuzorului, aici chestiunea e delicată. S-ar putea crede că e vorba de un difuzor artizanal, de unul autohton ori din import, s-ar putea crede orice. Trăim un veac al preciziei. Sînt oameni care au norocul să locuiască pe Strada Racordării, a Sintezei, a Agra-fei, a Prilejului, a Aprorierii dar nicăieri nu se spune cine de cine se apropie, despre a cui sinteză e vorba, dacă racordarea se petrece în plan su-fletesc sau în plan orizontal, dacă a-grafa e ordinară, din cele cu două bucați la leu sau e o piesă istorică. Și asta, re-pet, într-un secol al nuanței, al lucrului bine circumstanțializat.

Evident, Ghidul străzilor rămîne, în ciuda măruntelor noastre observații, o pildă de metodă, o lectură agreabilă, pe alocuri cu un umor sănătos, constructiv, aplicat, tonic și uenor entuziast.

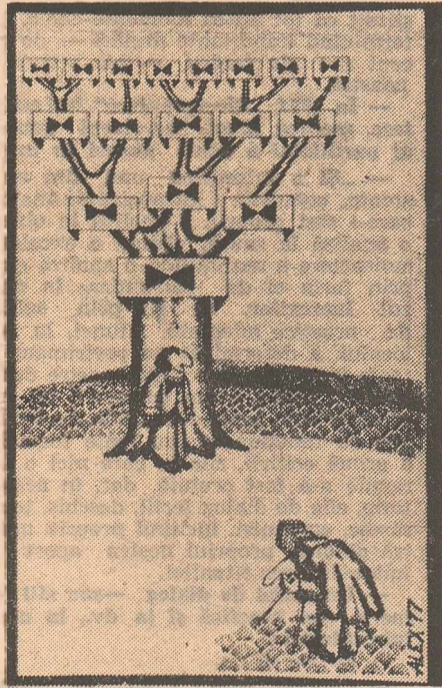
ION POPESCU

(pseudonimul literar al lui Popa Ionescu)

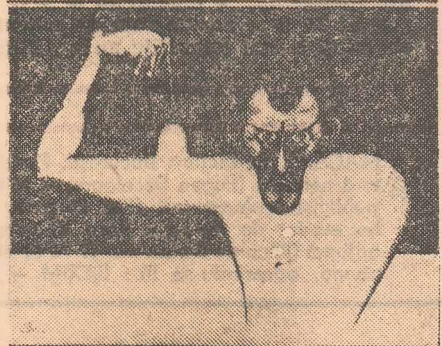
Strada Lecturii, 275 (din Strada Invierii, prin Strada Galenei, prima la dreapta pe Butonului)

Salonul tinerilor caricaturiști

Simbătă 16.VII.1977 în holul hotelului din Costinești a avut loc deschiderea expoziției „Salonul tinerilor caricaturiști, ediția a II-a”, expoziție organizată de pagina „Racul” a revistei „Flacăra” și comitetul U.T.C. presă-tipărituri. Sînt prezenți în expoziție 28 de caricaturiști, cu aproape 100 de lucrări, respectiv: Anton Dragoș, Gh. D. Constantinescu, Deneș Molnér, Mihai Pinzaru-Pim, Ando, Rudi Schmüchle, N. Viziteu, Sorin Postolache, I. Vlăsceanu, Dan Ioniță, Marian Oproiu, Aurel Ștefan Alexandrescu, Relu Ioniță, Mihai Barbu, Ion Barbu, Petre Botezatu, Raul Tiganu, Mariana Șerban, C. Chiriloiu, Vlad Gheorghiu, Marian Crețu, Mihai Boacă, Leonte Năstase, Dorin Damaschin, Gh. Mitroiu, Petre Luca, Daniel Ionescu și Timotei Nădășan.



AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU



MIRON DINULESCU

„Important și la noi, ca pretutindeni, este omul. Nu cel abstract, ci cel cu nume și cu prenume”



Ion Licu, 44 de ani, este directorul general al Centralei industriale de mașini și aparataj electrice-Craiova, centrală organizată pe uzinele „Electroputere” — cea mai mare cetate a industriei electrotehnice românești — dar cu unități productive diseminate și-n alte părți (Intreprinderea de transformatoare din Filiași, întreprinderile de celule și piese turnate din Băilești, întreprin-

derile „Electromotor”, „Electrotimis” și „Electrobanat” din Timișoara, Intreprinderea „Electrocaramia” din Turda) și cu unități în construcție ce-i largesc teritoriul (din nou Filiași, printr-o fabrică de motoare electrice, apoi Botoșanii printr-o întreprindere de izolatoare de sticlă, apoi Tg. Secuiesc, printr-o întreprindere de piese presate ceramice). Directorul general, precum absolută majoritate, dacă nu unanimitatea oamenilor centralei, în chip simbolic a celor de la „Electroputere”, uzina-matrice sau uzina-pilon a sistemului, este fiu de țărăn. De fel din Zătreții Vilcei, a urmat o școală profesională, a dat examene și la liceu, lucrând între timp, efectiv, și în producție, a fost trimis la facultate și, din 1956, a devenit inginer la „Electroputere”. Cu excepția celorva ani de înscrieri politice (a fost adjunctul secției economice a Comitetului regional Oltenia al P.C.R. și, din 1968 până în 1974, secretar cu probleme economice al Comitetului județean de partid Gorj), întreaga activitate a inginerului Licu s-a desfășurat la „Electroputere”, unde, din 1974, este directorul general al centralei.

— Ați participat, în ultima vreme, la două evenimente de excepțională însemnătate în viața țării — Plenara Comitetului Central al partidului și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, din 28—29 iunie, și Congresul consilierilor oamenilor muncii din industrie, construcții și transporturi. Ați luat cuvântul și la Plenară, și în plenul Congresului, v-am citit intervențiile în ziare. V-ați aflat, cu alte cuvinte, într-o poziție de proeminență, într-o situație privilegiată, din care faptele — și ideile — se văd bine. Ce impresie vă domină, ce vi s-a impus cel mai mult, urmărind dintr-un astfel de unghi desfășurarea acestor evenimente?

— Sint încă sub impresia puternică, proaspătă, a cuvântului secretarului general al partidului, rostit la Plenară, și a amplei expunerii făcute la tribuna Congresului, în fața celor peste 10 000 de participanți la marele forum al muncitorimii române. Ce mi s-a impus cel mai mult? Modul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu, întreprinzând o analiză profundă, exhaustivă, a unui moment (actualul stadiu) al dezvoltării economico-sociale a României, a problemelor cardinale ale înaintării noastre, a transformat analiza, ca totdeauna, într-un document de însemnătate istorică, într-un amplu program al noului, într-un sistem de idei a căror eficiență practică este și una imediată, este și una de durată. O astfel de analiză te înarmează cu toate armele, pentru toate luptele ce te așteaptă, cu toate cheile, pentru toate porțile ce se interperun între tine și viitor și, în același timp, îți suscită capacitatea de muncă, de gândire, de inovație, de imaginație, te invită să-ți spui propriul tău cuvânt, te invită la dialog.

— Concret, la „Electroputere”?...
— Concret, referindu-mă la „Electroputere” și la întreaga noastră centrală, aș putea vorbi despre vizitele secretarului general al partidului, începând cu prima zi de lucru din acest an, cu dimineața de 3 ianuarie, ca despre momente care, prin consecințe, s-au constituit ca tot atâtea momente-cheie, determinând importante mutări — de accent sau de centru — ale activității noastre.

— În 1974, „Electroputere”, imi amintesc, mergea prost. Secretarul general al partidului a venit atunci în uzină.

— ...Și a întreprins una din acele atente, complete și intransigente analize, care-i sint proprii, o analiză la obiect, o analiză la cauză, vădind o excelentă cunoaștere a realităților, o analiză care, prin forța ei de pătrundere în miezul lucrurilor, ca și prin soluțiile practice adoptate atunci, la fața locului, a determinat un reviriment pe toate planurile. Succesele noastre de azi (fiindcă astăzi avem succese!) își au rădăcinile în acele zile. „Zile fierbinți”, zile de funcționare „cu toate focurile” a armei criticii, zile în care nici o ne-regulă n-a fost cruțată, dar, în același timp, zile de dialog fertil, deschis, tovarășesc, comunist, incitând propria noastră gândire, propriul nostru aport la îmbunătățirea situației.

— Un astfel de dialog —sau stil de lucru —se practică și la dv., la nivelul centralei?

— Eu zic că da.

— Concret, cum? Când, să zicem, i-ați criticat ultima oară pe cei din subordinea dv.? Dar pe cei de „deasupra”, din minister, din forurile centrale? Când v-ați făcut ultima oară autocritica?

— Pe cei din subordine, prin forța lucrurilor, îi critic zilnic... În ședințe sau între patru ochi. Pe cei „de deasupra”, cum ziceți dv., îi critic (viața, experiența m-au învățat așa...) nu atât între patru ochi, nici între șase sau opt, ci în ședințe mai largi, în dezbateri de forum sau de organism de decizie, într-un cadru care, prin röstul lui și prin funcțiunile lui, e obligat să ia act, e obligat să ia o poziție față de criticile, observațiile sau sugestiile mele. Ultima

oară am făcut-o în plenul Congresului, arătând, de pildă, printre altele, că legăturile directe ale centralelor (este și cazul nostru, al Craiovei!) cu organele centrale și de sinteză sint limitate, ca efect al actualei metodologii de lucru, arătând, de asemenea, că ministerele practică încă o tutelă mărunță asupra noastră, se ocupă cam mult prea mult de probleme curente, negliindu-le în bună măsură pe cele de anvergură, sarcinile în direcția promovării politicii economice pe ramură. M-ați întrebat și când mi-am făcut ultima oară autocritica. Mi-am făcut-o și la Congres, mi-am făcut-o și la Plenara partidului, arătând că noi, cei de la C.I.M.A.E.-Craiova, simțim conștienți că încă n-am făcut totul, că încă mai avem mult de făcut pe linia creșterii calității, a scurtării ciclului de asimilare și a duratei de înnoire a producției, a reducerii cheltuielilor materiale. Dar, cu aceasta, încă n-am răspuns ultimei dv. întrebări Auto-criticii vorbind, cred că și eu, ca și alți conducători de unități economice, sintem încă, la capitolul „autocritică”, datori. Nu atât în fața forurilor superioare (acolo, vrînd-nevrînd, îți faci, trebuie să-ți faci autocritica!), cât în fața oamenilor muncii, a colectivelor în care lucrăm. E o datorie revoluționară, comunistă, asupra căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântul de închidere rostit la Congres, ne-a atras, pe bună dreptate, atenția.

— Dar vorbești și de niște succese. „Astăzi avem succese!”, așa ați spus.

— Da, avem. Planul pe primul semestru l-am depășit, preliminar, pe întregul an, depășiri la principalii indicatori. Ne-am ocupat intens (pe linia indicațiilor date de tovarășul Ceaușescu încă din acele „zile fierbinți” ale anului '74) de creșterea producției pe seama unei mai bune utilizări a suprafețelor existente, de creșterea productivității, a calității, de diversificarea producției, de asimilarea a noi produse. La „Electroputere”, în acest cîncinal, volumul producției pe suprafețele existente se va dubla. Am asimilat, în acest prim semestru, o vastă serie de produse noi, ponderea producției lor în producția-marfă urmînd să atingă, la finele anului, mai mult de 40 la sută. Am asimilat, de pildă, în ultima perioadă, transformatorul-bloc de 400 kV la 400 MVA, am asimilat tipuri noi de locomotive electrice și diesel electrice magistrale, cum ar fi locomotivele de 3 000, 3 500 și 4 000 cai-putere. Toate aceste produse, mai moderne, deși mai pretențioase,

deși cu puteri mai mari, cu performanțe tehnico-economice mai înalte, sint mai ușoare în greutate, au înghițit mai puțin metal. La sfîrșitul cincinalului, ponderea produselor noi și reproiectate în totalul producției centralei noastre va fi de peste 72,5 la sută.

— Aveți ambiții mari. Cum le veți împlini?

— Cu oamenii. Cu oamenii noștri. — „Electroputere” a debutat într-un oraș fără industrie, cu niște muncitori-băiețândri abia veniți de la plug...

— „Electroputere” a cucerit, în decurs de ani, succese echivalînd cu o revoluție. „Electroputere”, în decurs de ani, a preluat pe umerii săi — pe umerii muncitorilor-băiețândri veniți de la plug — marile sarcini ale electrificării țării. „Electroputere”, cu muncitorii săi băiețândri, cu acești „oltenași” din cîmpia Jiului, exportă azi transformatoare de putere, aparataje, locomotive în zeci de țări, nu numai în cele în curs de dezvoltare (și trebuie spus că avem relații cu majoritatea acestor țări!), dar și în cele de veche și redutabilă tradiție industrială. Locomotiva de 3 500 CP, de care v-am vorbit, realizată în colaborare cu firme din Anglia, e destinată englezilor, am asimilat-o într-un timp scurt, am livrat deja peste Marea Mînceii primele bucăți. Gîndiți-vă numai cite se fac la noi, în „Electroputere” și în centrala noastră, dacă lucrăm cu nu mai puțin de 10 000 de sortimente de materiale! Cu niște țărani, mai mult, cu niște pui de țărani, cu niște băieți foarte tineri, „Electroputere” a ajuns o marcă, un nume de rezonanță.

— Băiețândrii de care vorbim, totuși, au mai îmbătrînit, s-au maturizat, au trecut peste ei niște ani.

— De maturizat, da, s-au maturizat. De îmbătrînit, nici vorbă! Colectivul uzinei are și azi o vîrstă medie foarte tînără, cam în jur de 24 de ani. Mulți dintre cei care au crescut aici, devenind muncitori de înaltă calificare, ingineri, specialiști, au plecat, au trebuit să plece în întreprinderi noi, ca să transmită altora ștafeta lor.

— Un lucru frumos! Inseamnă că „Electroputere” a devenit o mare școală de cadre.

— Dar să privim și reversul medaliei. Inseamnă că o serie de întreprinderi mai tinere, implantate chiar lîngă noi, pe aceeași platformă industrială (și mă refer la întreprinderea de utilaje grele, și mă refer la noua întreprindere de automobile OLTICIT), dar ținînd de alte centrale, cu sedii în alte orașe, și-au fă-

cut și își fac socotelile cam așa: de ce să ne batem noi capul cu pregătirea cadrelor, acolo, la Craiova, e „Electroputere”, va da cadre „Electroputere”, o vor forța, în ultimă instanță, factorii locului, organele locului, care răspund de planul economic în profil teritorial, care răspund, deci, și de alimentarea noastră cu cadre! O așezare mai bună a sarcinilor centralelor, așa cum am propus la Congres, în relația lor cu organele ministeriale, ca și cu organele de partid și de stat locale, ar reglementa și această problemă. Pregătirea, stabilizarea, evoluția oamenilor nu trebuie lăsate la voia întâmplării.

— E bine că discuția noastră a alunecat spre oameni. E bine că vă preocupă atât soarta lor.

— Important și la noi, ca pretutindeni, este omul. Nu cel abstract, ci cel cu nume și cu prenume. Civilizația noastră socialistă este opera unor oameni cu nume și cu prenume.

— Dar cit — la nivelul dv., al conducătorului de centrală, de mare centrală industrială — inseamnă omul, omul concret, omul cu nume și cu prenume, muncitorul de la o mașină, de la un banc de lucru? Care-i accesul lui la dv., cu o problemă, cu o critică, cu o plîngere, cu o cerere? Ca să fiu mai clar: citi directori aveți în subordine?

— Vreo douăzeci. Directori și ingineri șefi.

— Și citi șefi de secții și de servicii?

— Peste optzeci.

— „Pînă la Dumnezeu, te mîncîncă slînții”. E-adevărat?

— Evident, timpul nu îmi îngăduie să-i primesc, într-o zi, pe toți cei care, poate, ar vrea să fie primiți, ar vrea să-mi vorbească. Dar și eu, și ceilalți tovarăși din conducere, din biroul executiv al centralei, din direcțiile întreprinderilor, ne străduim, și nu numai în zilele de audiențe, să corelăm informațiile calculatorului (aproap, avem în centrală și un calculator electronic) cu informațiile vieții, ale omului, cu problemele lui, cu sugestiile lui. Democrația muncitorească, astăzi, la noi, nu e o vorbă în vînt, ci o realitate a vieții, o lege chiar a acestei vieți, și rodnică consecințe în conducerea și perfecționarea întregii noastre activități.

— Vorbești despre îndatoririle conducătorului comunist, care, am înțeles, nu e un rob al calculatorului, ci un autor de decizie în profilul căruia intră, e obligatoriu să între, și însușirile, exigențele, personalitatea morală, dacă vrei, aș zice chiar sentimentele unui om politic. Dv. ați fost și activist de partid. Să înțeleg că v-a ajutat această muncă?

— Foarte mult. Ca activist de partid, am deprins, m-am străduit să deprind — am fost chiar obligat să deprind — niște modele de conducere. Modele de analiză, de sinteză, de muncă vie, concretă cu oamenii. Modele în modul de a investiga, de a adînci problemele vieții în toată complexitatea lor. Ca și în modul de a pregăti o hotărîre, o decizie, de a emite și de a transmite decizia, de a urmări și controla îndeplinirea ei. Și în sfîrșit —sau poate în primul rînd — în modul de a munci în colectiv, în modul de conducere colectivă. Deci, un model de dialog.

— Tovarășe Licu, aveți copii?

— Da, doi, un băiat în clasa a opta, o fată în clasa a noua.

— Vă ocupați și de ei?

— Da. Încerc...

— Sinteți un bun om de casă, un bun gospodar al familiei?

— De ce mă întrebați?

— Uzina arată frumos. E ordine, e curățenie, sint spații verzi pretutindeni, iarba și florile ajung pînă-n ușa halelor. Ni se destăinuie aici un spirit de gospodar. Care, de bună seamă, nu se ignoră.

— Vă mulțumesc. Am să transmit aceste aprecieri ale dv. soției mele. Care, desigur, n-o să mă creadă.

ILIE PURCARU

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod tură cenanu (Eugen Seceleanu — 16 06) ; știință (Tudor Octavian — 16 19) ; probleme publicisti comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu — 16 18) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuza — 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 78 82 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Nicolae Stoian — 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex : 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3.